

На основу члана 46. став 1. Закона о јавним агенцијама („Службени гласник РС“, бр. 18/05, 81/05-исправка и 47/18) и члана 237. тачка 1) Закона о ваздушном саобраћају („Службени гласник РС“, бр. 73/10, 57/11, 93/12, 45/15, 66/15 - др. закон, 83/18, 9/20 и 62/23),

Управни одбор Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије доноси

ОДЛУКУ
о усвајању Извештаја о раду Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије
за 2024. годину

1. Усваја се Извештај о раду Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије за 2024. годину.
2. Ова одлука ступа на снагу даном доношења.
3. Ову одлуку доставити Министарству грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре ради подношења Влади Републике Србије.

Број: 110-01-0001/2025-0007

У Београду,

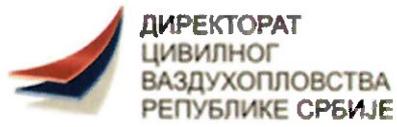
28 FEB 2025

УПРАВНИ ОДБОР

Председница

Оља Чокорило
Проф. др Оља Чокорило, дипл. инж.

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
ЗА 2024. ГОДИНУ**

САДРЖАЈ

I.	УВОД	4
1.	Основни подаци о Директорату	4
2.	Оснивање Директората	4
3.	Послови Директората	5
4.	Организација Директората	6
5.	Финансирање Директората	7
II.	АКТИВНОСТИ И ОСТВАРЕНИ РЕЗУЛТАТИ	7
1.	Нормативно правни послови из области ваздухопловства	7
2.	Давање мишљења у вези са прописима.....	9
4.	Међународни послови.....	10
4.1	Мултилатерална сарадња.....	10
4.2	Међународне провере (одити).....	22
4.3	Регионална сарадња	22
4.4	Билатерална сарадња.....	24
4.5	Послови у вези са управљањем кризним ситуацијама (АСМ – Aviation Crisis Management)	25
5.	Послови инспекцијског надзора	26
5.1	SAFA инспекције.....	26
5.2	Инспекцијски надзор у области саобраћајне делатности	26
5.3	Инспекцијски надзор у области пловидбености.....	27
5.4	Инспекцијски надзор ваздухопловног особља	28
5.5	Инспекцијски надзор у области ваздухопловне медицине.....	29
5.6	Инспекцијски надзор у области заштите права путника	29
5.7	Инспекцијски надзор у области ваздушне пловидбе	30
5.8	Инспекцијски надзор у области аеродрома.....	31
5.9	Инспекцијски надзор у области обезбеђивања у ваздухопловству	32
5.10	Инспекцијски надзор у области трагања и спасавања	36
6.	Тест мера обезбеђивања у ваздухопловству	36
7.	Основне провере.....	36
7.1	Основне провере у области саобраћајне делатности	37
7.2	Основне провере у области пловидбености	37
7.3	Основне провере у вези са ваздухопловним особљем	37
7.4	Основне провере у области аеродрома.....	38
7.5	Основне провере у области обезбеђивања у ваздухопловству.....	38
8.	Периодичне провере.....	38
8.1	Периодичне провере у области саобраћајне делатности	38
8.2	Периодичне провере у области пловидбености.....	39
8.3	Периодичне провере у области ваздухопловног особља	39
8.4	Периодичне провере у области медицине.....	39
8.5	Периодичне провере у области ваздушне пловидбе	39
8.6	Периодичне провере у области аеродрома	40
8.7	Периодичне провере у области обезбеђивања у ваздухопловству	40
8.8	Периодичне провере у области трагања и спасавања	40
9.	Остали управни послови на основу поверених јавних овлашћења.....	40
9.1	Послови надзора над спровођењем корективних мера	40
9.2	Промене у функционалном систему	41
9.3	Послови у вези са пријављивањем догађаја.....	41
9.4	Заштита права путника	41
9.5	Послови вођења евиденција, база, регистра и сл. прописаних ЗВС	43
9.6	Послови издавања, измене, стављања ван снаге и суспензије дозвола, одобрења, потврда и др. који не произилазе из поступка надзора/одита.....	44
10.	Остали послови на основу поверених јавних овлашћења	47
10.1	Аеродроми.....	47
10.2	Одобравање летова	48
10.3	Ваздухопловно особље.....	48
10.4	Обезбеђивање у ваздухопловству	49
10.5	Трагање и спасавање	49
11.	Остали послови	50
11.1	Обуке запослених и други послови у вези са људским ресурсима	50

11.2	Интерне провере из области ваздухопловства (compliance monitoring), провере система менаџмента, финансијско управљање и контрола и интерна ревизија	52
11.3	Израда приручника, процедура, упутстава и других интерних аката ДЦВ.....	53
11.4	Послови у вези са информационо-комуникационим технологијама	55
11.5	Општи послови	56
ПРИЛОГ: СКРАЋЕНИЦЕ.....		62

СПИСАК СЛИКА И ТАБЕЛА

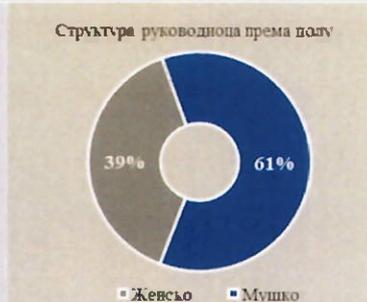
Слика 1: Објекти одита и инспекцијског надзора	5
Слика 2: Органиграм Директората	7
Табела 1: Основни подаци о Директорату	4
Табела 2: Стручна редактура по Решењу ВРС.....	9
Табела 3: SAFA инспекције	26
Табела 4: Инспекције из области јавног авио превоза	27
Табела 5: Остале инспекције из области саобраћајне делатности	27
Табела 6: Инспекције из области транспорта опасне робе	27
Табела 7: Инспекције из области пловидбености	28
Табела 8: Инспекције из области ваздухопловног особља	28
Табела 9: Инспекције из области ваздухопловне медицине	29
Табела 10: Инспекције из области заштите права путника	29
Табела 11: Саветодавне посете у организацији ЗПП.....	30
Табела 12: Инспекција из области ваздушне пловидбе	31
Табела 13: Инспекција из области аеродрома.....	32
Табела 14: Инспекција у области обезбеђивања у ваздухопловству	35
Табела 15: Инспекција у области трагања и спасавања	36
Табела 16: Тест мера обезбеђивања	36
Табела 17: Основне провере у области пловидбености	37
Табела 18: Основна провера у области ваздухопловног особља	38
Табела 19: Основна провера у области аеродрома	38
Табела 20: Основна провера у области обезбеђивања у ваздухопловству	38
Табела 21: Периодичне провере у области саобраћајне делатности.....	38
Табела 22: Периодичне провере у области пловидбености	39
Табела 23: Периодичне провере у области ваздухопловног особља	39
Табела 24: Периодичне провере у области медицине	39
Табела 25: Периодичне провере из области ваздушне пловидбе	40
Табела 26: Периодичне провере из области аеродрома	40
Табела 27: Периодичне провере из области обезбеђивања у ваздухопловству	40
Табела 28: Периодичне провере из области трагања и спасавања	40
Табела 29: Надзор над спровођењем корективних мера	41
Табела 30: Промене у функционалном систему	41
Табела 31: Врсте рекламација у 2024.г.	42
Табела 32: Евиденције, базе, регистри и сл. прописано ЗВС	44
Табела 33: Област саобраћајне делатности – издавање, измена и др. дозвола, одобрења и сл.	44
Табела 34: Област пловидбености – издавање, измена и др. дозвола, одобрења и сл.	45
Табела 35: Област ваздухопловних дозвола – издавање, измена и др. дозвола, одобрења и сл.	45
Табела 36: Одобравање /измена приручника у PEL	45
Табела 37: Област ваздухопловне медицине – издавање, измена и др. дозвола,	45
Табела 38: Област ваздушне пловидбе – издавање, измена и др. дозвола, одобрења и сл.	46
Табела 39: Област аеродрома – издавање, измена и др. дозвола, одобрења и сл.	46
Табела 40: Област обезбеђивања у ваздухопловству– издавање, измена и др. дозвола, одобрења и сл.	47
Табела 41: Област обезбеђивања у ваздухопловству – испитивање стања обезбеђивања.....	47
Табела 42: Област одобравања летова– издавање, измена и др. дозвола, одобрења и сл.	48
Табела 43: Провера услова и спровођење теоријских и практичних испита	48
Табела 44: Израда интерних аката у складу са SRPS ISO.....	54
Табела 45: Јавне набавке.....	61

I. УВОД

Правни основ за израду годишњег извештаја о раду Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије (у даљем тексту: Директорат), представља члан 46. став 1. Закона о јавним агенцијама („Сл. гласник РС“, бр. 18/05, 81/05-исправка и 47/18), према којем Управни одбор јавне агенције усваја и подноси оснивачу годишњи извештај о раду за протеклу годину најкасније до 1. марта текуће године.

У Извештају о раду Директората за 2024.г. приказане су активности и резултати пословања које се односе на доношење прописа из области ваздухопловства, међународне активности, као и међународних одита, спровођење инспекцијског надзора и провера (одита) у земљи, пријављивањем догађаја, вођења евиденција, база, регистара и др. у складу са Законом о ваздушном саобраћају („Сл. гласник РС“, бр. 73/10, 57/11, 93/12, 45/15, 66/15-др. закон, 83/18, 9/20 и 62/23; даље у тексту: Закон).

1. Основни подаци о Директорату

Назив:	Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије	
Седиште и адреса:	Скадарска 23; 11000 Београд	
Телефон:	+381 (11) 292 7000	
Факс:	+381 (11) 311 7579	
Е-mail / интернет адреса:	dgca@cad.gov.rs	www.cad.gov.rs
Година оснивања:	2003	
Матични број / ПИБ:	17521128	
ПИБ:	103191841	
Решење о регистрацији:	1 Fi 385/10 (Привредни суд у Београду)	
Делатност:	8411 - делатност државних органа 8413 - уређење пословања и допринос успешнијем пословању у области економије	
Величина правног лица:	Разврстано у групу средњих правних лица	
Облик својине:	без ознаке својине	
Просечан број запослених:	2024 година: 156	
Структура запослених и руководиоца по полу на дан 31.12.2024.г.:	 <p>Структура запослених према полу</p>	 <p>Структура руководиоца према полу</p>

Табела 1: Основни подаци о Директорату

2. Оснивање Директората

Директорат је основан Одлуком о оснивању Директората цивилног ваздухопловства државе Србије и државе Црне Горе („Сл. гласник РС“, број 102/03 и „Сл. лист РЦГ“, број 61/03), коју су у истоветном тексту усвојиле Влада Републике Србије и Влада Републике Црне Горе. Иступањем Црне Горе из државне заједнице, Влада Републике Србије доноси Одлуку о вршењу оснивачких права у Директорату цивилног ваздухопловства државе Србије и државе Црне Горе („Сл. гласник РС“, број 53/06), а потом 2007.г. мења и његов назив у „Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије“.

Директорат је основан 2003.г. између осталог и као резултат предузимања корективних мера тадашње Савезне Владе за отклањање негативних налаза о организацији ваздухопловне

власти, које су претходних година дале Међународна организација цивилног ваздухопловства (ICAO), као и Федерална ваздухопловна администрација Сједињених Америчких Држава (FAA), у оквиру програма провере безбедности у ваздухопловству (ICAO USOAP и FAA IASA). Успостављање Директората, начин његовог организовања и пословања је обавеза проистекла из потврђених међународних уговора у области цивилног ваздухопловства, што је препознато у извештајима релевантних међународних институција, и то: ICAO, Агенција Европске уније за безбедност ваздушног саобраћаја (EASA), Европске комисије, као и FAA.

У форми јавне агенције над којом оснивачка права врши Влада у име Републике Србије и која, као јавна овлашћења, обавља послове државне управе, Директорат је основан 2010.г. Законом о ваздушном саобраћају, са својством правног лица које има права, обавезе и одговорности утврђене овим законом и другим прописима (члан 233. Закона). Примена других прописа на Директорат регулисана је чланом 242. Закона. Сходно ставу 1. овог члана, Закон о јавним агенцијама примењује се на питања која се односе на положај Директората која нису уређена Законом.

3. Послови Директората

Директорат као јавно овлашћење, обавља послове државне управе који су му Законом поверени и који непосредно и посредно утичу на безбедност ваздушног саобраћаја. Сходно члану 234. Закона, Директорат доноси прописе и првостепене управне акте, издаје јавне исправе и води евиденције за које је овлашћен овим Законом или другим прописом, обавља одит (проверу) и инспекцијски надзор над ваздухопловним субјектима, учествује у раду међународних ваздухопловних организација и институција и њихових радних тела, сарађује с надлежним органима других држава и обавља друге послове одређене Законом или другим прописом.

У складу са чланом 234. став 3. Закона, Директорат је национално надзорно тело у области ваздушне пловидбе према прописима Европске уније.

Слика 1: Објекти одита и инспекцијског надзора

Директорату су одредбама Закона о облигационим и основама својинско-правних односа у ваздушном саобраћају, такође, поверени послови државне управе који се односе на права путника у ваздушном саобраћају. Овим законом је прописано да је Директорат тело Републике Србије, према прописима ЕУ, које се стара о примени одредаба које се односе на поштовање права гарантованих путницима и лицима са инвалидитетом, односно са смањеном покретљивошћу и обавештавање тих лица о њиховим правима. О свему наведеном, а у складу са преузетим међународним обавезама, Европска комисија се обавештава о овлашћењима Директората, као и о казним одредбама прописним за кршење одредаба овог закона које се односе на права лица са инвалидитетом и лица са смањеном покретљивошћу. Инспекцијски надзор над применом овог закона, релевантних међународних прописа и подзаконског акта

донетог на основу овог закона, у делу права путника код ускраћивања укрцавања, отказивања летова и кашњењу летова, врши Директорат преко ваздухопловног инспектора.

Директорат је организован на начин да испуњава обавезе које проистичу из:

- 1) Закона о ваздушном саобраћају („Сл. гласник РС“, бр. 73/10, 57/11, 93/12, 45/15, 66/15-др. закон, 83/18, 9/20 и 62/23);
- 2) Закона о облигационим и основама својинско-правних односа у ваздушном саобраћају („Сл. гласник РС“, бр.87/11 и 66/15);
- 3) Конвенције о међународном цивилном ваздухопловству („Сл.лист СФРЈ“-Међународни уговори, број 11/80);
- 4) Мултилатералног споразума између Европске заједнице и њених држава чланица, Републике Албаније, Босне и Херцеговине, Републике Бугарске, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Исланд, Републике Црне Горе, Краљевине Норвешке, Румуније, Републике Србије и Мисије привремене управе Уједињених нација на Косову (у складу са Резолуцијом Савета безбедности УН 1244) о успостављању заједничког европског ваздухопловног подручја (у даљем тексту: ЕСАА споразум) - („Сл. лист РС“-Међународни уговори, број 38/09), који Србију у области цивилног ваздухопловства интегрисхе у Европску унију; ЕСАА споразум посебно захтева усаглашавање националне регулативе Републике Србије са *Acquis Communautaire*;
- 5) Међународне конвенције о сарадњи у области безбедности ваздушне пловидбе ЕВРОКОНТРОЛ од 13. децембра 1960. године („Сл.лист СЦГ“-Међународни уговори, бр. 18/04, 19/04 и 4/05);
- 6) Закона о ратификацији Мултилатералног споразума о рутним накнадама („Сл. лист СЦГ“-Међународни уговори, број 4/05);
- 7) Закона о јавним агенцијама, („Сл. гласник РС“, бр. 18/05, 81/05-исправка и 47/18);
- 8) Закона о инспекцијском надзору („Сл. гласник РС“ бр. 36/15, 44/18-др.закон и 95/18);
- 9) Закона о општем управном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 18/16, 95/18-аутентично тумачење и 2/23-УС);
- 10) Закона о родној равноправности („Сл. гласник РС“, број 52/21);
- 11) правилника и других подзаконских прописа усаглашених са прописима ЕУ;
- 12) осталих закључених и потврђених међународних уговора.

У складу са чланом 44. став 1. Закона о јавним агенцијама, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре (даље у тексту: МГСИ) врши надзор над радом Директората у повереним пословима државне управе.

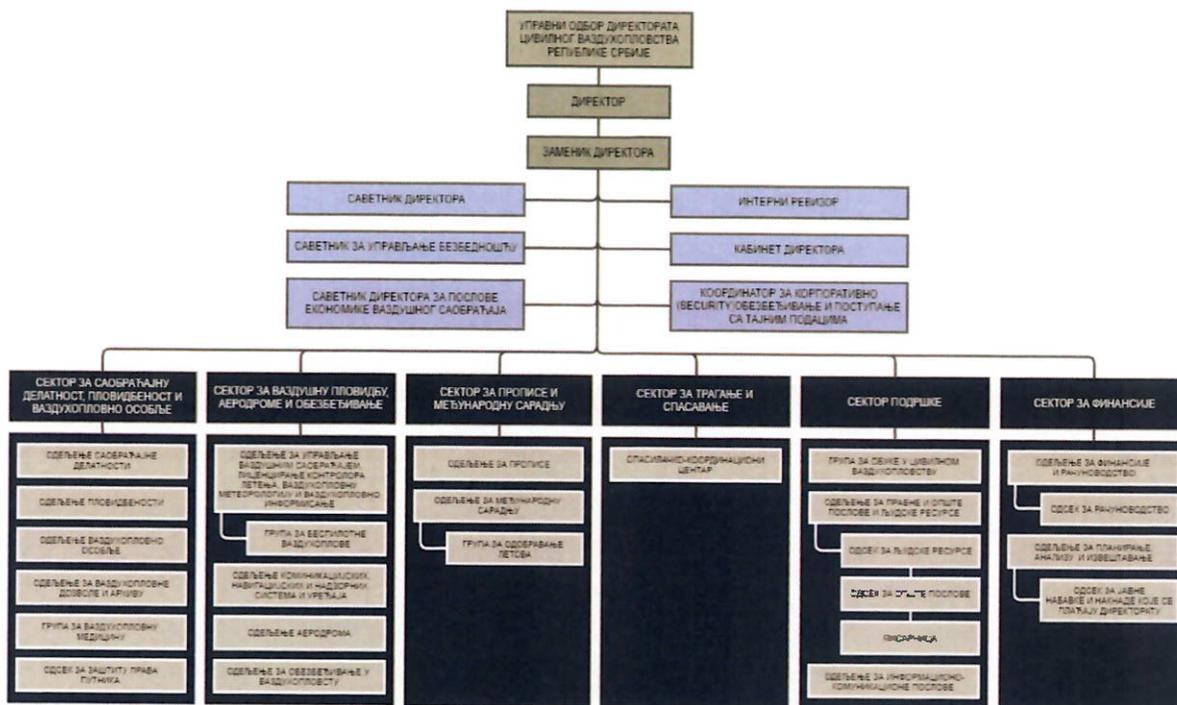
Рад Директората, његова организација и запослени су подложни проверама међународних организација: *ICAO*, Европске организације за безбедност ваздушне пловидбе (*EUROCONTROL*), *EASA*, Европске конференције цивилног ваздухопловства (*ECAC*), Агенције за обезбеђивање ваздушног саобраћаја САД (*TSA*) и Федералне ваздухопловне администрације САД (*FAA*), као и експерата Европске комисије за оцену примене *ЕСАА* споразума.

4. Организација Директората

У складу са чланом 236. Закона, органи Директората су:

- 1) управни одбор (у даљем тексту: УО) који има пет чланова које, на предлог министра надлежног за послове саобраћаја, именује Влада на период од пет година и који могу бити поново именовани, и
- 2) директор Директората.

Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Директорату, уређена је унутрашња организација Директората како је дата на следећој слици:

Слика 2: Организам Директората

5. Финансирање Директората

За обављање послова из своје надлежности Директорат не користи средства из буџета Републике Србије, већ иста обезбеђује самостално, из накнада и такси у складу са Законом, од чега највећим делом из накнада која се остварују у складу са потврђеним међународним уговорима за обављање регулаторних и надзорних послова у складу са потврђеним међународним уговорима (Чикашка Конвенција, Евроконтрол Конвенција и Мултилатерални споразум о рутним накнадама).

II. АКТИВНОСТИ И ОСТВАРЕНИ РЕЗУЛТАТИ

Полазећи од Законом утврђених надлежности, Директорат је у извештајном периоду реализовао следеће активности како су дате даље у тексту по областма пословања:

1. Нормативно правни послови из области ваздухопловства

У току 2024.г. Директорат је наставио са интензивном регулаторном активностима, која је првенствено усмерена на даље усклађивање домаћег законодавства са европским прописима из области ваздушног саобраћаја.

1.1. Учествовање у изради аката из надлежности Народне скупштине, Владе и МГСИ

У извештајном периоду Директорат је учествовао у изради следећих аката:

- 1) Нацрт закона о изменама и допунама Закона о ваздушном саобраћају;
- 2) Нацрт закона о изменама и допунама Закона о облигационом и основама својинско-правних односа у ваздушном саобраћају;
- 3) Нацрт уредбе о географским зонама за системе беспилотних ваздухоплова;
- 4) Национални програм о допунама Националног програма за обезбеђивање у ваздухопловству (Закључак Владе П 05 Број: 00-241/2024 од 27. јуна 2024.г.);
- 5) Национални програм за обезбеђивање у ваздухопловству- предлог

1.2. Протиси из надлежности Директората

У току извештајног периода донети су следећи подзаконски акти чије је доношење у надлежности Директората:

- 1) Листа аката о издавању, суспензији или стављању ван снаге оперативних дозвола у 2023. години („Сл. гласник РС”, број 3/24);
- 2) Наредба о измени Наредбе о времену отворености аеродрома за одвијање ваздушног саобраћаја („Сл. гласник РС”, број 4/24);
- 3) Правилник о изменама и допунама Правилника о потврдама о обучености ваздухопловно-метеоролошког особља и центрима за обуку („Сл. гласник РС”, број 8/24);
- 4) Правилник о изменама и допунама Правилника о утврђивању и обележавању препрека у ваздушном саобраћају („Сл. гласник РС”, број 25/24);
- 5) Правилник о изменама и допунама Правилника о пријављивању догађаја у цивилном ваздухопловству („Сл. гласник РС”, број 52/24);
- 6) Правилник о измени Правилника о условима и поступку за издавање дозволе за коришћење аеродрома („Сл. гласник РС”, број 56/24);
- 7) Правилник о изменама Правилника о условима и поступку за издавање дозволе за коришћење аеродрома („Сл. гласник РС”, број 72/24);
- 8) Наредба о времену отворености аеродрома за одвијање ваздушног саобраћаја („Сл. гласник РС”, бр. 25/24 и 83/24);
- 9) Правилник о обезбеђивању континуиране пловидбености и о одобравању ваздухопловно-техничких организација и особља („Сл. гласник РС”, број 83/24);
- 10) Правилник о изменама и допунама Правилника о условима и поступку за издавање сертификата аеродрома („Сл. гласник РС”, број 89/24);
- 11) Извод из Одлуке Проширене комисије Евроконтрола број 24/180 од 28. новембра 2024.г. („Сл. гласник РС”, број 101/24);
- 12) Одлука Проширене комисије Евроконтрола број 24/181 од 28. новембра 2024.г. („Сл. гласник РС”, број 101/24).

У току 2024. године је започет рад на изради следећих закона и подзаконских аката:

- 1) Предлог Правилника о изменама и допунама Правилника о условима за обављање ваздушног саобраћаја;
- 2) Предлог правилника о сертификацији ваздухоплова и других ваздухопловних производа, делова и уређаја и о издавању дозвола за обављање ваздухопловно-техничке делатности организацијама за производњу и пројектовање;
- 3) Предлог правилника о правилима и процедурама за беспилотне ваздухоплове;
- 4) Предлог правилника о системима беспилотних ваздухоплова и додацима за даљинску идентификацију;
- 5) Предлог правилника о изменама и допунама Правилника о дозволама контролора летења, центрима за обуку и ваздухопловно-медицинским центрима;
- 6) Предлог измена предлога Програма за олакшице у ваздушном саобраћају;
- 7) Преглед предлога измене тарифа такси из области обезбеђивања;
- 8) Предлог Правилника о изменама и допуни Правилника о условима које морају да испуњавају пружаоци у ваздушној пловидби;
- 9) Предлог Правилника о дозволама и декларисаним организацијама за обуку падобранаца;
- 10) Правилника о пловидбености ултралаких ваздухоплова, аматерски грађених и бивших војних ваздухоплова;
- 11) Анализа применљивости Спроведбене уредбе Комисије (ЕУ) 2021/664 од 22. априла 2021.г. о правном оквиру *U-space*.

2. Давање мишљења у вези са прописима

На захтев надлежних државних органа и организација, ваздухопловних субјеката и других странака, у току 2024.г. припремљена су одговарајућа мишљења о предлозима прописа и других аката, као и мишљења о примени прописа, и то на:

- 1) Нацрт закона о изменама и допунама Закона о истраживању несрећа у ваздушном, железничком и водном саобраћају, у оквиру јавне расправе;
- 2) Нацрт правилника о изгледу и коришћењу службеног одела ваздухопловног инспектора.

3. Послови европских интеграција

У извештајном периоду из области европских интеграција реализоване су следеће активности и то:

- 1) Активности у вези са *НРАА* – праћење реализације и ажурирање *НРАА* и електронске базе која га прати:
 - коментар на предлог активности планираних у *НРАА* за 2024.г.;
 - припрема прилога Директората на *НРАА* (2024-2027) - образложење за преношење надлежности за праћење Уредбе 2019/712;
 - ажурирање базе.
- 2) Активности у вези са Пододбором за транспорт, енергетику, заштиту животне средине, климатске промене и регионални развој:
 - мишљење на Нацрт оперативних закључака са састанка Пододбора за транспорт, енергетику, заштиту животне средине, климатске промене и регионални развој (7-8. децембар 2023.г.) - припрема прилога за седницу Пододбора (децембар 2024.г.);
- 3) Послови стручне редактуре:
 - изјашњење о предлогу Извештаја о раду Радне групе за стручну редактуру правних тековина ЕУ за 2023.г.;
 - разматрање прелиминарне листе за стручну редактуру за 2024.г. у циљу одређивања приоритетних прописа за стручну редактуру;
 - учешће на годишњем састанку чланова ужег састава Радне групе за стручну редактуру правних тековина ЕУ;
 - мишљење на Записник са састанка Радне групе за стручну редактуру превода правних тековина ЕУ;
 - номиновање приоритета за превођење за 2025.г.;
 - у складу са Решењем Владе о именовану председника и чланова Радне групе за стручну редактуру превода правних тековина ЕУ (24 број 119-6214/2014 од 26.6.2014.г.), извршена је стручна редакција превода следећих прописа ЕУ:

Ред.бр.	Назив прописа
1.	<i>Commission Implementing Regulation (EU) 2019/123 of 24 January 2019 laying down detailed rules for the implementation of air traffic management (ATM) network functions and repealing Commission Regulation (EU) No 677/2011</i>

Табела 2: Стручна редактура по Решењу ВРС

- 4) Израда прилога за Информацију о текућим активностима у процесу приступања РС ЕУ за:
 - Годишњи извештај о напретку за 2024.г. за Поглавље 14
 - Извештај о спровођењу Акционог плана за Поглавље 19.
- 5) Послови у вези са процесом превођења правних аката ЕУ на српски језик:
 - Спроведбена уредба Комисије (ЕУ) 2024/1111 од 10. априла 2024.г.;
 - Делегирана уредбе Комисије (ЕУ) 2024/1108 од 13. марта 2024.г.;
 - Спроведбена уредбе Комисије (ЕУ) 2024/1110 од 10. априла 2024.г.;
 - Уредба Комисије (ЕУ) бр. 748/2012 од 3. августа 2012.г. (консолидовани текст);
 - Делегирана уредба Комисије (ЕУ) 2024/1107;
 - Спроведбена уредба Комисије (ЕУ) 2024/1109;

- Сprovedбена уредба Комисије (ЕУ) 2021/666;
 - Сprovedбена уредба Комисије (ЕУ) 2024/404
- б) Послови превођења иностране кореспонденције, вести са интернет страница и интерних аката ДЦВ на енглески језик:
- Закон о изменама и допунама Закона о ваздушном саобраћају („Сл. гласник РС”, број 83/18), („Сл. гласник РС”, број 20/23) и („Сл. гласник РС”, број 9/20);
 - Правилник о обављању ваздушног саобраћаја једрилицама („Сл. гласник РС”, бр. 54/21 и 65/23);
 - Правилник о обављању ваздушног саобраћаја балонима („Сл. гласник РС”, бр. 3/21 и 65/23);
 - Правилник о дозволама, центрима за обуку и здравственој способности летачког и кабинског особља („Сл. гласник РС”, број 53/23);
 - Правилник о дозволама контролора летења, центрима за обуку и ваздухопловно-медицинским центрима („Сл. гласник РС”, бр. 83/15, 18/16 и 71/17);
 - Правилник о изменама Правилника о инспекцији Комисије у области обезбеђивања у цивилном ваздухопловству („Сл. гласник РС”, број 103/18);
 - Правилник о изменама и допуни Правилника о захтевима за процедуре које се односе на планове лета у претполетној фази („Сл. гласник РС”, бр. 87/17 и 22/19);
 - Правилник о условима за обављање ваздушног саобраћаја („Сл. гласник РС”, бр. 9/18, 56/18, 12/19, 3/21, 54/21, 117/21, 112/22, 46/23 и 115/23);
 - Правилник о сертификацији ваздухоплова и других ваздухопловних производа, делова и уређаја и о издавању дозвола за обављање ваздухопловно-техничке делатности организацијама за производњу и пројектовање („Сл. гласник РС”, број 5/18);
 - Правилник о обезбеђивању континуиране пловидбености ваздухоплова и других ваздухопловних производа, делова и уређаја и о одобравању ваздухопловно-техничких организација и особља („Сл. гласник РС”, број 83/24);
 - Правилника о условима за издавање дозволе за коришћење аеродрома („Сл. гласник РС”, број 23/18).

4. Међународни послови

4.1 Мултилатерална сарадња

У просторијама Директората је дана 28.03.2024.г. одржан састанак између директорке Директората и новог в.д. генералног директора Дирекције за цивилно ваздухопловство БиХ. Том приликом је потписан Меморандум о разумевању о међусобној сарадњи у ваздухопловству, чиме се БиХ придружила Србији, Црној Гори, Северној Македонији, Турској и Албанији које су Меморандум о разумевању о међусобној сарадњи у ваздухопловству потписале током 2023.г. Ово ће допринети мултилатералној сарадњи цивилних ваздухопловних власти овог дела Европе, са основним циљем да се безбедност и обезбеђивање у региону подигну на највиши могући ниво.

У циљу активног праћења кретања у области међународног цивилног ваздухопловства и реализације обавеза које проистичу из чланства Републике Србије у међународним ваздухопловним организацијама, током 2024.г. припремљени су материјали за састанке и реализовано учешће представника Директората на истим, и остварено је учешће у раду радних група формираних у оквиру међународних ваздухопловних организација у којима је Република Србија пуноправни члан или има статус посматрача.

Сарадња са ИСАО

1) Учешће на ИСАО конференцијама:

- Припрема материјала и учешће делегације Републике Србије предвођене директорком Директората на ИСАО/ANCOF 14 Конференцији о ваздушној пловидби одржаној у периоду 26.08.-06.09.2024.г. у Монреалу. Тема Конференције „Побољшање

перформанси као покретач одрживости“ (*Performance Improvement Driving Sustainability*). Циљ Конференције је постизање глобалног консензуса о иницијативама за унапређење перформанси које ће најбоље омогућити *ICAO* државама чланицама и индустрији да се, у контексту ограничених ресурса у ваздушној пловидби, ефикасније суоче са глобалним еколошким изазовима авијације и брзе еволуције у ваздухопловним операцијама и технологијама. Посебан фокус је био на дискусијама које су довеле до сета кључних препорука у области ваздушне пловидбе и безбедности, усмерених на постизање дугорочног циља међународног ваздухопловства о нето нултим емисијама угљен-диоксида до 2050.г.

- Припрема материјала за учешће на *ICAO* преговарачкој конференцији (*ICAN-ICAO Air Services Negotiation*) у Куала Лумпур у 21-25.10.2024.г. Учешће на конференцији је отказано;
- 2) Учешће на састанцима и радионицама у организацији *ICAO EUR/NAT* и др.:
- Израда Информације о састанку генералних директора цивилног ваздухопловства држава чланица *ICAO EUR/NAT* региона за 2024.г. са припадајућим предлозима обраћања директорке Директората;
 - Учешће на редовној седници регионалне групе *ICAO* у области обезбеђивања у ваздухопловству (*ICAO EUR/NAT AVSEC Group*) одржаној 05-08.03.2024.г. у Паризу. Учесници су добили ажуриране информације о глобалном и регионалном развоју *ICAO AVSEC* и сајбер безбедности. На састанку се разговарало о темама као што су: нови технолошки развој и њихов утицај на људе у *AVSEC* свету, као што је вештачка интелигенција; софистицирана технологија скрининга и прилагођене процедуре тестирања; *AVSEC* процедуре извештавања; обука и надзор и међузависност обезбеђивања и безбедности/ваздухопловну навигацију. Планирано је да се следећи састанак одржи на пролеће 2025.г.;
 - Заједничка *ICAO-ECAC EUR/NAT* регионална радионица о олакшицама (*FAL*) одржана је 12.03.2024.г. у Атини у Грчкој. Циљ радионице је био да се подржи размена информација и искустава о кључним аспектима у вези са одредбама *ICAO* Анекса 9. Радионица је била успешна о пружању кључне информације о недавним искуствима држава, као и о текућим дешавањима. Такође, иста је трасирала пут за побољшање пан-регионалне повезаности и сарадње у области олакшица;
 - Припреме за међурегионалну *EUR/APAC (Asia-Pacific Region) SAR* радионицу која је планирана да се одржи у Баку у Азербејџану у периоду 02-04.10.2024.г. и заједнички састанак *ICAO EUR SAR/TF* и *APAC SAR WG*;
 - Координација са *ICAO EUR/NAT* канцеларијом у вези са активношћу *ICAO EUR SAR TF* за 2024.г. (припрема *ICAO EUR SAR* радионице) - заједничка *SAR* радионица канцеларија *ICAO-a EUR/NAT* и *APAC*. Радионица је на тему *SAR-a*, уз фокус радионице на *GADSS* пројекат *ICAO (GADSS- Global Aeronautical Distress Safety System*, са почетком примене 01.01.2025.г.);
 - Припрема и учешће на 13. састанку *EUR SAR/TF*, који је одржан 13.03.2024.г. путем видео конференције. На састанку су учествовали представници 25 земаља и 5 међународних организација. Чланови *EUR SAR/TF* упознати су са донетим одлукама и закључцима са 5. састанка *EASPG* које се односе на област *SAR*. На састанку је договорено је да државе из *EUR* региона одговоре на *ICAO SL 23-0174.TEC* до краја априла 2024.г., затим да *ICAO EUR/NAT* пошаље државно писмо у вези са комуникацијом између *SAR* примарних организација (СКЦ) и надлежних Контролних центара мисије *Cospas-Sarsat* система (*MCC*), где се очекује да државе потпишу споразуме/МоУ између СКЦ и *MCC*. Као усвојена одлука са 5. састанка *EASPG*, на предметном састанку је договорено да се успостави подгрупа *EUR SAR/TF* која ће имати за циљ да изради предлог упућујућих материјала за оперативне *SAR* јединице и с тим у вези договорено је да *ICAO EUR/NAT* канцеларија пошаље захтев државама да номинује

- додатне експерте који би учествовали у подгрупи *EUR SAR/TF*. На састанку су представници *EUR SAR/TF* упознати са активностима *EUR/NAT* и *APAC* канцеларије у вези организације заједничке радионице канцеларија *ICAO-a EUR/NAT* и *APAC*, на тему *SAR-a*.
- Припрема активности у вези спровођења донетих одлука о раду *EUR SAR/TF* током *EASPG/5* састанка;
 - Припремни састанци са представницима *EUR/NAT* у вези са новим активностима у *EUR SAR/TF*, израда *GM* за *SAR* јединице;
 - У оквиру рада регионалне експертске групе за безбедност ваздушног саобраћаја (*ICAO EUR/NAT RESG*) и подгрупе за израду регионалног плана безбедности (*RESG/RASP*) одржана су два састанка (18.01.2024.г. и 05.03.2024.г.) преко *webex* платформе. На састанцима су размотрени закључци регионалне групе за планирање ваздушног саобраћаја (*ESPG*) која је дала нова овлашћења за рад, развој упутстава за израду регионалног плана безбедности у ваздушном саобраћају (*RASP*), прва верзија новог регионалног плана безбедности (*EUR RASP 2023-2025 Rev 1*), статус упитника о безбедности које су државе чланице дужне да попуњавају и доставе регионалној канцеларији, као и теме које ће чинити дневни ред следећег редовног полугодишњег састанка;
 - Учешће на 7. и 8. састанку *ICAO EASPG* Регионалне експертске групе за безбедност ваздушног саобраћаја: *EASPG RESG/07* је одржан у Паризу 10-12.04.2024.г.; на састанку су размотрени резултати истраживања Европског регионалног плана безбедности ваздухоплова *EUR RASP 2023* и извештај о примени истога; на састанку је разговарано о неколико тема и могућим решењима за: успостављање механизма за размену безбедносних података; побољшању квалитета истрага несрећа и инцидената; развијању технике надзора безбедности за системе управљања квалитетом (*QMS*); дељењу ресурса за обуку инспектора *CAA*; развијању и коришћењу индикатора перформанси безбедности; побољшању безбедности писте; *GNSS* сметње и др; *EASPG RESG/08* и 9. састанак *RASP* одржан је у Софији (Бугарска) у периоду 25-27.09.2024.г.; на састанку су размотрени планови за спровођење истраживања *EUR RASP 2024* и активности на безбедности које се односе на системска питања безбедности, безбедност на писти и нова безбедносна питања;
 - Учешће и ко- председавање заједничким састанком *ICAO EUR SAR/TF* и *APAC SAR WG* и учешће и председавање међурегионалном *EUR/APAC (Asia-Pacific Region) SAR* радионицом која је одржана у Баку, у Азербејџану, у периоду 02-04.10.2024.г. Међурегионална радионица је била организована на тему *SAR-a*, уз фокус радионице на *GADSS* пројекат *ICAO (GADSS- Global Aeronautical Distress Safety System*, са почетком примене 01.01.2025.г). Трећи дан догађаја организован је тако да се учесницима поделе информације са организоване симулационе вежбе *GADSS/ADT* из *NAT* региона, а након тога су имали прилику да виде уживо приказ *GASS/ADT* вежбе из *EUR* региона, која је организована уз велику подршку колега из *FMCC*, из Тулуза, затим *LADR (Location of an Aircraft in Distress Repository) EUROCONTROL* тима и *ICAO HQ*.
 - У просторијама *ICAO EUR/NAT*, у периоду 03-06.12.2024.г, одржан је 6. састанак *EASPG-a*, на коме је учествовао и представник Директората. На састанку су представљени кључни закључци са 14. Конференције ваздушне пловидбе, наглашавајући потребе за регионалним извештавањем у вези *GNSS* ометања и сметњи на основу чега је и донет први Закључак *EASPG*, годишњег извештаја о раду *ICAO EUR SAR/TF*, који је презентовао шеф СКЦ, *RVSM* ваздушног простора у *EUR* региону, сметње и ометања на *GNSS* сигнаlima;
 - Учешће на 34. састанку метеорологије (*METG/34*) одржане у Регионалној канцеларији *ICAO* у Паризу у периоду 17-20.09.2024.г.;

- Испуњавање обавеза према *ICAO* у вези са Пекиншким протоколом из 2010 г. којим се допуњује Хашка конвенција о сузбијању незаконитих радњи у цивилном ваздухопловству и Пекиншком конвенцијом из 2010.г. о сузбијању незаконитих радњи у цивилном ваздухопловству- с тим у вези израђени су дописи за МГСИ којим се траже ажуриране информације о статусу поступака потврђивања Протокола и потврђивања Конвенције;
- 3) Учешће у заједничкој радној групи *ICAO* и *IMO* за област трагања и спасавања - *ICAO/IMO JWG-SAR* групе:
- учешће на 31. састанку у новембру 2024.г. у Ирској на којем су размењене информације у вези са припремом и евентуалним учешћем Републике Србије на глобалном SAR састанку;
- 4) Сарадња са *ICAO* у области животне средине:
- учешће на вебинару: “*ICAO ENV Task Force webinar on Green Airports*“;
 - учешће на онлајн састанку: *ICAO ACT CORSIA CCR* – представљање нових перформанси програма *CORSIA Central Registry*
 - уношење података у систем *CCR*, односно извршавање обавеза *ICAO* према у вези са шемом *CORSIA* (подаци о авио оператерима, количини емитованих гасова, верификаторима)
 - Стручна анализа документа: *ICAO State Letter 59/2024 Outcomes of the Third ICAO Conference on Aviation and Alternative Fuels (CAAF/3)*
 - Стручна анализа документа: *State Letter 91/2024 Survey on ICAO’s Work and Activities under the Environmental Protection Strategic Objective*
 - Стручна анализа документа: *State Letter 92/2024 ICAO’s outreach activities at the UNFCCC COP29 conference*
 - Стручна анализа документа: *ICAO EUR/NAT letter reference EUR/NAT 24-0224.TEC of 6 June 2024 regarding the Invitation to the 2024 ICAO EUR/NAT Environmental Regional Seminar*
 - Стручна анализа документа: *ICAO doc 9884 “Guidance on Aircraft Emissions Charges Related to Local Air Quality.”*
 - Стручна анализа документа: *Discussions on sustainable aviation fuels*
- 5) Координација припреме и израде одговора на *ICAO* државна писма (пријава одступања од међународних стандарда и препоручене праксе (*ICAO-SARPS*):
- примљено и прослеђено на даљу обраду (**68**) *ICAO* и (**51**) *ICAO EUR/NAT*¹ државна писма;
 - одговорено на (**6**) *ICAO* и (**7**) *ICAO EUR/NAT* државних писама;
 - прослеђено (**28**) билтена.
- 6) Остале активности из области сарадње са *ICAO*:
- Директорка Директората је присуствовала 23.04.2024.г. састанку генералних директора цивилног ваздухопловства држава чланица *ICAO EUR/NAT* региона, одржаном у Тулузу. Директорка Директората је подршком држава чланица изабрана за заменицу председавајућег састанком који је окупио представнике 56 држава, као и учеснике из Канаде и САД, те бројне међународне ваздухопловне организације и агенције, укључујући ЕК, *EASA* и *EUROCONTROL*. Међу главним темама била је обука и развој нове генерације ваздухопловних стручњака, *ICAO* активности усмерене на заштиту животне средине, као и јачање отпорности ваздухопловног система. Посебна пажња је посвећена иницијативама за унапређење родне равноправности и промоцију родно освећене политике. Поред тога, разматране су и стратегије за пружање подршке жртвама ваздухопловних несрећа и њиховим породицама, као и потврђивање међународних уговора у области ваздухопловства.

¹ *ICAO EUR/NAT* државна писма - *ICAO* државна писма за регион Европе

- директор Регионалне канцеларије *ICAO* за Европу и Северни Атлантук, посетио је Директорат 23-24.09.2024.г. Том приликом се састао са директорком Директората, генералним директором Агенције за цивилно ваздухопловство Републике С.Македоније, генералним директором Дирекције за цивилно ваздухопловство БиХ и генералним директором Агенције за цивилно ваздухопловство Ц.Горе. Састанак је одржан у контексту Меморандума о разумевању о међусобној сарадњи у ваздухопловству, потписаног 16.01.2023.г. између ваздухопловних власти Републике Србије, Црне Горе, Северне Македоније, Турске и Албаније, са циљем стварања заједничких интереса који ће се огледати на међународном плану, пре свега у заједничком наступу према међународним организацијама у цивилном ваздухопловству. Директорка Директората је истакла важност ове посете и сарадње унутар Меморандума, наглашавајући статус Србије у глобалном и регионалном систему цивилног ваздухопловства, као и углед српских ваздухопловних власти на међународном плану. Током своје посете директор Регионалне канцеларије *ICAO* за Европу и Северни Атлантук је обишао кључне субјекте српске ваздухопловне индустрије и одржао састанке са представницима *Air Serbia*, Аеродрома Никола Тесла и *SMATSA*, на којима су разматрани развојни планови и могућности за даљу сарадњу и подршку од стране *ICAO*;
- Рад са *ICAO* на примени докумената Анекс 1, 6, 7, 8, 16, 19 и њихових допуна, као и рад на *CMA* систему *ICAO*;
- Сарадња са ваздухопловним властима земаља ЕСАА у области пловидбености;
- Достава обавештења у *ICAO EUR/NAT Office* о радњама незаконитог ометања на територији Републике Србије (2 најаве бомбе на летовима од 06.09.2024.г.);
- Измена Листе усклађености са *SRPs* из *ICAO* Анекса 4 и 15 (*eFOD*).

Сарадња са ЕСАС

1) У току 2024.г. остварене су следеће активности у вези са ЕСАС:

- Анализа материјала, учешће директорке Директората на 200. 202. и 203. састанку Координационог комитета ЕСАС и израда Информације са састанака;
- Анализа материјала, учешће и израда Информације у вези са 70-74. састанцима *EMPTO* радне групе за средњорочне циљеве ЕСАС (*ECAC Medium Term Objectives Task Force*);
- У сарадњи са ЕСАС, у просторијама Директората је у периоду 26.-28.03.2024.г. одржана обука на тему најбоље праксе у области инспекције опреме за обезбеђивање. Главни циљеви обуке, којој су поред представника Директората присуствовали и представници цивилних ваздухопловних власти Литваније, Летоније и Турске, су упознавање националних проверивача са регулаторним захтевима у области опреме обезбеђивања и представљање могућности и ограничења опреме обезбеђивања која се тренутно користи;
- Припрема материјала и учешће директорке Директората на 162. и 163. састанку генералних директора цивилног ваздухопловства држава чланица ЕСАС-а: 162. састанак је одржан 25.04.2024.г. у Паризу и на истом су учесници састанка упознати са најновијим информацијама о активностима неколико европских организација и европских чланица у *ICAO* Савету и донели низ одлука које се односе на учешће Европе у светским ваздухопловним догађајима, као и о раду ЕСАС-а укључујући претпоследње фазе одобравања Буџета и Програм рада 2025-2027; подржани су координирани европски документи предложени за презентацију на *ICAO* конференцији о ваздушној навигацији; потврђен је приступ који треба да заузму групе стручњака за животну средину у припреми заједничког дела акционих планова држава за смањење емисије CO_2 који ће бити поднети *ICAO*-у; генерални директори су одобрили Пословник о раду Координационог одбора ЕСАС-а.; На 163. састанку, одржаном 18.12.2024.г. у Паризу учесници су разматрали последњи нацрт текста Конвенције о Секретаријату Европске конференције цивилног ваздухопловства као и организацију Дипломатске

- конференције 2025.г.; директорка Директората је у својству особе задужене у оквиру ЕСАС за UAS област, презентовала радни папир који садржи предлог за оснивање ЕСАС радне групе у области беспилотних ваздухоплова и предлог Пословника ове нове радне групе; предлог је једногласно подржан од стране свих генералних директора; директорка Директората је овом приликом понудила да Директорат буде домаћин састанка генералних директора који се одржава наредне 2025.г. у децембру;
- Online учешће на 42. ECAC Security Forum-у и учешће на 43. Forum-у у Паризу одржаног 10.06.2024.г. ;
 - Припрема материјала за учешће директорке Директората на 73. специјалном састанку генералних директора цивилног ваздухопловства држава чланица ЕСАС-а - учешће директорке Директората је отказано;
 - Директорка Директората је учествовала на 42. пленарном заседању ЕСАС-а, одржаном у Стразбуру 9-10.07.2024.г. Као focal point у области развоја система беспилотних ваздухоплова (UAS) у Координационом комитету ЕСАС од 2023.г. поднела је извештај о активностима у овој области, наглашавајући сровођење програма рада за период 2022-2024, кључне активности у претходном периоду и четири радионице организовање у том периоду. Директорка Директората је ове године поново изабрана за пуноправног члана Координационог комитета ЕСАС-а. На састанку су разматрани и главни задаци организације за наредни период са фокусом на теме од зајендичког интереса за чланице ЕСАС и припрему за предстојећу 42. ICAO скупштину;
 - Припрема материјала за учешће на трогодишњој скупштини ЕСАС-а - припрема Предлога платформе и закључака ради усвајања од стране Владе Републике Србије;
 - Обрада материјала које ЕСАС периодично доставља и учешће на припремним састанцима у вези са предстојећом ЕСАС Дипломатском конференцијом о ЕСАС правном статусу;
 - Анализа ЕСАС предлога материјала за ICAO светску конференцију за олакшице у 2025.г.;
- 2) Сарадња са ЕСАС у области заштите животне средине:
- Присуствовање вебинару радне групе EAEG: „ENVFAMWEB/21²: ReFuel EU Aviation new regulation“;
 - Присуствовање вебинару радне групе EAEG: „ENVFAMWEB/22 -Updates on Corsia and the 2023 Revised EU ETS for aviation“;
 - Учешће на online састанку радне групе EAEG: „ENVFAMWEB/23 – The big picture of emissions accounting for future aircraft propulsion systems“;
 - Учешће у радионици радне групе EAEG: “ECAC Fourth workshop on State Action Plans (SAP) including national Sustainable Aviation Fuels (SAF) Policy Roadmaps ENV-WKSHP-SAP/4“;
 - Стручна анализа документа: „Review of 2023 ECAC Activities and Priorities for 2024 in the field of environment“;
 - Попуњавање упитника: “Survey on Sustainable Aviation Fuels (SAF) policy measures in ECAC in the field pf environment“;
 - Стручна анализа документа: „Update on the adoption of the ECAC work Programme for the TRIENNIUM 2025-2027“;
 - Стручна анализа документа: “PROPOSAL FOR WORK PROGRAMME 2025-2027 (adopted in principle at DGCA/161);“
 - Стручна анализа документа: Draft proposal for European priorities for A42- Environment;
 - Стручна анализа документа: Sixty-eighth meeting of the EAEG Working Group (Expanded) - List of decisions;
 - Стручна анализа документа: ECAC / non-co2 emissions of aviation and their effect on climate change;

² ENI-FAMWEB- ECAC montly familiarisation webinars on basic knowledge on aviation and the Environment

- Стручна анализа документа: *EAEG(Exp) consultation- Input for initial discussion on Env priorities for A42 at ECAC-DGCA/73(SP)*;
 - Учесће на онлајн семинару: *Fifth ECAC Workshop on State Action Plans (SAP)*;
 - Стручна анализа документа: *Proposal from EAEG: potential WPs and IPs for A42 in the field of environment*;
 - Стручна анализа документа: *Review of the implementation of the ECAC work programme 2022-2024*;
 - Стручна анализа документа: *ECAC-EU guidelines for update and submission of State Action Plans*;
 - Учесће на онлајн састанку радне групе *EAEG Expanded: EAEG/76 Proposal from EAEG: potential WPs and IPs for A42 in the field of environment*;
 - Стручна анализа документа: *"Latest updates from ICAO CAEP/WG4 on CORSIA standard setting and preparations for the 2025 periodic review"*;
 - Стручна анализа документа: *"Overview of key regulatory changes in the Directive (EU) 2023/958, of 10 May 2023, amending the EU ETS for aviation"*;
 - Стручна анализа документа: *"Main implications for aircraft operators of the 2023 revised EU ETS"*;
 - Стручна анализа документа Радне групе EAEG: *State Action Plans for CO2 emissions plans - Consultation on environment paper for DGCA/162*;
 - Учесће на видеоконференцији: *ECAC Environmental FORUM*;
 - Стручна анализа документа: *ECAC Medium term objectives task force (EMTO): Review of the implementation of the ECAC work programme 2022-2024*;
 - Стручна анализа документа: *DGCA163(CS)-DP/10-Proposals for European Papers to ICAO 42nd Assembly*.
- 3) Остале активности из области сарадње са ECAC:
- Припрема и учешће на трећој ECAC UAS радионици одржаној 11.04.2024.г. којом као ECAC focal point председава директорка Директората; Радионица је одржана у online формату.
 - Директорка Директората је водила је четврту радионицу посвећену развоју система беспилотних ваздухоплова (UAS) под окриљем ECAC-а, одржану 16.10.2024.г. у Варшави. Радионица је окупила стручњаке из ECAC-а и других организација, са циљем разматрања изазова и будућег развоја UAS, укључујући мере против беспилотних система (Counter-UAS), промоцију безбедности и интеграцију UAS-а у ваздушни простор. Директорка Директората је представила кључне иницијативе и активности Србије у вези са регулативом и управљањем националним системима беспилотних ваздухоплова. Један од главних циљева радионице је био рад на изради ECAC-ове политике у овој области, где је наглашено да је важно да све државе учествују у обликовању заједничких правила и пракси. Радионица је такође обухватила излагање представника EUROCONTROL-а о иновацијама у овом домену, као и расправње о имплементацији међународних операција UAS-а у складу са ICAO стандардима;
 - Анализа Споразума између ECAC и Малезије;
 - Праћење рада РГ за олакшице и подгрупе о путницима са смањеном покретљивошћу online (када је било омогућено), анализа материјала и закључака са истих;
 - Праћење ECAC CEP базе (Common Evaluation Process For Security Equipment) којом се добијају обавештења о тестирању и одобравању нових типова опреме у ECAC-у.

Сарадња са EASA

- Директорат и EASA потписали су 07.06.2024.г. у Келну, Радни аранжман о прикупљању и размени информација о безбедности ваздухоплова у оквиру ЕУ Програма безбедности прегледа страних ваздухоплова на платформи. Радни аранжман који су потписали директорка Директората и извршни директор EASA, има за циљ постизање

високог и уједначеног нивоа безбедности цивилног ваздухопловства кроз усклађен приступ спровођења међународних безбедносних стандарда, чиме се успостављају радне процедуре за спровођење прегледа страних ваздухоплова на платформи који слећу на аеродроме на територији РС;

- Припрема материјала и учешће на састанцима Управног одбора *EASA*;
- Учешће у стандардизационој инспекцији ваздухопловних власти Француске у својству члана *EASA* тима (*medical*);
- Одржан је састанак са представницима *EASA* у циљу размене безбедносних информација на основу члана 72. став 1. Уредбе (ЕУ) 2018/1139 која је у правни систем Републике Србије преузета кроз Правилник о заједничким правилима Европске уније у области цивилног ваздухопловства и надлежностима Агенције Европске уније за безбедност ваздушног саобраћаја („Службени гласник РС“, број 154/20);
- Учешће у раду *ECQB* тима;
- Учешће на: *EASA Teb Safety*, *EASA Teb Aerodromes*, *EASA Teb ATM/ANS*, *EASA P&CA Teb*, *EASA GA Teb*, *EASA 145 MOAP*, *EASA Medical Expert group meeting*, *EASA AirCrew Teb*.

Сарадња са EUROCONTROL-ом

У току извештајног периода, остварене су следеће активности у вези са *EUROCONTROL*:

- Учешће на састанку *EUROCONTROL Aeronautical Information Management Group (AIMG-07)* одржаном у периоду 04-14.03.2024.г. у Бриселу; члановима групе су поднети извештаји о раду неколико подгрупа и стручних тимова (*Aeronautical Information Operations Sub-Group (AIOPS SG)*, *Digital Data Sets Actions Group* и *Aeronautical Information Regulations Sub-Group (AIRI SG)*), као и о напретку постигнутим у вези са пројектом *ACADIA (Acceleration of Aeronautical Digital Information Adoption)*;
- Друга радионица *UAS Workshop on Aeronautical Data* је одржана 04.06.2024.г. у *ICAO EUR/NAT* Регионалном бироу у Паризу;
- Учешће на састанку *EUROCONTROL Aeronautical Information Management Group (AIMG-08)* одржаном у периоду 17-18.09.2024.г. Члановима групе су поднети извештаји о раду *Digital Data Sets Actio Group* и *Aeronautical Information Regulations Sub-group (AIRI SG)*, као и о напретку постигнутом у вези са пројектом *ACADIA (Acceleration of Aeronautical Digital Information Adoption)*. Такође су укратко информисани о активностима које су актуелне у *Information Management Team-у (IMT)*, а тичу се подстицања дигитализације и хармонизације у пружању услуга ваздухопловног информисања (*AIS*), односно у управљању ваздухопловним информацијама (*AIM*). Одређени чланови који су били задужени за спровођење активности договорених на ранијим састанцима су поднели извештаје о резултатима свог рада. Договорени су датуми одржавања наредна два састанка тима: *AIMG-09* који ће бити одржан 18-19.03.2025.г., а *AIMG-10* као оквирни датуми су одређени 30.09. и 01.10.2025.г.;
- *EUROCONTROL Aeronautical Information Regulations Sub-Group (AIRI SG-13)* – упознавање са припремним материјалом, присуство састанку и израда извештаја;
- Присуствовање вебинару: „*ICAO ENV Task Force webinar on Green Airports*“;
- Размена података о издатим одобрењима за коришћење ваздухоплова у ваздушном простору са смањеним вертикалним раздвајањем;
- У просторијама Директората је 29.02.2024.г. одржан састанак у вези са *EUROCONTROL* програмом „*Support to State*“ за текућу годину, са представницима Директората, *EUROCONTROL*-а и Агенције за цивилно ваздухопловство Црне Горе. На састанку је договорен низ активности из области *ATM/ANS* које су планиране за реализацију током 2024.г., ради стручног усавршавања запослених. Програм подршке „*Support to State*“, представља сарадњу *EUROCONTROL* и држава чланица, осмишљен путем online обука и обука на локацији у виду радионица и експертских посета;

- Учешће на два састанка РГ за рутне накнаде у организацији *CRCO-EUROCONTROL*, и то на: 66. састанку РГ одржаном 16.04.2024.г. у Бриселу, на коме је велика пажња посвећена наплати неплаћених накнада у ваздушном саобраћају, где се авио-компанијама које су у финансијском проблему нуде планови отплате дуговања. Као резултат, наплаћено је 80% спорних дуговања. На састанку се расправљало и о наплати рутних накнада за ваздухоплове који не емитују загађење. С тим у вези, представљене су разне технолошке иницијативе и могућности финансирања. Такође, представници *EUROCONTROL*-а одржали су презентацију у вези са функционалностима новог *ETNA* портала. На 67. састанку РГ за рутне накнаде одржаном 17-18.10.2024.г. у Прагу, дискутовало се о електронском издавању фактура за рутне накнаде, предложеној измени регулативе како би се омогућило одбијање плана лета за авио-компаније које имају дуговање за рутне накнаде, имајући у виду да по садашњој регулативи то није могуће, увођењу концепта минималног фактора тежине и др.;
- Учешће на две седнице Проширеног одбора за рутне накнаде *EUROCONTROL*-а: 122 седници одржаној 25-27.06.2024.г. у Бриселу на којој је разматрана: пројекција саобраћаја *STATFOR*- (иако је реализација броја јединица рутних услуга маја 2023.г. превазишла ниво 2019.г., укупан саобраћај још увек није и износи 98% саобраћаја 2019.г.); Примена *SES* – рок за доставу Планова учинака за 2025-2029.г. је октобар о.г.; коначни подаци за 2023.г. и прелиминарни плански подаци о рутним трошковним основама за 2025-2029.г.; задржавање ваздухоплова услед дуговања на име рутних накнада; проблем наплате рутних накнада од руских авио-превозилаца – балтичке земље имају проблем наплате рутних накнада за пружене услуге у ваздушној пловидби руским авио-превозиоцима због санкција уведених од стране ЕК (забрана новчаних трансакција); Извештај о пословању *CRCO*; Презентован је буџет за 2025.г. и *CRCO* програм за 2025-2029.г.; учешће на 123. седници одржаној 20-21.11.2024.г. у Бриселу на којој су разматрани: коначни подаци трошковних основа рутних накнада и висина јединица рутних накнада за 2025.г. на основу којих се утврђује висина јединице рутне накнаде зоне наплате Србија-Црна Гора-КФОР за 2025.г. у износу од 37,77 евра;
- У Директорату је 03.09.2024.г. одржан регионални састанак Сталног комитета за финансије (*Standing Committee on Finance-SCF*), као припрема за предстојећи 43. *SCF* састанак који ће се одржати у *EUROCONTROL*-у. На састанку се дискутовало о кључним питањима у вези са финансијским планирањем и будућим корацима који ће бити разматрани на наредном *SCF* састанку у Бриселу;
- Учешће директорке Директората на 61. и 62. састанку Привременог савета и Сталне комисије: 61. састанак је одржан 13.06.2024.г. У оквиру састанка разматрано укупно 8 тачака које су начелно структурисане за први састанак РС у току године. Почетком састанка представљен стандардни документ Извештај генералног директора који даље разрађује примену Програма „Подизање летвице“ (*Raising the Bar*) кроз практичне елементе деловања организације. Усвојени извештаји председавајућих радних група и разматрани предлози будућих активности које су засноване на принципима Програма. 62. састанак је одржан 28.11.2024.г. У оквиру састанка разматрано је укупно 11 тачака. Усвојен је предлог Директиве Сталне комисије за продужење Европског добровољног АТМ фонда солидарности за Украјину, у циљу подмирења трошкова за 2025. и 2026.г., који се односе на особље/обуку и остале трошкове којима би се обезбедила оперативна спремност у тренутку обнављања ваздушног саобраћаја у износу од 36 милиона евра. Представљен предлог Буџета Агенције за 2025.г. који је значајно већи у односу на буџет за 2024.г. С обзиром да је током састанка изражена забринутост Одбора за услуге ваздушне пловидбе (*ANSB*) и неслагање са предлогом Буџета за 2025.г. и Пословног плана за период 2025-2029 (којим се предвиђа даљи раст трошковне основе до вредности од око 580 милиона евра за 2029.г., у току су разматрања разних решења, са основним предлогом да се укину пореске накнаде за нове запослене, а ограниче на 50%

за запослене краће од 10 година. Усвоје предлог висине износа јединица рутних накнада за 2025.г. (за нас важна јединица за зону Србија/Црна Гора/КФОР од 37.88 евра и 116,943 курсом за евро) и о стопи камате за неблаговремена плаћања, стопа камате износи 13,79% на годишњем нивоу;

- Координација припреме и израда одговора на *EUROCONTROL* захтеве за давање сагласности на материјале *EUROCONTROL* путем кореспонденције.

Сарадња са Европском комисијом

У току извештајног периода директорка Директората је узела учешће на трећем састанку Заједничког комитета *ЕСАА* споразума о стварању заједничког европског ваздухопловног подручја, у циљу разматрања напретка у примени споразума и унапређењу сарадње у области цивилног ваздухопловства. Састанак је одржан у Подгорици 19-20.06.2024.г. На састанку на којем су присуствовали директори ваздухопловних власти Западног Балкана и директор за ваздухопловство у Европској комисији (Генерални директорат за мобилност и транспорт – *DG MOVE*), директорка Директората је у свом излагању истакла важност даљих напора ка побољшању и унапређењу односа у оквиру *ЕСАА* споразума 18 година после потписивања и 6 година после ступања на снагу. На састанку се, између осталог, дискутовало о унапређењу координисаног наступа региона на међународном нивоу у остваривању заједничких циљева у области цивилног ваздухопловства.

Такође, у току извештајног периода, остварене су и следеће активности у вези са ЕК:

- Израда одговора на питање о статусу примене *ЕСАА* споразума за потребе израде прилога Директората за састанак Подбора за транспорт, енергетику, заштиту животне средине, климатске промене и регионални развој;
- Учешће на састанку са представницима ЕК, *Air Pink* и МЕИ;
- Припрема материјала за потребе састанка са ЕК у вези са применом рестриктивних мера домаћих авио-превозилаца према Уредби 833/2014;
- Пријем и обрада дописа *DG MOVE* којим се одбавештава о стаусу преосталих обавеза РС у првом транзиционом периоду у примени *ЕСАА* споразума;
- Анализа новог Анекса I *ЕСАА* споразума и достављање коментара *DG MOVE* ЕК;
- Израда пропратних дописа за Комисију за заштиту конкуренције и Комисију за контролу државне помоћи, којима им се прослеђује допис *DG MOVE*;
- Припрема информација за МГСИ о сарадњи са ЕУ и преглед свих пројеката који се финансирају из средстава ЕУ- *EIB* (Европска Инвестициона Банка), *EBRD* (кредити које финансира Европска банка за обнову и развој), *IPA* (Инструмент за претприступну помоћ који финансира ЕУ) и *WBIF* (Инвестициони оквир за Западни Балкан) / *CEF* (*Connecting Europe Facility Fond*);
- Анализа Извештаја о напретку РС за 2024.г.;
- Комуникација са вођом пројекта *EASA IPA 6 - IPA 6* пројекат је наставак претходних фаза сарадње између ЕУ- *EASA* и држава кандидата. *EASA IPA* пројекти за циљ имају повећање усклађености земаља корисница *IPA* са правном тековином ЕУ у ваздухопловству и део су ширег инструмента за претприступну помоћ земљама у процесу придруживања ЕУ;

EASA IPA 5 је последњи пројекат у коме је учествовао Директорат, а који је трајао од 2020. до 2023.г. Током овог пројектног периода одржан је низ активности. Србија је претходно узела учешће у *EASA IPA 3, 4. и 5.* пројектима који су се односили на ОЈТ (*on the job training*), радионице и обуке. Специфични циљеви *IPA 6* пројекта су повећање способности за транспозицију правних тековина ЕУ у области ваздухопловства и олакшати повећање капацитета националних ваздухопловних власти. Пројекат ће се надовезати на достигнућа регионалних пројеката који су реализовани протеклих година и фокусираће се на подршку имплементацији *ECCAIRS 2* (*ECCAIRS 2 - The European Co-ordination Centre for Accident and Incident Reporting*

Systems), подршку стандардизацији имплементације правила ЕУ кроз серију инспекција стандардизације у доменима које је идентификовала ЕАСА;

Корисници су Србија, Албанија, Црна Гора, Босна и Херцеговина, Косово*, Северна Македонија и Турска. Период примене је од 1. априла 2024. до 31. марта 2026. (24 месеца), а буџет 904.000,00 евра;

- Израда коначног извештаја о заједничкој процени примена мера обезбеђивања са инспекторима ЕК на аеродрому Фредерик Шопен у Варшави, сходно аранжману са ЕУ (*One stop security*);
- Обавештење ЕК о *One Stop Security* анжману са Црном Гором;
- Учешће на састанку експертске подгрупе Националних тела за спровођење ЕУ одредби о правима путника, тј. ЕУ Уредбе 261/2004, *Expert Group Meeting - Regulations (EC) No 261/2004 and No 1107/2006 European Commission Directorate – General for Mobility and Transport Unit MOVE.B.5* Брисел – статус посматрача;
- Остале активности из сарадње са Европском комисијом по питањима из области обезбеђивања у ваздухопловству и олакшицама у ваздушном саобраћају (тумачење појединих стандарда у погледу прегледа путника);
- Сарадња са ЕК кроз учешће на online састанцима *NCP (safety oversight, interoperability, FAB, SESAR, Performance Scheme)*.

Сарадња са COSPAS-SARSAT

По питању активности у вези са међународним програмом за *SAR* путем сателита (*Cospas/Sarsat*) су реализоване следеће активности:

- Припрема материјала и учешће Србије на *CDDR 2024* састанку у периоду 19-22.02.2024.г. На састанку су презентоване активности Србије, анализирани су теме према агенди састанка и донете важне одлуке за заједничко наступање свих чланица из *CDDR* зоне на наредном састанку Заједничког комитета ЈС-38; договорена је израда заједничког документа за наредни ЈС-38, ради анализе и превенције лажних узбуна за 406 MHz радио предајнике, са освртом на *ELT (DT)*; представљене су активности кроз годишње извештаје. Србија је представила своје активности кроз *C/S* систем (статистички подаци за 2023.г. који су достављени *C/S* Секретаријату фебруара 2024.г. преко *DGCA*); додатно је добијен извештај о статусима космичког дела (*SAR* сателита), земаљских станица нове базе *IBRD*, лажних узбуна, комуникационих тестова, извештаје са *SAR* операција уз употребу *C/S* података; представљене су *SAR* операције земаља из *CDDR* региона, за случај где су коришћени подаци преко *C/S*. Србија је представила два случаја из претходних година; договорено је да Србија буде домаћин састанка *CDDR2026*, односно да се 2025.г. састанак одржи у Енглеској, док би се 2026.г. састанак одржао у Србији. Тиме би Србија била прва и једина земља у статусу Корисник програма (*User State*), која би организовала годишњи Европски оперативно/технички састанак из *CDDR* региона;
- На билатералном састанку са колегама из *ITMCC* констатовано је да је постојећа сарадња између *ITMCC* и *RCC Belgrade/Serbia* на задовољавајућем нивоу. Том приликом од стране Србије затражено је да се *ITMCC* софтвер ажурира, како би за код Србија 279 у *SIT 185* поруци приказивао само *Serbia* уместо *SerbiaMont*. Такође са *ITMCC* разматрана је промена структуре *SIT 185* поруке и прелаз у наредном периоду на нови формат *SIT 185*, али и активности у вези организације вежби. Током састанка у *ITMCC* успешно је спроведен комуникацијски тест са СКЦ;
- Учешће на *EWG-6/2024* у вези са новим пројектом ЕК и *C/S* у вези *Two-way Communication* - учешће путем видеолинка 25.03.2024.г. На састанку су, на предлог ЕК, разматране техничке карактеристике порука, у вези са потврдом поруке за особе у опасности, питања која ће се поставити особама у опасности и сет питања која ће СКЦ моћи да поставе у фазама, које ће садржати, као и друге активности у вези са припремом

радних докумената за предстојећи 38. састанка Заједничког комитета *Cospas-Sarsat*-a (JC-38);

- Анализа селф-тест извештаја радио-предајника који су кодирани са 279 кодом Србије и обавештавање корисника о успешно спроведеном тестирању;
- Представник Директората узео је учешће у припремама и председавању оперативним делом 38. састанка Заједничког комитета (JC) свих чланова C/S програма. Састанак је одржан у Монреалу у периоду 17.06-27.06.2024.г. чиме се по други пут догодило да, у раду C/S програма који траје већ 40. година, представник неке од чланова програма нивоа *USER STATE* председава једном групом током званичних састанака Заједничког комитета или Савета чланова C/S програма, а та част је понов указана Србији. На састанку су разматране следеће теме: статус C/S система и извештаја, радио предајника за откривање позиције у случају нужде (бекона) прве и друге генерације радио предајника, питања у вези са функционисањем земаљских сателитских станица за пријем и процесирање сигнала са бекона, система квалитета, развоја *MEOSAR* система и прелазак из *IOC* у *FOC*, функционисања Контролних центара мисије (*MCC*), даље еволуције система у складу са захтевима корисника (*ELT(DT)RLS, TWC*), нове базе *IBRD*, односима са другим међународним институцијама, извештајима са састанка *DDR*, наредним активностима као и другим оперативним и техничким стварима које су разматране на посебним оперативним или техничким радним групама. Резултати састанка су следећи: Република Србија је учествовала и председавала оперативним (*OWG*) делом 38. састанка Заједничког комитета чланова C/S програма, чиме је наставила да испуњава обавезе прописане Стандардним писмом о придруживању, а тиме настављању активнијег доприноса развоју овог хуманитарног програма; На састанку је знатно препозната улога и активност Републике Србије на унапређењу сарадње са представницима земаља чланица програма, али и представницима других међународних организација (укључујући *ICAO*). Обављен је разговор са представницима C/S секретаријата у вези са могућношћу да узму учешће на *ICAO EUR-APAC SAR* радионици 2024.г. Током малог *JC-38/CDDR* састанка, договорено је да се састанак *CDDR 2025*, одржи између 10-13. марта 2025.г у Уједињеном Краљевству, а године 2026 је предложено да се састанак организује у Р. Србији. Председавајући пленарног дела JC-38, представници C/S Секретаријата и учесници оперативног дела састанка су се захвалили представнику Србије за добро вођење *OWG-38* састанка. Представник Србије, представио је свој извештај о раду *OWG-38*, на *OWG* и пленарној сесији. Коначан извештај прегледан је 03.07.2024.г., путем видео конференције, који је потом публикован на посебном делу интернет презентације C/S.
- Директорат је добио позив за учешће на 71. састанку Савета чланова *Cospas-Sarsat* програма, који је одржан у периоду 21-23.10.2024.г., Саудијска Арабија, Ријад, и шеф СКЦ, је узео учешће на предметном састанку, као претходно председавајући оперативног дела JC-38 састанка. На *CSC-71/OPN* састанку су разматране теме у вези: статуса C/S програма, извештаја са 38. састанка Заједничког комитета, извештаја са експертских радних група, рада свемирског дела програма, еволуције *MEOSAR*, разних административних извештаја и одлука (финансијски извештаји за претходну годину, планови за 2025.г. и др.), извештаји партнерских међународних организација (*ICAO*), и др. На састанку су од стране *ICAO* представника презентоване информације у вези имплементације *ICAO GADSS* пројекта, где је наглашено одржавање вежбе симулације *GADSS/ADT* током *ICAO EUR/APAC SAR Workshop 2024*, у Азербејџану, неколико недеља пре састанка Савета и нагласио улогу представника Србије у спровођењу вежбе. Краљевина Саудијска Арабија је предложила да се 10. септембар 2024.г. предложи за међународни *SAR* дан, и тај предлог је усвојен на састанку. Том приликом Краљевина Саудијска Арабија је обавестила присутне да донира 200.000 долара за активности регистрације и промоције међународног *SAR* дана, 10. септембар. C/S Секретаријат је

представио финансијске извештаје и упознао земље чланице да су заједно са земљама оснивачима програма (САД, Русија, Канада и Француска) разматрали могућност подизања годишње чланарине, јер ће ускоро доћи ситуација да програм неће моћи да буде солвентан са текућим приходима. председавајући 71. CSC састанка г. Хенрик Смит (Канада), обавестио је учеснике састанка да је председавајући OWG-37/38 из Србије информисао Секретаријат да више не треба да обавља улогу председавајућег OWG, и да је затражено ново лице које ће да буде задужено за вођење OWG, те да би представник Србије желео да види више експерата из Програма да буду ангажовани, па је овом приликом г. Смит обавестио учеснике 71. CSC састанка да Савет C/S тражи новог председавајућег OWG (разматране су опције из Канаде, Јужне Африке, Турске и др.)

4.2 Међународне провере (одити)

- Агенција Европске уније за безбедност ваздушног саобраћаја (*EASA*) је дана 22.02.2024.г. извршила одит три српска оператера у ваздушном саобраћају (*Air Pink*, *Air Emeralds* и *Star Fly Wings*) у складу са њиховим овлашћењима садржаним у регулативи која се односи на *TCO (Third Country Operator)* чији сертификат поседују наведени оператери. Провера испуњености услова из *TCO* сертификата је у искључивој надлежности *EASA* која је издала наведене сертификате. *TCO* сертификат омогућава оператерима из трећих земаља ван ЕУ да обављају саобраћај у ваздушном простору ЕУ, која се издаје искључиво на основу важећих сертификата ваздухопловног оператера (*AOC*), а који издаје Директорат.

У току одита, а у складу са преузетим обавезама наведених оператера које проистичу из *TCO* сертификата, од оператера је затражен приступ интерној документацији оператера која се односи на испуњавање обавеза према томе сертификату. Имајући у виду, да у време одита инспекторима *EASA* није достављена комплетна тражена документација, *EASA* је оставила рок оператерима да наведену документацију доставе под претњом суспензије *TCO* сертификата. Директорат је сходно овлашћењима из ЗВС, покренуо ванредни инспекцијски надзор и наведеним оператерима је упутио захтев за достављање тражене документације у року од три дана, која је била предмет одита инспектора *EASA*. О наведеном инспекцијском надзору и наложеним мерама-а за сва три оператера, чиме су исте изгубиле право на обављање јавног авио превоза. У складу са утврђеном процедуром Директорат је обавестио *EASA* о стављању ван снаге сертификата ваздухопловног оператера за сва три оператера.

- Представницима *EASA* је достављен материјал којим ОЈ ДЦВ OPS доказује да је спровело преостале две активности у циљу затварања последњег отвореног налаза. Документација је послата 12.01.2024.г. У време периода извештавања *OPS* није примио никакав одговор од вође тима који је обавио стандардизацију рада *OPS*.
- *TSA* одит у области обезбеђивања у ваздухопловству на аеродрому „Никола Тесла“ Београд у периоду 05-09.08.2024.г.
- Спровођење корективних мера на основу *EASA* стандардизационе инспекције из марта 2022. године у области пловидбености је у току.
- Реализација плана корективних мера у вези са *ICAO AVSEC/FAL Audit* одржаном у мају 2022.г. - обавештење МУП о успостављању *PKD*³ за Републику Србију. Попуњена је табела са ажурирањем података о налазима у вези са *PKD* и издавање *Machine Readable Travel Document (MRTD)* за азиланте.

4.3 Регионална сарадња

Из области регионалне сарадње реализоване су следеће активности:

³ *Public Key Directory System (PKD)*

- Учешће у раду Регионалног комитета за SAR (RASARAC) уз подршку EUROCONTROL;
- Учешће у оперативним радним групама формираних на бази активности Регионалног комитета. Анализа годишњих извештаја рада радних група;
- Прослеђивање информације у вези са ратификацијом мултилатералног SAR споразума од стране Северне Македоније;
- Учешће на састанцима у вези са пројектом FLY GREEN - носилац пројекта је турски универзитет *Eskisehir Teknik*. Поред три учесника из Републике Србије, у пројекту којим се учествује на тендеру ЕК учествују и тела из Мађарске, Литваније и Турске (укупно 15 учесника). Током састанака разматрани циљеви и радни пакети пројекта те дефинисане евентуалне активности РС. Циљ пројекта, који је поднет 07.03.2024.г. је регионална сарадња у циљу унапређења ваздухопловства користећи регионалне ресурсе држава учесница, покретање иновативних пилот пројеката који ће се бавити зеленом агендом (аеродроми, одржива горива, истраживање електричних ваздухоплова). Пројекат је поднет 07.03.2024.г. и одговор ЕК се очекује крајем 2024.г.
- Припрема материјала и учешће на видео-конференцији у вези са ECCAIRS 2 дигиталном платформом; У првом кварталу 2024.г. добијено обавештење да предлог пројекта није оцењен оценом која би била довољна за одорење финансирања;
- Радионице Београд Европски пројекат „Јачање заштите јавних простора и критичне инфраструктуре на Западном Балкану“;
- У Директорату цивилног ваздухопловства Републике Србије, у периоду од 18. до 20. новембра 2024.г. одржан је тродневни *On the Job Training*, за колеге из ваздухопловних власти Албаније, који су спровели инспектори Одељења ваздухопловног особља из Директората. Обука је пружила могућност да се колеге упознају са поступцима везаним за стицање, продужење и обнову дозвола, овлашћења и ауторизацију различитих категорија ваздухопловног особља, валидацијом и конверзијом пилотских дозвола, као и са вршењем надзора над центрима и декларисаним организацијама за обуку АТО/ДТО. Један дан обуке реализован је у одобреној организацији за обуку АТО, где су колеге присуствовале инспекцијском надзору над спровођењем теоријске и практичне обуке, као и симулацији теста из енглеског језика за пилоте авиона и пилоте хеликоптера.
- Израда плана обуке и пренос знања представницима цивилних ваздухопловних власти Северне Македоније из области финансирања од ДЦВ путничке и ДЦВ робне накнаде;
- Припрема материјала и учешће на 19. састанку RASARAC који је одржан у периоду 04-06.06.2024.г, у Софији, Бугарска. На састанку су учествовали представници Србије, Албаније, БиХ, Бугарске, Летоније, Северне Македоније, Хрватске, Црне Горе и EUROCONTROL.
- Припрема материјала и учешће на 20. и 21. састанку RASARAC који је одржан у периоду 22-24.10.2024.г, у Софији, Бугарска, заједно са посматрањем националне SAR вежбе у Бугарској, која је одржана 24.10.2024.г у месту Русе. На наведеним састанцима учествовали су чланови, посматрачи и гости Регионалног саветодавног комитета за трагање и спасавање RASARAC, као и више међународних организација и тела за SAR и организација које пружају обуке у области трагања и спасавања. Румунија је прихватила позив да приступи RASARAC-у у улози посматрача; Преговори са Грчком о приступању RASARAC-у у улози земље чланице су у току и постоје позитивне назнаке у том смеру. Србија, као депозитар споразума, да пошаље позивно писмо државама Босни и Херцеговини, Хрватској, Словачкој и Мађарској за потпицавање споразума о сарадњи и координацији у области трагања и спасавања у цивилном ваздухопловству.
- Учешће на заједничкој обуци АСО (Aircraft Coordinator), која је одржана за чланове RASARAC-а, у просторијама JRCC Larnaca, а према потписаном МоУ између RASARAC-а и JRCC Larnaca, у периоду 26-29.11.2024.г, на Кипру. Учествовали су представници Србије, Бугарске, Црне Горе и Грчке;

- Учешће на *TAIEX* мулти - државној радионици о функцијама националних управних органа у примени права путника у ваздушном саобраћају у организацији Генералног директората Европске комисије за европску политику суседства и преговоре о проширењу. Учесници: Република Србија, Северна Македонија, Црна Гора, Босна и Херцеговина, Република Албанија, УНМИК (Косово*);
- Учешће на радионици поводом израде Стратегије заштите потрошача за период 2025 – 2030.г. Министарство унутрашње и спољне трговине, уз подршку *IPA 2021* пројекта „ЕУ подршка развоју унутрашњег тржишта Србије“;
- Сарадња са представницима ваздухопловних власти Црне Горе у погледу обука и лиценцирања контролора летења и *ANS* услуга;
- Сарадња са земљама у окружењу (Хрватске, Словеније, Црне Горе, Северне Македоније и БиХ) у области пловидбености.
- Сарадња са представницима ваздухопловних власти других држава (Црне Горе, Македоније, БиХ) у погледу обука овлашћених лекара.

4.4 Билатерална сарадња

- 1) По питању сарадње са контролним центром мисије *ITMCC*, који је надређен *COSPAS-SARSAT* центар за РС урађено је следеће:
 - Спроведено (16) вежби првог нивоа – 14 вежби комуникације са *ITMCC* центром и 2 комуникационе вежбе са *FMCC*;
 - поднето (45) захтева за тестирање радио-предајника (*ELT/PLB*) из *YU* регистра и радио-предајника који ће се тестирати у зони одговорности РС;
 - добијено укупно (51) *SIT185* порука узбуне *CC* приоритета од стране *ITMCC*;
 - Посета *ITMCC* и билатерални састанак са новим руководством *ITMCC* на тему анализе постојеће сарадње и предлога за унапређење сарадње.
- 2) Припрема материјала и учешће на консултацијама у вези са споразумима о ваздушном саобраћају на евентуални захтев других држава и/или представника домаће индустрије:
 - Комуникација и учешће на консултацијама као и учешће у припреми текстова Меморандума и Споразума о ваздушном саобраћају са Алжиром, Угандом, Саудијском Арабијом, Казахстаном, Аргентином и Сингапуром;
 - Учешће на састанку са представницима *Turkish Airline* и *Anadolu Jet*;
 - Комуникација са ваздухопловним властима Казахстана у вези са организацијом видео-конференције током марта 2024.г. а у циљу разматрања отварања директног саобраћаја између две земље;
 - Учешће на састанку 27.03.2024.г. са представником амбасаде Египта у вези са евентуалним повећањем обима саобраћаја *Air Cairo* и разлозима за обуставу саобраћаја *Air Serbia* на линији између Београда и Каира.
 - Билатерална сарадња са суседним земљама и њиховим службама трагања и спасавања и спасилачко-координационим центрима ради могућег потписивања споразума о трагању и спасавању и пратећих оперативних процедура у складу са потписаним споразумима: израђен је Нацрт закона о потврђивању Споразума између Савета министара Босне и Херцеговине, Владе Републике Бугарске, Владе Републике Хрватске, Владе Мађарске, Владе Републике Северне Македоније, Владе Црне Горе, Владе Републике Србије, Владе Словачке Републике и Владе Републике Словеније о сарадњи и координацији у трагању и спасавању у ваздухопловству и прослеђивање истог МГСИ на даљу надлежност;
- 3) Билатерална сарадња са АЦВ ЦГ на бази Меморандума о сарадњи ДЦВ-АЦВ ЦГ;
- 4) Билатерална сарадња са Албанијом – сарадња у погледу процедура за вршење надзора;
- 5) сарадња са БиХ: подршка *CNS* инспектора у вршењу надзора – усаглашеност са захтевима утврђеним у Анексу VIII Уредбе (ЕЗ) Број 2017/373; учешће у комуникацији и преговорима

- са Дирекцијом за цивилно ваздухопловство БиХ поводом Нацрта споразума о координацији између Директората и Дирекције;
- 6) израда плана обуке и пренос знања представницима цивилних ваздухопловних власти БиХ из области финансирања, обрачуна и правдања рутних накнада;
 - 7) *Joint Assessment Visit* на аеродромима у Београду, Тивту и Подгорици, а сходно ревизији билатералних споразума о ваздушном саобраћају са Републиком Црном Гором у делу који се односи на обезбеђивање у ваздухопловству – у вези са препознавањем еквивалентности мера обезбеђивања у ваздухопловству *One Stop Security* - Одржавање састанка са представницима АЦВ Црне Горе у вези са препознавањем еквивалентности мера обезбеђивања у ваздухопловству *One Stop Security*;
 - 8) Билатерална сарадња са медицинским службама ваздухопловних власти држава чланица *EASA*; Верификације лекарских уверења из РС на захтев других ваздухопловних власти (4); Достављања медицинске документације државама чланицама *EASA*, за имаоце страних дозвола (31), трансфер медицинских података (2).
 - 9) Рад и сарадња са Федералним ваздухопловним властима САД (*FAA*) на одржавању Категорије I;
 - 10) Ревизија Билатералних споразума о ваздушном саобраћају у делу који се односи на обезбеђивање у ваздухопловству - дана 28.11.2023.г. је потписан Меморандум о разумевању с циљем међусобног признавања мера обезбеђивања у ваздухопловству за програм „*One Stop Security*“ између Директората и АЦВ Црне Горе;
 - 11) Комуникација са представницима цивилних ваздухопловних власти Грузије у вези са техничком сарадњом и посете делегације Директората ваздухопловним властима Грузије на тему *SAR*-а;
 - 12) парафиран је Споразум о ваздушном саобраћају Владе РС и Владе Републике Уганде и потписан је Меморандум о разумевању између органа надлежних за ваздушни саобраћај ове две земље током заседања Мешовите комисије за трговинску сарадњу између Републике Србије и Републике Уганде које је одржано у Нишу дана 25.10.2024.г.;
 - 13) извршена је анализа коментара на нацрте споразума о ваздушном саобраћају између РС и Саудијске Арабије и Венецуеле, достављених од стране надлежних органа за ваздушни саобраћај ове две земље;
 - 14) припрема и учешће на Самиту авијације и аеро митингу у Сингапуру;
 - 15) израда и ажурирање стања односа у области ваздушног саобраћаја са др. државама (61)⁴.

4.5 Послови у вези са управљањем кризним ситуацијама (*ACM – Aviation Crisis Management*)

Послови у вези са управљањем кризним ситуацијама реализовани су кроз:

- Вежбу *VOLCEX24* планирану и одржану 19.11.2024. Извршене су припреме за вежбу *VOLCEX24* (припремна радионица у Лисабону 14-15.10.2024, национални припремни састанак 08.11.2024) и сачињен извештај за исту;
- Припрема инпута за *EACCC25* директиву, вежба *EACCC25* планирана је за 19-20.03.2025.г.

⁴ Израда и ажурирање стања односа са: Шпанијом, Турском, Данском, Исламском Републиком Иран, Киргистаном, Казахстаном, Јерменијом, Белорусијом, Руском Федерацијом, Француском, Немачком, Грчком, Великом Британијом, Ирском, Јужном Африком, Швајцарском, Јапаном, Канадом, Аустријом, Корејом, САД, Новим Зеландом, Аустралијом, Кином, Индонезијом, Нигеријом, Естонијом, Финском, Холандијом, Норвешком, Белгијом, Луксембургом, Литванијом, Данском, Шведском, Летонијом, Исландом, Краљевином Бахреин, Анголом, Босном и Херцеговином, Мађарском, Кенијом, Краљевином Есватини, Словачком, Саудијском Арабијом, Пољском, Аустријом, Републиком Екваторијалном Гвинејом, Чешком, Филипинима, Вијетнамом, Тајландом, Шри Ланком, Ираком, Израелом, Кувајтом, Уједињеним Арапским Емиратима, Саудијском Арабијом, Румунијом, Црном Гором, Кипром.

5. Послови инспекцијског надзора

Директорат врши инспекцијски надзор над пружоцем услуга у ваздушној пловидби, оператерима ваздухоплова, оператерима аеродрома, инвеститорима аеродрома, ваздухопловно-техничким организацијама, ваздухопловним особљем, као и над другим привредним друштвима, другим правним лицима, предузетницима и физичким лицима која обављају делатности или пружају услуге у ваздухопловству. Инспекцијском надзору подлежу и овлашћени инструктори за транспорт опасне робе. Детаљнији преглед реализованих активности из области инспекцијског надзора је дат даље у тексту по областима инспекцијског надзора.

5.1 SAFA инспекције

Директорат има обавезу сходно одредбама *ARO.RAMP.110* Правилника о условима за обављање ваздушног саобраћаја да утврди програм надзора над страним ваздухопловима за сваку календарску годину на основу достављених информација у вези са обимом надзора који *EASA* одређује за РС према утврђеној методологији. Такође, *EASA* има обавезу да најмање једном у току календарске године изврши усклађивање програма надзора што доводи до измене у оперативном плану надзора Директората.

Инспектори Директората спроводе надзор над страним оператерима кроз *SAFA* програм.

У извештајном периоду је над (35) страних оператера реализовано (69) *SAFA* инспекција од стране инспектора ДЦВ, како је дато у следећој табели:

Назив оператера	Бр.инсп.	Назив оператера	Бр.инсп.
SWIFT AIR HELLAS S.A.	2	KLASJET	1
KLM CITYHOPPER BV	1	SWISS INTERNATIONAL AIR	1
LOT - POLSKIE LINIE LOTNICZE	1	TOMONTENEGRO DOO	4
LUFTHANSA CITYLINE	2	TURKISH AIRLINES	4
MARATHON AIRLINES	1	WIND ROSE AVIATION	2
PEGASUS HAVA TASIMACILIGI	3	WIZZ AIR ABU DHABI	2
PLATOON AVIATION GMBH	1	WIZZ AIR HUNGARY LTD.	12
PRIVATE FLIGHT	2	WIZZ AIR MALTA	2
QATAR AIRWAYS COMPANY	3	WIZZ AIR UK LIMITED	1
CARGO AIR LTD.	1	AIR ADRIATIC DOO	1
AIR BALTIC	1	AIR INVEST	1
ALISERIO SRL	1	ARKIA ISRAELI AIRLINES	1
AUSTRIAN AIRLINES AG	3	BRAATHENS REGIONAL	1
BULGARIA AIR	1	AEGEAN AIRLINES S.A.	2
CYGNUS AIR	1	DEUTSCHE LUFTHANSA. A.G.	1
FLY DUBAI	3	FLY-COOP LEGISZOLGALTATO	1
GETJET AIRLINES UAB	3	HAINAN AIRLINES	1
HELI AIR SERVICES	1		

Табела 3: SAFA инспекције

5.2 Инспекцијски надзор у области саобраћајне делатности

У току 2024.г. је из области јавног авио-превоза реализовано укупно (66) инспекција над (8) оператера од којих је (24)⁵ обустављено, како је приказано према предмету инспекције:

Ред.бр.	Предмет	Ваздухопловни субјект	Бр.инсп. Р/В	Ваздухопловни субјект	Бр.инсп. Р/В
1.	Организација и систем управљања	BALKAN HELICOPTERS	1p	FLYUS	1p
2.	Спровођење обука летачког (FC) и кабинског (CC) особља	PRINCE AVIATION	2p	MPC AIR	1p
		AIR SERBIA	5p	BALKAN HELICOPTERS	1p

⁵ У питању је инспекцијски надзор који је обустављен услед одузимања или враћања сертификата за ваздухопловног оператера. Ови поступци нису приказани у табели.

Ред.бр.	Предмет	Ваздухопловни субјект	Бр.инсп. Р/В	Ваздухопловни субјект	Бр.инсп. Р/В
3.	Записи о извршеним обукама летачког (FC) и кабинског (CC) особља	AIR SERBIA	2p(CC)+2p(FC)	AIR EMERALDS	1p (FC)
		TINADAR AVIATION	1p (FC)	MPC AIR	1p (FC)
		PRINCE AVIATION	2p (FC)	FLYUS	1p (FC)
4.	Припреме лета	AIR SERBIA	1p	TINADAR AVIATION	1p
		PRINCE AVIATION	1p	/	
5.	Поступци летачке (FC) и кабинске (CC) посаде у лету	AIR SERBIA	3p (FC) + 2p (CC)	PRINCE AVIATION	1p
6.	Преглед ваздухоплова на платформи	BALKAN HELICOPTERS	1p	PRINCE AVIATION	1p
		SKYBRIDGE INTERNATIONAL	1p	AIR SERBIA	4p
		MPC AIR	1p	/	
7.	Записи и документације са лета	BALKAN HELICOPTERS	1p	MPC AIR	1p
		PRINCE AVIATION	1p	FLYUS	1p
Укупно планирано/реализовано:			(75) / (66 одн. 42P+0B+24O)		

Табела 4: Инспекције из области јавног авио превоза

Број реализованих осталих инспекција из области саобраћајне делатности је **(13)**, од тога **(4)** обустављених поступка⁶, **(8)** редовних и **(1)** ванредна како је приказано у табели:

Ред.бр.	Предмет инспекције	Ваздухопловни субјект	Бр.инсп. Р/В	Ваздухопловни субјект	Бр.инсп. Р/В
Посебне делатности у ваздушном саобраћају уз накнаду и некомерцијално летење сложеним моторним ваздухопловима					
1.	Инспекција организација и систем управљања	CIKLONIZACIJA AVIATION	1p (SPO)	SMATSA доо	1p (SPO)
2.	Инспекција на платформи	SANI EKO VITA	1p	-	-
3.	Ванредан надзор	JAT привредна авијација	1в		
Некомерцијално летење ваздухопловима који нису сложени моторни					
4.	Преглед ваздухоплова на платформи	YU-HVZ	1p	YU-DEO	1p
		YU-DPM	1p	T7-OCA	1p
		T7-JNB	1p		
Укупно планирано/реализовано:			(19) / (13 одн. 12P + 1B)		

Табела 5: Остале инспекције из области саобраћајне делатности

Инспекцијски надзор из области транспорта опасне робе реализује се кроз инспекцијски надзор над радом овлашћених инструктора за транспорт опасне робе и радом јавног поштанског оператора.

Ред.бр.	Предмет инспекције	Ваздухопловни субјект	Број инспекција Р/В
1.	Рад инструктора за транспорт опасне робе	RS.DGRI.006	1p
2.	Рад јавних поштанских оператора	/	/
Укупно планирано/реализовано:		(7) / (1 одн. 1P+0B)	

Табела 6: Инспекције из области транспорта опасне робе

Поднета су **(2)** захтева за покретање прекршајног поступка док није било поднетих пријава за покретање кривичног поступка.

5.3 Инспекцијски надзор у области пловидбености

Током 2024.г. из области пловидбености извршено је укупно **(15)** редовних инспекција како је приказано у табели:

Ред.бр.	Предмет инспекције	Ваздухопловни субјект	Бр.инсп. Р/В
1.	АСАМ-континуирана пловидбеност	CAMO Sky Bridge, YU-APR	1 p
2.		CAMO Prince Aviation, YU-BRI	1 p
3.		CAMO Аеродром ЕЧКА, YU- YU-5360	1 p

⁶ Број обустављених поступака услед затварања привредних друштава који су обављали посебне делатности у ваздушном саобраћају уз накнаду. Обустављени поступци нису евидентирани у табели.

Ред.бр.	Предмет инспекције	Ваздухопловни субјект	Бр.инсп. Р/В
4.		CAMO XJ МУП РС, YU-MED	1 р
5.		CAMO В3 Мома Станојловић, YU-VGI	1 р
6.		CAMO Linx Aviation, YU-DPM	1 р
7.		CAMO Prince Aviation, YU-FVJ	1 р
8.		CAMO Prince Aviation, YU-SCM	1 р
9.		CAMO Air Serbia, YU-ALY	1 р
10.		CAMO Ваздухопловна Академија, YU-SN	1 р
11.		CAMO ЈАТ-Привредна авијација, YU-JAT	1 р
12.		CAMO Gas Aviation, YU-BKS	1 р
13.		CAMO Gas Aviation, YU-BYW	1 р
14.		CAMO Авио служба Владе, YU-SRB	1 р
15.		CAMO Balkan Helicopters, YU-HMS	1 р

Табела 7: Инспекције из области пловидбености

5.4 Инспекцијски надзор ваздухопловног особља

Током 2024.г. извршено је укупно (59) инспекција и то: редовних (20), ванредних (32), ванредних по пријави догађаја (6) и допунске (1), како је приказано у табели:

Р.бр.	Предмет инспекције	Ваздухопловни субјект	Бр. инсп. Р/В	Ваздухопловни субјект	Бр. инсп. Р/В
1.	Редовне инспекције				20
1.1.	ДТО (једрилице)	<i>Gliding Team</i> (SRB/DTO-015) АК Ваљево (SRB/DTO-008)	1р 1р	<i>Mario Hrelja</i> (SRB/DTO-010)	1р
1.2.	ДТО авиони/ хеликоптери	<i>Eleron</i> (SRB/DTO-014)	1р	<i>Sani Eco Vita</i> (SRB/DTO-001)	1р
1.3.	Рад овлашћених испитивача	SRB/E/0027, SRB/E/0032, SRB/E/0037, SRB/E/0053, SRB/E/0054, SRB/E/0055.	6р	SRB/E/0058, SRB/E/0062, SRB/E/0084, SRB/E/0085	4р
1.4.	Надзор над практичним испитом	SRB/E/0001, SRB/E/0060, SRB/E/0044.	3р	АК Авијатичар (SRB/DTO-012); Ваздухопловна академија SRB/ATO/006-SRB/E/0039	2р
2.	Ванредне инспекције				32
2.1.	ДТО једрилице	<i>Gliding Team</i> (SRB/DTO-015)	1в		
2.2.	ДТО авиони/ хеликоптери	АК Авијатичар (SRB/DTO-012)	1в		
2.3.	АТО (авиони/ хеликоптери)	<i>Air Pin</i> (SRB/ATO-010)	1в	<i>Inx Aviation</i> (SRB/ATO-003)	3в
		<i>Air Serbia</i> (SRB/ATO-009)	2в	<i>Prince Aviation</i> (SRB/ATO-005)	2в
		Ваздухопловна академија (SRB/ATO/006)	3в	<i>Tedi Aviation</i>	1в
2.4.	Рад овлашћених испитивача	SRB/E/0015, SRB/E/0107, SRB/E/0106, SRB/E/0006.	4в	SRB/E/0105, SRB/E/0036	2в
2.5.	ТО (кабинско особље)	<i>Air Serbia</i> (SRB/TO/CC-701)	2в		
2.6.	Надзор над практичним испитом	SRB/E/0031	1в		
2.7.	Надзор над практичним обуком	SRB.FCL.0219/0412	2в	<i>Air Serbia</i> (SRB/ATO-009)	1в
		АТО Аеромонде (SRB/ATO-021)- SRB.FCL.0629/4663	1в		
2.8.	Надзор над летачким активностима	SRB.FCL.0561/4544	1в	ULAPL-SRB0256	1в
		SRB-205, ULAPL-SRB0042	2в	Ваздухопловна академија (SRB/ATO/006)	1в
3.	Ванредне инспекције по пријави догађаја				6
3.1.	АТО (авиони/ хеликоптери)	Ваздухопловна академија (SRB/ATO/006)	5в		
3.2.	ТО (кабинско особље)	SRB/19/0940	1в		
4.	Допунске инспекције				1
4.1.	ТО (кабинско особље)	<i>Air Serbia</i> (SRB/TO/CC-701)	1д		

Табела 8: Инспекције из области ваздухопловног особља

У извештајном периоду није било контролних инспекција.

Поднета је (1) прекршајна пријава, док за покретање кривичног поступка није било поднетих пријава.

5.5 Инспекцијски надзор у области ваздухопловне медицине

Из области ваздухопловне медицине, ДЦВ спроводи инспекцијски надзор над радом овлашћених лекара (АМЕs), ваздухопловно медицинског центра (АеМСs), као и медицинског обезбеђења на аеродрому. Спроведено је укупно (10) инспекцијских надзора од тога (9) редовних и (1) ванредан:

Ред.бр.	Предмет инспекције	Ваздухопловни субјект	Бр.инсп. Р/В
1.	Овлашћени лекари	RS/AME/ 001, 013,004, 015, 016, 017,018	7р
2.	Медицинско обезбеђење на аеродрому	LYNI,BEG	1в, 1р
3.	Овлашћени ваздухопловно-медицински центар	RS АеМС-002	1р

Табела 9: Инспекције из области ваздухопловне медицине

Спроведен је континуиран надзор над радом овлашћених лекара путем *COMPIC* система.

5.6 Инспекцијски надзор у области заштите права путника

Директорат обавља надзор из области заштите права путника и особа са инвалидитетом и смањеном покретљивошћу код ускраћивања укрцавања, отказивања и кашњења летова, редовности саобраћаја и доступности авио карата. У извештајном периоду, спроведено је укупно (11) инспекција, и то редовних (7), ванредних (3) и контролна (1):

Ред. бр.	Предмет инспекције	Ваздухопловни субјект	Бр.инсп. Р/В
1.	Редовне инспекције		
1.1.	Редовност саобраћаја и доступност	<i>Air Serbia</i> <i>Turkish Airlines INC.</i> Представништво <i>Turk hava yollari</i>	2 1
1.2.	Заштита права путника и особа са инвалидитетом и смањеном покретљивошћу	<i>Air Cairo</i> , <i>Air Serbia</i> , АД Никола Тесла Београд, <i>Menzies Aviation</i>	4
2.	Ванредне инспекције		
2.1.	Редовност саобраћаја и доступност	<i>Air Serbia</i>	1
2.2.	Заштита права путника и особа са инвалидитетом и смањеном покретљивошћу	<i>Menzies Aviation</i> АД Никола Тесла Београд	1 1
3.	Контролене инспекције		
3.1.	Редовност саобраћаја и доступност	<i>Air Serbia</i>	1

Табела 10: Инспекције из области заштите права путника

У току вршења инспекцијског надзора уочене су (3) неусклађености и субјектима је дат одређени рок да ускладе своје пословање у складу са Законом. Од (3) наложене мере до дана израде овог извештаја, извршено је усклађивање за све (3) мере од стране субјеката.

Такође, у складу са ЗИН-ом је из ове области реализовано (19) саветодавних посета:

Ред. бр.	Време	Ваздухопловни субјект	број посета
1.	Фебруар	<i>ASGS Air Serbia Ground Services</i> Аеродром Никола Тесла, прихват и отпрема путника <i>Menzies aviation</i> доо. Аеродром Никола Тесла	3
2.	Март	Аеродром Никола Тесла, прихват и отпрема путника <i>Menzies aviation</i> доо. Аеродром Никола Тесла	2
3.	Мај	<i>Turkish airlines INC.</i> , представништво <i>Turk Hava Yollari</i> Београд <i>Menzies aviation</i> доо. Аеродром Никола Тесла <i>Air Serbia, guest support</i>	3
4.	Јун	<i>Air Cairo</i> , представништво <i>r'tur GSA</i> <i>Menzies aviation</i> доо. Аеродром Никола Тесла	2
5.	Јул	<i>Sky partner</i> представништво <i>wizzair</i> <i>Nouvel Air</i> представништво Београд <i>Menzies aviation</i> доо. Аеродром Никола Тесла	3
6.	Август.	<i>AIR Montenegro, OKI Air</i> Београд	1

Ред. бр.	Време	Ваздухопловни субјект	број посета
7.	Септембар	Star Alliance group / ANT Aegean Airlines представништво Београд Menzies aviation доо. Аеродром Никола Тесла	3
8.	Октобар	Air Serbia, guest support Lufihansa ag представништво Београд	2

Табела 11: Саветодавне посете у организацији ЗПП

Није било издатих Решења ни покретања прекршајног поступка.

5.7 Инспекцијски надзор у области ваздушне пловидбе

У области ваздушне пловидбе у току 2024.г, спроведен је инспекцијски надзор у домену: услуга и функција у ваздушном саобраћају (ATS-услуге KL, FIS-услуге информисања ваздухоплова у лету, ALR-услуге узбуњивања, MET-ваздухопловно метеоролошке услуге, AIS-услуге ваздухопловног информисања, као и функција управљања протоком саобраћаја и капацитетом ваздушног простора и управљањем ваздушним простором (ATFCM и ASM), пружања услуга COM-комуникација NAV-навигације и SUR- надзорних система и уређаја, као и надзора електроенергетских постројења за подршку системима CNS. Такође, врши се надзор над процесима лиценцирања и спровођења обуке ваздухопловног особља (ATCO-KL, ATSEP-ваздухопловно-техничког особља и ваздухопловно-метеоролошко особље), како у центру за обуку ANS особља тако и у оперативним јединицама, одн. на 45 локација на којима се налазе надзорни, навигацијски и комуникациони системи и уређаји. Инспекцијски надзор се врши и над РХМЗ у домену ваздухопловно-метеоролошких услуга.

У извештајном периоду извршено је (85) инспекција, од тога (78) редовних и (7) ванредних и то:

Ред.бр	Предмет инспекције	Ваздухопловни субјект	Бр.инсп. Р/В
Инспекције из области CNS			
1.	Редовне инспекције		67
1.1.	Центри за обуку	SMATSA доо	0 ⁷
1.2.	Предајни центар Београд; Пријемни центар Београд; Радиорелејни линкови; Електроенергетски систем ТКЦ Београд	SMATSA доо	4р
1.3.	Земаљска радио-навигациона средства (ЗРНС): 1) ЗРНС СЕВЕР: NDB Панчево, NDB Инђија, NDB Петроварадин 2) ЗРНС ЈУГ-1: VOR/DME Топола, NDB Топола, NDB Пожаревац, NDB Јајинци 3) ЗРНС ЈУГ-2: VOR/DME Ваљево, NDB Ваљево, NDB Обреновац, OM-30 Макиш 4) ЗРНС НИШ: ILS-29, DVOR/DME NIS, ТКЦ свети Илија, РС Бесна Кобила 5) ЗРНС АКЛ Батајница: ILS-12, Предајни центар, Пријемни центар и Електроенергетски систем. 6) ЗРНС ЗАПАД: VOR/DME Ср. Митровица, NDB Ср. Митровица, NDB Крњешевци, OM-12 Угриновци 7) ЗРНС БЕОГРАД: ILS-12, ILS-30, DVOR/DME BGD и Електроенергетски систем 8) АКЛ Краљево: Предајни и Пријемни центар, DVOR/DME KRV 9) АКЛ Вршац: Предајни и Пријемни центар, DVOR/DME VAC	SMATSA доо	46
1.4.	ТКЦ Копаоник: Предајни центар, Пријемни центар, Радио Релејни линк и Електроенергетски систем. ТКЦ Рудник: Предајни центар, Пријемни центар, Радио-Релејни линкови и Електроенергетски систем.	SMATSA доо	9
1.5.	Радарске станице:	SMATSA доо	10р

⁷ Због малог броја испита у 2024 г. није било инспекција

Ред.бр	Предмет инспекције	Ваздухопловни субјект	Бр.инсп. Р/В
	1) Кошевац: SSR, Предајни, Пријемни центар, Радио Релејни линк и Електроенергетски систем 2) Муртеница: PSR SSR 3) Ковиона: PSR SSR, Радио Релејни линкови и Електроенергетски систем 4) Београд PSR/SSR		
1.6.	Пружаоци AFIS услуга на локацији ATZ/RMZ Поникве	SMATSA доо	AFIS није био у функцији
2.	Ванредне инспекције		0в
Инспекције из области АТМ			
1.	Редовне инспекције		18
1.1.	Центра за обуку	SMATSA доо	1р
1.2.	Провера стручности за стицање овлашћења	SMATSA доо	3р
1.3.	Пријављене обуке - Јединице КЛ по питању спровођења обуке КЛ	АТСО инсп. у ТКЛ, АН1, АВГ	3р
1.4.	Пружаоци услуга у ваздушној пловидби на локацијама: 1) АКЛ Краљево, 2) АКЛ Ниш, 3) АКЛ Батајница, 4) АКЛ Београд, 5) АКЛ Вршац, 6) ЦКЛ Београд	АIS услуге у ЦКЛ Београд, ЦКЛ Београд, АКЛ Батајница, АКЛ Краљево, АКЛ Вршац, АТS инсп. ТКЛ Београд, LVP инсп. у ЦКЛ Београд, АТS и АIS услуге у АКЛ Краљево; АIS услуге у АКЛ Батајница;	10р
1.5.	Пружаоци AFIS услуга на локацији ATZ/RMZ Поникве ⁸	АКЛ Краљево(пружање услуга у AFIS LYUZ није било у функцији па су компетенције особља које пружа услуге провераване у АКЛ Краљево)	1р
2.	Ванредне инспекције		5
2.1.	Ванредни инспекцијски надзор (увођење нове ПСС)	ЦКЛ, ТКЛ Београд	1в
2.2.	Ванредна инспекција по догађају (штрајк, догађаји)	ЦКЛ, ТКЛ Београд	4в

Табела 12: Инспекција из области ваздушне пловидбе

У току 2024.г. није било издатих прекршајних налога (мандатних казни), нити поднетих захтева за покретање прекршајног / кривичног поступка у складу са законским одредбама.

5.8 Инспекцијски надзор у области аеродрома

Током 2024.г. извршено је (108) инспекцијска надзора у области аеродрома, од тога редовних инспекција (81р) и ванредних инспекција (27в), и то:

Ред. бр.	Предмет инспекције	Ваздухопловни субјект	Бр.инсп. Р/В
1.	Инспекцијски надзор површина за кретање ваздухоплова на аеродрому са сертификатом: 1) зимски услови 2) стање површина 3) ознаке	1) на аеродрому Никола Тесла: зимски услови (1), стање површина (1), ознаке (1), 2) на аеродрому Константин Велики: зимски услови (2), стање површина (1), ознаке (1) 3) на аеродрому Морава: зимски услови (1), стање површина (1), ознаке (1) 4) ванредна инспекција - на аеродрому Никола Тесла: стање површина (2), ознаке (3), безбедност радова (1)	9р +6в
2.	Инспекцијски надзор: 1) авиомостова и система за навођење авиона на паркинги позицију 2) над препрекама на подручју и ван подручја аеродрома 3) Emergency поступака и процедура	1) авиомостова и система за навођење авиона на паркинги позицију на аеродрому Никола Тесла-(2) 2) Инспекција препрека у околини аеродрома: Константин Велики Ниш - (1) 3) Инспекција Emergency поступака и процедура на аеродрому: Никола Тесла (1), Константин Велики (1) 4) Ванредна инспекција Emergency поступака и процедура на аеродрому: Никола Тесла (1)	5р+2в

⁸ Спроведена у АКЛ Краљево. Инспекција на локацији померена за 2025.г.

Ред. бр.	Предмет инспекције	Ваздухопловни субјект	Бр.инсп. Р/В
		5) Ванредни инспекцијски надзор авиомостова и система за навођење авиона на паркинг позицију на аеродрому Никола Тесла (1)	
3.	Инспекцијски надзор безбедносних перформанси у функционалном систему: 1) електро-енергетских система аеродрома 2) светла за обележавање препрека и визуелних средстава за навигацију аеродрома	1) Ванредни инспекцијски надзор ЕЕС на аеродрому Никола Тесла (1) 2) Инспекцијски надзор ЕЕС на аеродрому Константин Велики (1), Никола Тесла (3) 3) Инспекцијски надзор ССО на аеродромима: Константин Велики (1), Никола Тесла (3) 4) Инспекцијски надзор ЕЕС на аеродрому Вршац (1), Морава (1), Суботица (1), Минд (1) 5) Инспекцијски надзор ССО на аеродромима: Вршац (1), Морава (1), Суботица (1), Минд (1) 6) Ванредни инспекцијски надзор ССО на аеродрому Никола Тесла (2)	16р+3в
4.	Инспекцијски надзор: 1) рада аеродрома у условима смањене видљивости 2) пружаоца услуга земаљског опслуживања 3) оператера аеродрома и пружаоца услуга земаљског опслуживања у транспорту опасне робе	1) Ванредни инспекцијски надзор пружања услуга земаљског опслуживања на аеродрому Никола Тесла (7) 2) Ванредни инспекцијски надзор Sky Partner (1) 3) Инспекцијски надзор Аеродром Кетеринг (1) 4) Инспекцијски надзор транспорта опасне робе на аеродрому: Никола Тесла (1), Константин Велики (1) 5) Инспекцијски надзор Нис А.Д. Нови Сад пружање услуга земаљског опслуживања (1) 6) Инспекцијски надзор Goldair Handling (1) 7) Инспекцијски надзор земаљског опслуживања Константин Велики (1) 8) Инспекцијски надзор опасне робе (1) 9) Ванредни инспекцијски надзор Menzies (1) 10) Ванредни инспекцијски надзор пружања услуга земаљског опслуживања Imperial Jet (1)	7р+10в
5.	Инспекцијски надзор: 1) спасилачко-ватрогасне службе на аеродрому са сертификатом 2) медицинског обезбеђивања на аеродрому 3) осматрања и растеривања птица и животиња	1) спасилачко-ватрогасне службе на аеродромима: Никола Тесла (2), Морава (1) и Константин Велики (2) 2) осматрања и растеривања птица на аеродрому Никола Тесла (2), Морава (2), Константин Велики (2), и 3) медицинско обезбеђивање на аеродрому Никола Тесла (1)	12р+0в
6.	Инспекцијски надзор: 1) На аеродромима / хелидромима са дозволом / сагласношћу за коришћење 2) система управљања безбедношћу на аеродрому 3) центара за обуку особља	1) Хелидроми (7): Мокра Гора (1р), Лучице (1р), КЦ Ниш (1), Горњи Милановац (1р), Циклонизација (1р), Елгра (1р), Радинци (1р), Аеродроми (21р+6в) Блаце (1р), Вршац (1), Раван (1р), Суботица (1р), Минд (2р), Забрежје (1р), Костолац (1р), Прањани (1р), Росуље (1р), Равни Гај (1р), Војка (1р), 13. мај (1р), Љубиш (1р), Верушић (1р), Трстеник (1р), Верушић (1р), Параћин (1р), Ченеј (1р), Брега (1р), 7. јули (1в) 2) Инспекцијски надзор система управљања безбедношћу на аеродромима: Константин Велики (1), Морава (1) и Никола Тесла (1) 3) Инспекцијски надзор центара за обуку особља: Центар за обуку особља које пружа услуге земаљског опслуживања Sky Partner (1)	32р+6в

Табела 13: Инспекција из области аеродрома

5.9 Инспекцијски надзор у области обезбеђивања у ваздухопловству

Током 2024.г. у области обезбеђивања у ваздухопловству извршено је укупно (99) инспекција од чега (49) редовне инспекције, (32) контролне инспекције и (18) ванредних:

Ред. б	Ваздухопловни субјект	Предмет инспекције	Бр.инсп. Р/В
1.	Редовне инспекције		49
1.1.	Инспекцијски надзор над аеродромом Никола Тесла у Београду: 1) захтеви при планирању аеродрома 2) контрола приступа 3) надгледање, патроле и остале врсте физичке контроле 4) преглед обезбеђивања лица која нису путници и ствари које та лица носе са собом 5) преглед возила	1. контрола приступа лица и возила у КДОРЗ 2. надгледање, патролирање и остале врсте физичке контроле 3. захтеви при планирању аеродрома 4. преглед обезбеђивања лица која нису путници и ствари које носе 5. преглед возила	5р
1.1.	Инспекцијски надзор над аеродромом Никола Тесла у Београду: 1) заштита путника и ручног пртљага 2) потенцијално проблематични путници	1. заштита путника и ручног пртљага 2. преглед обезбеђивања путника и ручног пртљага	2р
1.2.	Инспекцијски надзор над аеродромом Никола Тесла у Београду: 1) преглед обезбеђивања предатог пртљага	1. преглед обезбеђивања предатог пртљага	1р
1.3.	Инспекцијски надзор над аеродромом Никола Тесла у Београду: 1) заштита предатог пртљага 2) авио-превозиоци и пружаоци услуга земаљског опслуживања 3) упаривање путника и пртљага 4) преглед обезбеђивања и контроле обезбеђивања робе и поште 5) заштита робе и поште, високо ризична роба и пошта (HRCM)	1. контроле и преглед обезбеђивања, захтеви које примењује РА и високо ризична роба 2. заштита робе и поште 3. заштита предатог пртљага	3р
1.4.	Инспекцијски надзор над „Аеродроми Србије“ д.о.о. Ниш/ аеродром „Константин Велики“ Ниш: 1) преглед обезбеђивања путника и ручног пртљага 2) заштита путника и ручног пртљага 3) залихе намењене потрошњи током лета 4) контрола приступа 5) преглед обезбеђивања лица која нису путници и ствари које носе са собом	1. упаривање путника и пртљага 2. заштита предатог пртљага 3. преглед обезбеђивања предатог пртљага 4. заштита путника и ручног пртљага 5. преглед обезбеђивања путника и ручног пртљага 6. прегледа возила 7. контроле приступа лица и возила	7р
1.5.	Инспекцијски надзор над „Аеродроми Србије“ доо Ниш/ аеродром „Морава“ Краљево: 1) преглед обезбеђивања путника и ручног пртљага 2) заштита путника и ручног пртљага 3) преглед обезбеђивања предатог пртљага 4) упаривање путника и пртљага	Инспекцијски надзор није обављен, с обзиром на већи број ванредних (непланираних) послова у вези са проверама, сертификацијама, одобравањем пројектне документације и сл, као и из разлога што нема довољно ваздухопловних инспектора.	0
1.6.	<i>Menzies Aviation</i>	1. потенцијално проблематични путници 2. пошта авио-превозиова и материјал авио-превозиоца 3. упаривање путника и пртљага	3р

Ред. б	Ваздухопловни субјект	Предмет инспекције	Бр.инсп. Р/В
1.7.	Инспекцијски надзор над аеродромом „Mind“ Крагујевац	1. примена алтернативних мера обезбеђивања у ваздухопловству	1р
1.8.	Инспекцијски надзор на аеродрому „Константин Велики“ у Нишу над (2) страна авио-превозиоца (<i>Wizz Air</i> и <i>Ryanair</i>) за: 1) претполетни преглед обезбеђивања ваздухоплова 2) заштита ваздухоплова 3) мере обезбеђивања током лета	1. преглед обезбеђивања ваздухоплова 2. заштита ваздухоплова 3. мере обезбеђивања током лета	6р
1.9.	Инспекцијски надзор на аеродрому Никола Тесла у Београду над (6) страних авио превозиоца (<i>Pegasus</i> / <i>Menzies Aviation</i> , <i>Hainan Airlines</i> , <i>Qatar Airways</i> , <i>Fly Dubai</i> , <i>Turkish Airlines</i> и <i>Air Cairo</i>) за: 1) претполетни преглед обезбеђивања ваздухоплова 2) заштита ваздухоплова 3) мере обезбеђивања током лета	1. преглед обезбеђивања ваздухоплова 2. заштита ваздухоплова 3. мере обезбеђивања током лета	18р
1.10.	Инспекцијски надзор на аеродрому Никола Тесла у Београду над <i>Air Serbia</i> : 1) претполетни преглед обезбеђивања ваздухоплова 2) заштита ваздухоплова 3) мере обезбеђивања током лета	1. преглед обезбеђивања ваздухоплова 2. заштита ваздухоплова 3. мере обезбеђивања током лета	3р
2.	Контролне инспекције		32
2.1.	<i>Belgrade Airport</i> д.о.о. Београд	1. контролни инспекцијски надзор у погледу прегледа обезбеђивања робе и поште (налаз за завршавање обуке) 2. Захтеви при планирању аеродрома 3. по ванредној - заштита путника и ручног пртљага – догађај мешање путника 4. преглед возила, контролна по ванредној 5. преглед обезбеђивања ручног пртљага 6. преглед обезбеђивања ствари које носе са собом лица која нису путници 7. преглед обезбеђивања лица која нису путници 8. Преглед обезбеђивања путника и ручног пртљага (за ванредну за догађај преглед ТГА) 9. преглед обезбеђивања путника и ручног пртљага (за ванредну инсп. током теста по протоколу П6) 10. Преглед возила 11. заштита путника и ручног пртљага 12. преглед обезбеђивања путника и ручног пртљага 13. контроле и преглед обезбеђивања, захтеви које примењује РА и високо ризична роба 14. заштита предатог пртљага 15. преглед обезбеђивања предатог пртљага 16. преглед обезбеђивања лица која нису путници (за ванредну инсп. током теста по протоколу П9) 17. преглед обезбеђивања ствари које лица која нису путници (за ванредну инсп. током теста по протоколу П7) 18. Контролна на ванредну - преглед обезбеђивања путника и ручног пртљага (током теста по протоколу П6 и П8)	1к 3к 1к 1к 1к 1к 1к 1к 2к 1к 1к 1к 1к 2к 2к 1к 1к 1к
2.2.	„Аеродроми Србије“ д.о.о. Ниш/ аеродром „Константин Велики“ Ниш	1. преглед обезбеђивања предатог пртљага 2. заштита путника и ручног пртљага	3к

Ред. б	Ваздухопловни субјект	Предмет инспекције	Бр.инсп. Р/В
		3. преглед обезбеђивања путника и ручног пртљага	
2.3.	<i>SKY Partner</i>	1. Упаривање путника и пртљага- контролна на ванредни по пријава догађаја од 17.01. (у ваздухоплов Wizz Air утоварен предати пртљак за погрешни лет)	1к
2.4.	<i>Cargo Agent Navigator</i>	1. преглед обезбеђивања робе и поште – контролна на ванредну по догађају	1к
2.5.	<i>Air Serbia</i>	1. преглед обезбеђивања ваздухоплова 2к 2. заштита ваздухоплова 3. по исходу теста ПЗ у погледу прегледа обезбеђивања ваздухоплова	4к
3.	Ванредне инспекције		18
3.1.	<i>Belgrade Airport</i> д.о.о. Београд	1.Преглед возила 2.Преглед обезбеђивања предатог пртљага (у погледу коришћења EDS, током теста по протоколу П14) 3.преглед обезбеђивања путника и ручног пртљага (током теста по протоколу П6) 4.преглед обезбеђивања путника (повереница за родну равноправност) 5.преглед обезбеђивања лица која нису путници (током теста по протоколу П9) 6.преглед обезбеђивања ствари које лица која нису путници (током теста по протоколу П7) 7.захтеви који се односе на аеродромску пропусницу (по налазу утврђеном током основне провере) 8.преглед обезбеђивања путника и ручног пртљага (током теста по протоколу П6 и П8)	8в
3.2.	<i>AIR SERBIA</i>	1. по исходу теста ПЗ у погледу прегледа обезбеђивања ваздухоплова	1в
3.3.	Аеродроми Србије - Ниш	1. измештање учионице <i>Центра за обуку</i> 2. у вези са сертификацијом особља и кандидата којима се одузима сертификат	2в
3.4.	Securitas Services	1. у вези са сертификацијом особља и кандидата којима се одузима сертификат	1в
3.5.	Инспекција по пријави догађаја над <i>Belgrade Airport, Wizz Air</i> и <i>Cargo Agent Navigator</i> :	1. <i>Belgrade Airport</i> : 1.1. заштита путника и ручног пртљага – догађај мешање путника 1.2. преглед обезбеђивања путника и ручног пртљага (догађај преглед ПГА) 1.3. граничне линије између јавне зоне и контролисане, односно обезбеђивано-рестриктивне зоне (догађај улазак путника кроз карусел) 1.4. обезбеђивање аеродрома (о извођењу радова уз спољну страну ограде периметра) 2. <i>Wizz Air</i> - заступник <i>Sky partner</i> - Упаривање путника и пртљага (17.01. у ваздухоплов Wizz Air утоварен предати пртљак за погрешни лет) 3. <i>Cargo Agent Navigator</i> - преглед обезбеђивања робе и поште	6в

Табела 14: Инспекција у области обезбеђивања у ваздухопловству

У поступку горе наведених инспекција издато је:

- 1) (10) прекршајних налога, од тога (2) прекршајна налога за правно лице и (8) прекршајних налога физичким лицима,
- 2) (3) захтева за покретање прекршајног поступка;
- 3) (104) налога за отклањање неусаглашености; до дана израде овог извештаја није затворено (6) налаза (од тих 6 налаза за 4 налаза су достављена обавештења од стране ваздухопловних субјеката да су поступили по налогу, али због мањка

инспектора још увек није урађен контролни инспекцијски надзор); По захтеву ваздухопловних субјеката, на образложени захтев, издато је (14) решења о продужењу рока уз налог за примену компензационих мера; за (2) налаза није истекао рок за отклањање неусаглашености;

4) (10) препорука за побољшање процедура рада.

Урађена је ревизија (24) AVSEC контролних листа за инспекцијски надзор.

5.10 Инспекцијски надзор у области трагања и спасавања

У току 2024.г. спроведене су (2) инспекције над ваздухопловним субјектима који учествују у систему трагања и спасавања у складу са овлашћењима из ЗВС и ЗИИ и то над:

Ред.бр.	Предмет инспекције	Ваздухопловни субјект	Број инсп. Р/В
1.	Надзор над ваздухопловним субјектима који учествују у систему трагања и спасавања у складу са овлашћењима из ЗВС и ЗИИ и то над:	Belgrade Airport доо	1р
		SMATSA доо	1р

Табела 15: Инспекција у области трагања и спасавања

6. Тест мера обезбеђивања у ваздухопловству

У току 2024.г. је, у складу са захтевима из Националног програма за обезбеђивање у ваздухопловству и Програма за контролу квалитета мера обезбеђивања у ваздухопловству, реализовано (23) теста мера обезбеђивања и испитивања обезбеђивања у ваздухопловству, на аеродрому „Никола Тесла“ Београд, аеродрому „Константин Велики“ Ниш и у „Аеродром Кетеринг“ и Air Serbia, како је дато у следећој табели:

Ред.бр.	Предмет теста мера обезбеђивања у ваздухопловству:	Број
1.	На аеродрому „Никола Тесла“ Београд над Belgrade Airport:	18
1.1.	Заштита објеката и периметра аеродромског комплекса (протокол 17)	2
1.2.	Преглед обезбеђивања предатог пртљага (протокол 14)	1
1.3.	Преглед обезбеђивања ручног пртљага (протокол 6)	3
1.4.	Преглед обезбеђивања путника (протокол 8)	2
1.5.	Преглед возила (протокол 13)	1
1.6.	Контрола приступа лица (протокол 1)	1
1.7.	Контрола приступа возила (протокол 13)	1
1.8.	Преглед обезбеђивања лица која нису путници (протокол 9)	1
1.9.	Преглед обезбеђивања ствари које носе лица која нису путници (протокол 7)	1
1.10.	Заштита прегледаног предатог пртљага (протокол 4)	1
1.11.	авио-превозиоци - Заштита ваздухоплова (протокол 2 и протокол 5)	2
1.12.	Заштита путника и ручног пртљага (протокол 16)	1
1.13.	Залихе намењене потрошњи на аеродрому (протокол 15)	1
2.	На аеродрому „Константин Велики“ Ниш:	2
2.1.	Преглед обезбеђивања путника (протокол 8)	1
2.2.	Преглед обезбеђивања ручног пртљага (протокол 6)	1
3.	У објекту „Аеродром Кетеринг“:	1
3.1.	Залихе намењене потрошњи током лета (протокол 15)	1
4.	На аеродрому „Никола Тесла“ Београд над Air Serbia:	2
4.1.	Преглед обезбеђивања ваздухоплова (протокол 3)	2

Табела 16: Тест мера обезбеђивања

7. Основне провере

Основном провером испитује се, у складу са чланом 244. став 3. ЗВС, испитује да ли објекат провере испуњава услове за стицање дозволе или другог појединачног правног акта.

Даље у тексту је дат преглед основних провера извршених у току извештајног периода, по областима пословања.

7.1 Основне провере у области саобраћајне делатности

У 2024.г. извршене су (3) провере и то:

Ред. бр.	Основна провера испуњености услова за:	Ваздухопловни субјект	Бр. провера
1.	издавање сертификата ваздухопловног оператера	FLYUS ⁹	1
		GAS AVIATION	1
2.	издавање оперативне дозволе	FLYUS	1

7.2 Основне провере у области пловидбености

Реализовано је (135) основних провера из области пловидбености и то:

Ред.бр.	Основна провера испуњености услова за:	Ваздухопловни субјект	Бр. провера
1.	Основни преглед беспилотних ваздухоплова	YU-D0616, YU-D0617, YU-D0618, YU-D0619, YU-D0620, YU-D0621, YU-D0622, YU-D0623, YU-D0624, YU-D0625, YU-D0626, YU-D0627, YU-D0628, YU-D0629, YU-D0630, YU-D0631, YU-D0632, YU-D0633, YU-D0634, YU-D0635, YU-D0636, YU-D0637, YU-D0638, YU-D0639, YU-D0597, YU-D06470, YU-D0641, YU-D0642, YU-D0643, YU-D0645, YU-D0646, YU-D0647, YU-D0648, YU-D0649, YU-D0650, YU-D0651, YU-D0652, YU-D0653, YU-D0654, YU-D0655, YU-D0656, YU-D0657, YU-D0658, YU-D0659, YU-D0660, YU-D0661, YU-D0662, YU-D0663, YU-D0664, YU-D0665, YU-D0666, YU-D0667, YU-D0668, YU-D0669, YU-D0670, YU-D0671, YU-D0672, YU-D0673, YU-D0674, YU-D0675, YU-D0676, YU-D0677, YU-D0678, YU-D0679, YU-D0680, YU-D0681, YU-D0682, YU-D0683, YU-D0684, YU-D0685, YU-D0686, YU-D0687, YU-D0688, YU-D0689, YU-D0690, YU-D0691, YU-D0692, YU-D0693, YU-D0694, YU-D0695, YU-D0696, YU-D0697, YU-D0698, YU-D0699, YU-D0700, YU-D0702, YU-D0703,	87
2.	Основни преглед хеликоптера	YU-HMM	1
3.	Основни преглед ултралакних ваздухоплова	YU-A039, YU-A077, YU-A059	3
4.	Основни преглед авиона	YU-FFS, YU-KES, YU-DZG, YU-DRP, YU-LAR, YU-ASF, YU-DZG, YU-DTG, YU-BVB, YU-ASE, YU-STR, YU-ASC, YU-DKA, YU-BRZ, YU-DLN, YU-LSA, YU-BUZ, YU-BTN, YU-ATB, YU-SOF, YU-ELI, YU-TCX, YU-TCY, YU-ARD, YU-MPA, YU-NEM, YU-DSZ, YU-WIN, YU-FLT, YU-DOS	30
5.	Основи преглед једрилице	YU-5173, YU-5401, YU-6021, YU-4425, YU-4380, YU-6020, YU-6022	7
6.	Основи преглед змаја	YU-T048	1
7.	Утврђивање типа ваздухопловног производа	UTVA (75A41M авион), UTVA (HAWK жирокоптер), Airbus Urban Air Mobility	3
8.	АМО организација	Avio Network,	1
9.	САМО организација	UTVA, FLYUS	2

Табела 17: Основне провере у области пловидбености

У 2024.г. није било основног прегледа жирокоптера, као ни *DOA*, *POA* и *MTO* организација, нити основног прегледа рада уређаја за симулирање летења (*FSTD*).

7.3 Основне провере у вези са ваздухопловним особљем

У току 2024.г. извршене су (4) основне провере *ATO* центара за обуку и то:

⁹ Основне провере које су у току су започете 2019.г. али због потешкоћа у доказивању испуњавања стандарда потребних за обављање јавног авио превоза од стране оператера ваздухоплова и даље имају статус у току.

Ред.бр.	Основна провера испуњености услова за:	Ваздухопловни субјект	Бр.провера
1.	АТО (диспечери)	Eagle Global Aviation	1
2.	АТО (падобранци)	SkyDive024, Удружење спортеких падобранаца "Novembar-Siera"	2
3.	Процењивачи ELP	Linx Aviation	1

Табела 18: Основна провера у области ваздухопловног особља

7.4 Основне провере у области аеродрома

У извештајном периоду извршене су (2) основне провере у области аеродрома и то:

Ред.бр.	Основна провера испуњености услова за:	Ваздухопловни субјект	Број провера
1.	Издавање дозволе центру за пружање услуга земаљског опслуживања или самоопслуживања	Menyies Aviation Aero Elite Services	2

Табела 19: Основна провера у области аеродрома

У извештајном периоду није било издавања сертификата/дозвола за коришћење хелидрома.

7.5 Основне провере у области обезбеђивања у ваздухопловству

У току 2024.г. реализовано је (6) основних провера и то:

Ред. бр.	Основна провера испуњености услова за:	Ваздухопловни субјект	Број провера
1.	Продужење важења статуса регулисани агент	„Аеродроми Србије“ д.о.о. Ниш, аеродром „Константин Велики“ Ниш	2 ¹⁰
2.	Продужење рока важења дозволе за обављање контроле приступа, прегледа обезбеђивања, надгледање и патролирање	Securitas Services	1
3.	Основна провера примене свих мера обезбеђивања у ваздухопловству на аеродрому „Никола Тесла“ Београд	Belgrade Airport	1
4.	Поновно издавање потврде о праву на обучавање центра за обуку	Провера тренинг центра Belgrade Airport	1
5.	Продужење рока важења дозволе за обављање контроле приступа, прегледа обезбеђивања, надгледање и патролирање ¹¹	„Аеродроми Србије“ д.о.о. Ниш, аеродром „Морава“ Краљево	1

Табела 20: Основна провера у области обезбеђивања у ваздухопловству

8. Периодичне провере

Периодична провера се, у складу са чланом 244. став 4. ЗВС, обавља док дозвола или други појединачни правни акт важи. У току 2024.г. спроведене су следеће периодичне провере приказане по областима пословања:

8.1 Периодичне провере у области саобраћајне делатности

У области саобраћајне делатности реализовано је укупно (15) периодичних провера, и то:

Ваздухопловни субјект	Број провера	Ваздухопловни субјект	Број провера
Јавни авио-превоз			
BALKAN HELICOPTERS	1	MPC AIR	2
AIR SERBIA	1	FLYUS	1
TINADAR AVIATION	1		
Некомерцијално летење сложеним моторним ваздухопловима и посебне делатности у ваздушном саобраћају			
GAS AVIATION	1 (SPO)	SANI ECO VITA	1 (SPO)
JAT-привредна авијација	1 (SPO)	GEOGIS	1 (SPO)
Провера услова за стално важење оперативне дозволе			
AIR SERBIA	1	PRINCE AVIATION	1
SKYBRIDGE	1	MPC AIR	1
BALKAN HELICOPTERS	1		

Табела 21: Периодичне провере у области саобраћајне делатности

¹⁰ једна је контролна провера у вези са извршењем налога из основне провере

¹¹ контролна провера у вези са извршењем налога из основне провере из 2023.г.

8.2 Периодичне провере у области пловидбености

У току 2024.г. реализовано је (231) периодична провера из области пловидбености и то:

Ред.бр.	Предмет провере	Бр.провера
1.	Периодични преглед ултралаких ваздухоплова ради утврђивања пловидбености	26
2.	Периодични преглед авиона ради утврђивања пловидбености	107
3.	Периодични преглед хеликоптера ради утврђивања пловидбености	15
4.	Периодични преглед једрилица ради утврђивања пловидбености	13
5.	Периодични преглед змајева ради утврђивања пловидбености	8
6.	Периодични преглед балона ради утврђивања пловидбености	1
7.	Периодични преглед жироплана ради утврђивања пловидбености	2
8.	Уређаји за симулирање летења (FSTD)	5
9.	Организација за одржавање ваздухоплова по Делу 145 (АМО)	22
10.	Организација за одржавање ваздухоплова по Делу М. Одељак Ф (АМО)	3
11.	Организација за производњу ваздухоплова (РОА)	1
12.	Организација за пројектовање ваздухоплова (ДОА)	0
13.	Организација за одржавање ваздухоплова по EASA Делу 145 (EASA ACCR)	0
14.	Организација за обуку ваздухопловног особља-механичари по Делу 147 (МТО)	3
15.	Организација за обезбеђивање континуиране пловидбености ваздухоплова по Делу М. Одељак Г (САМО)	25

Табела 22: Периодичне провере у области пловидбености

8.3 Периодичне провере у области ваздухопловног особља

Током 2024.г. извршено је (25) периодичних провера центара за обуку и то:

Ред. бр	Предмет провере	Ваздухопловни субект	Бр.провера	
1.	АТО Центри за обуку(параглајдери)	ПК Грунф. Центар за обуку пилота „Екстремни спортови Ариље“	2	
2.	АТО Центри за обуку (ултралаки)	АК Ђуприја	1	
3.	АТО Центри за обуку (авиони/хеликоптери)	Air Serbia - 4	Tedi Aviation -1	16
		KVK Soko- 1	Nikita Aviation-1	
		Helimaster -1	Linx Aviation - 2	
		Flight -2	XJ МУП РС-1	
		Aeromonde-1	Prince Aviation-2	
4.	DTO Центри за обуку (авиони/хеликоптери)	Eleron	1	
5.	Уређај за симулирање летења FSTD II	Prince Aviation, Ваздухопловна академија, Linx Aviation	3	
6.	ТО кабинско особље	Air Serbia	1	
7.	Одобрена организација за спровођење теста ELP	SMATSA доо	1	

Табела 23: Периодичне провере у области ваздухопловног особља

8.4 Периодичне провере у области медицине

У току 2024.г. извршене су (2) периодичне провере у области медицине и то:

ед. б	Предмет провере	Ваздухопловни субект	Бр.провера
1.	Овлашћени лекар	PC/AME-013	1
2.	Овлашћени ваздухопловни центар	RS/AeMC-002	1

Табела 24: Периодичне провере у области медицине

8.5 Периодичне провере у области ваздушне пловидбе

У току 2024.г. спроведено је (13) периодичних провера и то:

Ред.бр.	Предмет провере	Бр.провера				
1.	Периодичне провере у домену: АТМ, АТСО, МЕТ и АИС	11				
1.1.	Периодичне провере пружаоца АТS, МЕТ и АИС услуга (SMATSA доо) на локацијама: ○ АКЛ Ниш ○ АКЛ Београд	○ ЦКЛ Београд ○ АКЛ Батајница	4			
				1.2.	Периодична провера АSМ и АТFМ	1

Ред.бр.	Предмет провере	Бр.провера
1.	Периодичне провере у домену: <i>ATM, ATCO, MET</i> и <i>AIS</i>	11
1.3.	Периодична провера јединице КЛ (<i>ATCO</i>): <i>LYBT, LYVR, LYKV</i> и ТКЛ <i>BGD</i>	4
1.4.	Периодична провера центра за обуку <i>AMS</i> особља (1 <i>ATCO</i> и 1 <i>MET</i>)	1
1.5.	Процена и обука АКЛ Ниш на симулатору	1
2.	Периодичне провере из области <i>CNS</i>	2
2.1.	Периодичне провере пружалаца услуга: 1. Заједничка провера <i>SMATSA</i> доо по <i>IQP</i> регулативама 2. Заједничка провера <i>SMATSA</i> доо по регулативи 2017/373	2

Табела 25: Периодичне провере из области ваздушне пловидбе

8.6 Периодичне провере у области аеродрома

У извештајном периоду реализовано је (1) периодична провера из области аеродрома:

Ред.бр.	Предмет провере	Објекат провере	Бр.провера
1.	Периодична провера оператера аеродрома са сертификатом/дозволом за коришћење аеродрома	Периодичне провере аеродрома: „Никола Тесла“, реконструисана псс/2L-30R	1

Табела 26: Периодичне провере из области аеродрома

8.7 Периодичне провере у области обезбеђивања у ваздухопловству

У извештајном периоду реализована је (1) периодична провера из области обезбеђивања у ваздухопловству:

Ред. бр.	Предмет провере	Објекат провере	Бр.провера
1.	Ванредна периодична провера <i>Belgrade Airport</i> у циљу провере испуњености услова за издавање потврде о праву на обучавање центра за обуку у области обезбеђивања у ваздухопловству	тренинг центар <i>Belgrade Airport</i> д.о.о. Београд	1

Табела 27: Периодичне провере из области обезбеђивања у ваздухопловству

8.8 Периодичне провере у области трагања и спасавања

У току извештајног периода реализовано је (6) периодичних провера у области САР и то:

Ред.бр.	Предмет провере	Објекат провере	Бр.провера
1.	Периодична провера пружаоца услуга трагања за ваздухопловом и спасавања лица у цивилном ваздухопловству РС	ХЈ МУП РС	1
		ЦКС	1
		Војска Србије-Снаге за ТИС (у Нишу)	1
		ВМА-Војно медицинска академија	1
		ГСС	1
		Војска Србије (у Краљеву)	1

Табела 28: Периодичне провере из области трагања и спасавања

9. Остали управни послови на основу поверених јавних овлашћења

Преглед послова надзора и провера, даље у тексту су дати и остали управни послови реализовани у току 2024.г. према областима пословања Директората:

9.1 Послови надзора над спровођењем корективних мера

У току 2024. г. спроведене су следеће провере у циљу провере испуњености примене корективних мера по претходно спроведеним поступцима код редовног или ванредног инспекцијског надзора одн. основних / периодичних провера:

Ред.бр.	Предмет надзора	Објекат надзора	Бр.провера
1.	MED		1
1.1.	MED мере	Надзор над спровођењем корективних мера на основу претходно спроведене периодичне провере	1
2.	ADR		16
2.1.	АДР Мере	Надзор над спровођењем корективних мера по претходно спроведеним поступцима код редовног или ванредног инспекцијског надзора одн. основних/ периодичних провера	16
3.	SAR		6

Ред.бр.	Предмет надзора	Објекат надзора	Бр.провера
3.1.	SAR мере	У извештајном периоду спроведене су мере код 6 контролних провера над пружаоцима услуга трагања и спасавања код ВС, ХЈ МУП-а, ЦКС и ГСС.	6
4.	AVSEC		2
4.1.	AVSEC мере	У извештајном периоду спроведена су два контролна теста у циљу утврђивања испуњености корективних мера за отклањање неусаглашености уочених током теста: један је преглед ваздухоплова Air Serbia, други за преглед путника Belgrade Airport	2

Табела 29: Надзор над спровођењем корективних мера

9.2 Промене у функционалном систему

У току 2024. г. реализоване су следеће промене у функционалном систему:

Ред.бр.	Предмет надзора	Објекат надзора	Бр.провера
1.	OPS		259
	Промене у функционалном систему оператера које подлежу одобрењу:		
1.1	1. Промене које подлежу одобравању, а не уписују се у сертификат ваздухопловног оператера 2. Промене у функционалном систему које се уписују у сертификат ваздухопловног оператера (измена сертификата ваздухопловног оператера) 3. Измене оперативне дозволе 4. Издавање годишњег одобрења страним оператерима за транспорт опасне робе ваздушним путем	Оператери ваздухоплова	79 13 0 33
1.2	Промене у функционалном систему оператера које не подлежу одобравању	Оператери ваздухоплова	134
2.	PEL		50
2.1	Промене које захтевају претходно одобрење	ATO DTO	32/0
2.2	Промене које не захтевају претходно одобрење	ATO/DTO	18/1
3.	ANS/ATCO		270
3.1	Надзор промена у функционалном систему пружалаца услуга у ваздушној пловидби, који захтевају преглед или одобрење (ANS)	SMATSA доо	11
3.2	Обрађене учестале (рутинске) промене у функционалном систему пружаоца услуга у ваздушној пловидби (ANS)	SMATSA доо	229
3.3	Надзор над променама у функционалном систему пружаоца услуга у ваздушној пловидби које захтевају одобрење (ATCO)	SMATSA доо	8
3.4	Надзор над променама у функционалном систему пружаоца услуга у ваздушној пловидби које не захтевају одобрење (ATCO)	SMATSA доо	22

Табела 30: Промене у функционалном систему

9.3 Послови у вези са пријављивањем догађаја

Директорату је током 2024.г. пријављено укупно (968) догађаја.

Спроведено је (6) ванредних инспекцијских надзора по пријавама догађаја и анонимним пријавама за област обезбеђивања у ваздухопловству.

Континуални рад на обради свих пријављених догађаја од значаја за безбедност ваздушног саобраћаја, као и догађаја током којих се спроводила обука контролора летења.

9.4 Заштита права путника

У току 2024.г. обрађено је и одговорено на (658) рекламација упућених против домаћих и страних авио-превозилаца. Од тога, (520) рекламација се односе на кршење одредаба Закона у делу у којем је преузета Уредба бр. 261/2004, што је 79% од укупног броја обрађених рекламација. Број рекламација у односу на претходну годину је смањен услед позитивних ефеката у вези са земаљским опслуживањем на Аеродрому Београд.

Ванредним и редовним надзором у току 2023.г компанији Air Serbia је предочено да су у обавези да смање рок за решавање рекламација, а као решење проблема сугерисано је да се служба кадровски ојача. Компанија Air Serbia је из тог разлога примила 10 нових оператера

који су обучени за рад са рекламацијама путника. Данас, компанија има капацитет да решава у року све приспеле рекламације, као и да заостатак смањује и процена је била да ће до краја 2024.г. све рекламације бити обрађене у законом препорученом року од 60 дана – што се и догодило.

У неколико наврата је долазило до обуставе саобраћаја или отежаног саобраћаја са аеродрома Никола Тесла (МЕТЕО разлози, дефекти на писти, проблеми са струјом као и софтвером на АНТ, суперћелијске олује које су утицале како на сам саобраћај тако и на рад служби земаљског опслуживања), што је довело до значајнијег поремећаја у реду летења и доста отказаних или преусмерених летова.

Детаљнији преглед примљених и обрађених рекламација путника у 2024.г. према врсти рекламације је дат у следећој табели:

Врста рекламације	Број	Врста рекламације	Број
Кашњење лета	359	Отказан лет	128
Пртљаг	55	Ускраћено укрцавање	33
Тумачење закона	7	Остало	76

Табела 31: Врсте рекламација у 2024.г.

Рекламације у вези са пртљагом се односе на кршење одредаба Закона у делу у којем је преузета Уредба 2027/97 која прописује одговорност авио превозиоца за транспорт путника и њихов пртљаг што чини мање од 10% од укупног броја примљених и обрађених рекламација за 2024.г. тако да је број рекламација које се тичу претходно поменуте категорије у односу на претходне године у стагнацији.

Категорија „Остало“ обухвата 12% од укупног броја рекламација, а које се тичу заштите права лица са инвалидитетом, лица са смањеном покретљивошћу у авио-превозу, упита у вези са правима путника, надокнади трошкова, ценама авио карата као и информацијама о начину и процедури подношења рекламација како авио превозиоцу тако и Директорату, као и прописаним роковима за одговор. Укупан број рекламација у категорији „Остало“ за 2024.г. је значајно смањен у односу на претходни период.

Број примљених и обрађених рекламација у 2024.г. у односу на претходну године је у опадању. Ипак, када се узме у обзир број операција авио превозилаца на оба аеродрома (Београд и Ниш), самим тим и потпуна нормализација саобраћаја, као и повећање броја путника – враћање броја рекламација на ниво из 2022.г. је показатељ добре стратегије националне компаније као и добру политику заштите потрошача иностраних компанија. Саме рекламације су доста различите, а производ су ситуација које нису предвиђене нити једним документом, као ни ЕУ регулативама. Решавање рекламација које су проузроковале непријатности путницима, а које је узроковала пресуда ЕУ суда у Аустрији 24. фебруара 2022.(*) С-451/20 на коју се компаније позивају је веома компликована и недефинисана.

Суд (четврто веће) одлучује: Члан 3. став 1. Уредбе (ЕЗ) бр. 261/2004 Европског парламента и Већа о утврђивању општих правила одштете и помоћи путницима у случају ускраћеног укрцавања и отказивања или дужег кашњења лета у поласку те о стављању ван снаге Уредбе (ЕЕЗ) бр. 295/91 треба тумачити на начин да се та уредба не примењује на директно повезани лет са јединственом резервацијом који се састоји од два лета које треба реализовати превозник Заједнице у случају кад се и полазна ваздушна лука првог лета и крајња ваздушна лука другог лета налазе у трећој земљи, при чему је само ваздушна лука у којој долази до преседања смештена на државном подручју државе чланице.

У 2024г. је било (5) рекламација путника која се тиче смештаја у вишу/нижу класу, што је скоро исти случај као и у претходне две године. Такође, обрађено је (6) рекламација које се односе на кршење одредби Закона у делу у којем је преузета Уредба ЕУ бр. 1107/2006 која прописује заштиту права лица са инвалидитетом, као и лица са смањеном покретљивошћу у авио-превозу.

Надлежна служба Директората од 2023.г. врши свакодневно праћење саобраћаја са аеродрома Никола Тесла. Од IV квартала 2023.г. и Аеродром Константин Велики Ниш се налази у систему праћења редовности саобраћаја кроз недељне/месечне извештаје. Редовност саобраћаја је током 2024.г. била на очекиваном нивоу осим у пар ситуација на које превозиоци углавном нису могли да утичу. Редовност се прати према параметрима укупан број планираних операција са процентом отказаних летова. У неколико наврата је долазило до обуставе саобраћаја или отежаног саобраћаја са аеродрома Никола Тесла што је довело до значајнијег поремећаја у реду летења и доста отказаних или преусмерених летова те се из овог разлога могу оправдати одређена отказивања. Отказивања летова која је превозилац могао да избегне (оперативни разлози, пробијање времена лета посаде, технички кварови, недостатак посаде...) тј. отказивања која не ослобађају превозиоца од исплате компензације путницима, је у 2024.г. било далеко мање него у 2023.г. Оваква отказивања су била уочена код две компаније *Air Serbia* и *Wizz Air* и то у шпицу летње сезоне где су скоро свакодневно због пренапетог реда летања испадале одређене линије. Међутим, оптимизацијом реда летења као и обуком нове посаде, у протеклој години разлози за отказивање летова у овој категорији су драстично смањени. Такође, уочено је да је компанија *Wizz Air* Абу Даби исправила недостатке који се тичу редуције број полазака на линији *AUH BEG AUH*.

Укупан број операција на Аеродрому Никола Тесла Београд у 2024.г. је био (75.180), док је број отказаних летова био (439) или (0,6%) укупног броја операција, што спада у ниске проценте у поређењу са аеродромима сличног капацитета и фреквенције. У периоду 01.01-31.12.2024.г. укупан број путника на београдском аеродрому је био (8.364.358.) што представља повећање од (5,3%) у поређењу са 2023.г. Када се бројеви упореде са 2023. г. констатује се пораст броја операција, а смањење укупног броја отказаних летова.

Од укупног броја операција на Аеродрому Ниш у 2024.г. којих је било (2.812), отказано је (8) летова или (0,3%) укупног броја операција.

9.5 Послови вођења евиденција, база, регистра и сл. прописаних ЗВС

У 2024.г. су реализоване активности вођења следећих евиденција, база, регистра и сл.:

Ред.бр.	Област	Назив евиденције, базе, регистра и сл.	Реализоване активности
1.	Саобраћајна делатност	Листа аката о издавању, суспензији или стављању ван снаге оперативних дозвола	Редовно ажурирање листа
2.	Пловидбеност	Регистар ваздухоплова	Издавање уверења о регистрацији ваздухоплова, упис/промена власника и замена образаца (90); брисање из регистра (6); извод из регистра (53); резервација регистарских ознака ваздухоплова (42)
3.		Евиденција беспилотних ваздухоплова	Упис у Евиденцију беспилотних ваздухоплова и издавање Потврде о евиденцији (87)
4.		Регистар и евиденција организација и центара за обуку	Унапређење електронског регистра ваздухоплова и евиденције организација из домена AIR
5.	Ваздухопловно особље	Евиденција Декларисаних организација за обуку (DTO)	Редовно ажурирање евиденција
6.		Евиденција центара за обуку ваздухопловног особља (ATO)	
7.		Листа овлашћених испитивача ДЦВ	
8.	Ваздухопловне дозволе	Евиденција о имаоцима потврде за управљање беспилотим ваздухопловима	Редовно ажурирање евиденције
9.		Вођење Уписника ваздухопловног особља	Редовно ажурирање Уписника
10.	Ваздухопловна медицина	Евиденција ваздухопловног особља-база података и архива	Електронска евиденција COMPIC, архивирање штампане медицинске документације
11.		База података по рекламацијама путника	Број обрађених рекламација (658)

Ред.бр.	Област	Назив евиденције, базе, регистра и сл.	Реализоване активности
12.	Заштита права путника	Евиденција обављених инспекција	Редовно ажурирање евиденције
13.	Ваздушна пловидба	База података о спроведеним инспекцијама, проверама, безбедносним мерама, променама у функционалном систему	Редовно ажурирање и унапређење евиденције
14.		База података о дозволама и овлашћењима КЛ, признатим дозволама и обукама, дозволама за коришћење симулатора	Редовно ажурирање евиденције
15.	Аеродроми	Евиденција аеродрома	Редовно ажурирање евиденције
16.	Обезбеђивање у ваздухопловству	Евиденција издатих сертификата особља обезбеђивања	Редовно ажурирање евиденција и листа
17.		Евиденција издатих потврда о праву на обучавање центара за обуку ваздухопловног особља у области обезбеђивања у ваздухопловству	
18.		Евиденција издатих овлашћења за одговорног руководиоца за обезбеђивање у ваздухопловству	
19.		Евиденција издатих овлашћења за инструкторе за обезбеђивање у ваздухопловству	
20.		Евиденција регулисаних агената за робу и пошту	
21.		Евиденција регулисаних снабдевача залиха намењених потрошњи током лета	
22.		Листа забрањених предмета	
23.		Листа испитивача за стицање сертификата особља обезбеђивања	
24.		Евиденција о издатим одобрењима за обављање контроле приступа, прегледа обезбеђивања, надгледање и патролирање	
25.	Трагање и спасавање	Евиденција регистрованих радио-предајника за случај нужде	Редовно ажурирање евиденције/базе
26.		IBRD база (међународна база регистрованих радио предајника)	
27.	Разно-ваздушни саобраћај	База података о догађајима	(968)

Табела 32: Евиденције, базе, регистри и сл. прописано ЗВС

9.6 Послови издавања, измене, стављања ван снаге и суспензије дозвола, одобрења, потврда и др. који не произилазе из поступка надзора/одита

Преглед реализованих активности у вези са издавањем, изменама, стављањем ван снаге и суспензијом дозвола, одобрења, потврда и др. који не произилазе из поступка инспекцијског надзора/одита су дати даље у тексту према областима пословања.

9.6.1 Саобраћајна делатност

Ред.бр.	Назив активности	Број
1.	Привремено или трајно стављање ван снаге оперативне дозволе	5
2.	Привремено или трајно стављање ван снаге сертификата ваздухопловног оператера	5

Табела 33: Област саобраћајне делатности – издавање, измена и др. дозвола, одобрења и сл.

9.6.2 Пловидбеност

Ред.бр.	Назив активности	Број
1.	Издавање Дозволе за лет	11
2.	Издавање дозвола за одржавање ваздухоплова	153
3.	Издавање Потврда о буци	23
4.	Издавање Потврде о пловидбенисти ваздухоплова за извоз (<i>Export Certificate of Airworthiness</i>)	9
5.	Издавање Потврде о прегледу пловидбености (<i>ARC</i>)	200
6.	Одобрење ПОВ-а	79
7.	Одобрење РОН-а, АФМ-а и CDL-а	26

Ред.бр	Назив активности	Број
8.	Одобрење кода за <i>ELT</i>	40
9.	Одобрења кода за <i>Mode S Transponder</i>	37
10.	Одобравање Техничке књиге ваздухоплова	1
11.	Рад на одобрењу <i>MEL</i> -а	8
12.	Рад на одобрењу за <i>Specific Approvals (Part-SPA)</i>	/
13.	Остало - решења	52
14.	Пријем захтева од суда и издавање потврда о поседовању ваздухоплова у складу са Законом о извршењу и обезбеђењу	465

Табела 34: Област пловидбености – издавање, измена и др. дозвола, одобрења и сл.

9.6.3 Ваздухопловно особље

Назив	Број	Назив	Број
Решења за издавање, продужење и обнову рока важења дозвола / овлашћења:	2.617	Решења у вези са полагањем испита:	1.326
летачко особље	2.055	летачког особља	773
контролори летења	368	беспилотни ваздухоплови	543
механичари	155	механичари	3
диспечери	39	диспечери	7
Решења за издавање, проширење или продужење рока важења ауторизација:			613
пилота ученика	219	Потврде	310
остали послови	84		
Измена, стављање ван снаге и суспензија дозвола, одобрења, потврда и др.			10
Измена потврда	4	Суспензије дозвола	2
Стављање ван снаге потврда	3	Суспензија потврда	1

Табела 35: Област ваздухопловних дозвола – издавање, измена и др. дозвола, одобрења и сл.

Ред.бр.	Одобрење/измене АТО приручника:	Број
1.	о раду центра за обуку ваздухопловног особља (<i>ОМ</i>)	26
2.	о обуци центра за обуку (<i>ТМ</i>)	6
3.	за управљање организацијом (<i>ОММ</i>)	5
4.	за спровођење тестирања енглеског језика (<i>ЕЛР</i>)	1
5.	Приручник декларисане организације	2

Табела 36: Одобравање /измена приручника у *PEL*

9.6.4 Ваздухопловна медицина

Реализовани су здравствени прегледи ваздухопловног особља и издата лекарска уверења:

Назив	Број	Назив	Број
Иницијални здравствени прегледи и лекарска уверења	374	Здравствени прегледи за продужење/обнову лекарских уверења	1.420
Класа 1	106	Класа 1	835
Класа 2	112	Класа 2	224
Класа 3	4	Класа 3	268
CC	152	CC	90
Класа <i>LAPL</i>	/	Класа <i>LAPL</i>	3
Одбијено издавање лекарских уверења	10	Руководилац <i>AMS</i> допунско разматрање и оцена здравствене способности одложених или оглашених неспособним од стране <i>AMEs</i>	44
Класа 1	3	Класа 1	38
Класа 2	/	Класа 2	/
Класа 3	3	Класа 3	5
CC	4	CC	1
Класа <i>LAPL</i>	/	Класа <i>LAPL</i>	/
Руководилац <i>AMS</i> : суспензија (12) и повлачење суспензије лекарског уверења (3)	9	Руководилац <i>AMS</i> : трансфер медицинских података на захтев имаоца дозвола за <i>AMS</i> ваздухопловних власти других држава	/

Табела 37: Област ваздухопловне медицине – издавање, измена и др. дозвола,

Такође, у извештајном периоду извршено је издавање дупликата лекарских уверења због губитка документа и/или промена презимена.

9.6.5 Ваздушна пловидба

Ред.бр	Назив активности	Број
1.	Одобравање програма обуке за ваздухопловно-техничко особље контроле летења (ВТО КЛ)	7
2.	Издавање дозволе и овлашћења за ваздухопловно-техничко особље контроле летења (ВТО КЛ)	11
3.	Издавање решења којима се одобравају програми и планови обуке и методе процене КЛ	8

Табела 38: Област ваздушне пловидбе – издавање, измена и др. дозвола, одобрења и сл.

9.6.6 Аеродроми

Ред.бр	Назив активности	Број
1.	Издавање сагласности за коришћење аеродрома	0
2.	Издавање сагласности за коришћење хелидрома	0
3.	Издавање мишљења на нацрт планског документа за аеродромски комплекс и простор који се граничи са аеродромским комплексом	7
4.	Издавање потврде за техничку документацију која се односи на изградњу, доградњу и реконструкцију аеродрома	12
5.	Издавање одобрења на аеродромске приручнике и упутства за коришћење аеродрома	13
6.	Издавање одобрења на Приручнике о раду и наставне планове и програме обуке школских центара	0
7.	Издавање овлашћења инструкторима за транспорт опасног терета	35
8.	Издавање сагласности за постављање објеката, инсталација и уређаја на и изван подручја аеродрома	253
9.	Издавање сагласности за организацију организацију ваздухопловних манифестација	ица 70
10.	Издавање потврда за извођење радова на аеродрому који не подлежу издавању грађевинске дозволе, а који могу да утичу на безбедност и обезбеђивање у ваздухопловству	23

Табела 39: Област аеродрома – издавање, измена и др. дозвола, одобрења и сл.

9.6.7 Обезбеђивање у цивилном ваздухопловству

Ред.бр.	Назив одобрења/решења о одобрењу	Број	
1.	Наставни програми обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству: <i>Belgrade Airport</i>	2	
2.	Програми за обезбеђивање у ваздухопловству	64	
	Оператера аеродрома: 1. <i>Belgrade Airport</i> (2) 3. <i>Аеродроми Србије</i> д.о.о. Ниш (2) 2. <i>Аеродром Блаце</i> (1) 4. <i>Mind</i> Крагујевац (1)		6
	Пружаоца услуга у ваздушној пловидби: <i>SMATSA</i> доо		1
	Регулисаних снабдевача залиха намењених потрошњи током лета: <i>Air Serbia Catering</i>		1
	Регулисаних агената: 1. <i>Cargo Agent Navigator</i> 2. <i>DHL International</i>		2
	Познатих снабдевача залиха намењених потрошњи на аеродрому: 1. <i>Evgeniou Grains</i> 2. <i>Medigroup</i>		2
	Авиопревозници: 1) <i>Luxair</i> 2) <i>Sky Express</i> 3) <i>Air Cairo 2</i> 4) <i>Aegean Airlines 2</i> 5) <i>Hainan Airlines 2</i> 6) <i>Austrian Airlines 2</i> 7) <i>British Airways</i> 8) <i>KLM KLM Cityhopper 2</i> 9) <i>AJET 2</i> 10) <i>Air To Montenegro 2</i> 11) <i>Fly Dubai 2</i> 12) <i>LOT 2</i> 13) <i>TAROM 2</i> 14) <i>Lufthansa 2</i> 15) <i>Swiftair</i> 16) <i>Swiftair Hellas 2</i> 17) <i>Arkia 2</i> 18) <i>Swiss 2</i> 19) <i>Ryanair 2</i> 20) <i>Turkish 2</i> 21) <i>Pegasus Airlines 2</i> 22) <i>European Air Transport 2</i> 23) <i>Norwegian Group 2</i> 24) <i>Eurowings</i> 25) <i>Qatar Airways 2</i> 26) <i>Wizz Air Hungary 2</i> 27) <i>Wizz Air UK 2</i> 28) <i>Wizz Abu Dhabi 2</i>		

Ред.бр.	Назив одобрења/решења о одобрењу		Број
		29) <i>Air Baltic</i> 30) <i>EasyJet Swiss 2</i> 31) <i>Nouvelair</i> 32) <i>Tailwind</i> 33) <i>SprintAir Cargo 2</i> 34) <i>China Southern Airlines 2</i> 35) <i>El Al</i> 36) <i>Space Bee Airlines</i> 37) <i>Mahan Air</i> - неодобрен 38) <i>Wizz Air Malta</i> - неодобрен	
3.	Одобрење приручника / измене приручника за обављање контроле приступа, прегледа обезбеђивања, надгледање и патролирање оператера аеродрома или правног лица са којим оператер аеродрома закључи уговор о обављању тих послова	Приручник за обављање прегледа обезбеђивања, контроле приступа, надгледање и патролирање „Secutiras services“	1
4.	Одобравање приручника / измене приручника:	Приручник о раду центра за обуку ваздухопловног особља: 1. Тренинг центар „Belgrade Airport“ 2. Центар за обуку „Cargo agent - Navigator“ 3. Центар за обуку „Аеродроми Србије“ д.о.о. Ниш	3
		Приручника о обуци центра за обуку: Тренинг центар „Belgrade Airport“	1
5.	Издавање потврде о праву на обучавање из области обезбеђивања у ваздухопловству: 1) Тренинг центар „Belgrade Airport“ за 13 обука 2) Центру за обуку „Cargo Agent Navigator“		2
6.	Сертификација (иницијална/периодична) особља обезбеђивања у ваздухопловству		3
7.	Сертификација (иницијална/периодична) одговорних руководилица за обезбеђивање у ваздухопловству (<i>Security manager</i>)		6
8.	Издавање овлашћења за инструктора за обављање обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству (иницијално)		4
9.	Издавање овлашћења за инструктора за обављање обуке у области обезбеђивања у ваздухопловству (обнављање и проширење обима овлашћења)		14
10.	Издавање одобрења за коришћење опреме за обављање прегледа обезбеђивања за Аеродроме Србије за 3 LEDS уређаја		1
11.	Одобравање техничке документације, са аспекта прописа о обезбеђивању у ваздухопловству, на пројектну документацију која се односи на изградњу, доградњу или реконструкцију: 1) аеродрома (20) 2) хелидрома (0)		20

Табела 40: Област обезбеђивања у ваздухопловству – издавање, измена и др. дозвола, одобрења и сл.

9.6.8 Испитивање обезбеђивања

Ред.бр	Назив активности	Број
1.	Испитивање стања обезбеђивања на „Аеродрому Константин Велики“ у Нишу пре отварања нове терминалне зграде аеродрома	1

Табела 41: Област обезбеђивања у ваздухопловству – испитивање стања обезбеђивања

10. Остали послови на основу поверених јавних овлашћења

Преглед осталих послова на основу поверених јавних овлашћења, реализованих у току 2024.г. је дат даље у тексту према областима пословања.

10.1 Аеродроми

У току извештајног периода реализоване су следеће значајније активности на основу поверених јавних овлашћења из области аеродрома:

- учешће у раду РГ за праћење реализације Уговора о концесији коју је формирала Влада РС (од формирања Радне групе одржане су (52) седнице исте);

- учешће у раду РГ за праћење члана 17.3 Уговора о концесији коју је формирала Влада издато је преко 110 аката у виду Одлука о давању сагласности на достављене елаборате и Захтева за допуну документације и додатна појашњења;
- активности у области заштите животне средине на основу поверених овлашћења.

10.2 Одобравање летова

Значајан део послова из области одобравања летова који се свакодневно обављају односи се на издавање одобрења за обављање јавног авио-превоза (редовног и ванредног), транспорт опасне робе и транспорт и транзит наоружања и војне опреме, одржавање ваздухопловних манифестација и летење беспилотним ваздухопловом, у случајевима предвиђеним Законом о ваздушном саобраћају и Законом о превозу наоружања и војне опреме. У извештајном периоду обрађени су следећи захтеви:

Ред. бр.	Врста захтева	Број
1.	Такси превоз	1.747
2.	Ad-hoc чартер летови- путнички (166), депортација (130) и карго (110)	406
3.	Амбулантни лет	90
4.	Превоз наоружања и војне опреме (НВО) и опасне робе - одобрење за транспорт/транзит шпедитеру/увознику/извознику (409), издате дозволе за превоз наоружања, војне опреме и опасне робе мејлом (69), решења о ненадлежности (57)	535
5.	Permit to fly- летови ваздухоплова са посебном пловидбеношћу	78
6.	Летови одобрени после радног времена	62
7.	Ваздухопловне манифестације, комерцијално и некомерцијално летење	70
8.	Изузећа од забране транспорта опасне робе	56
9.	Редован и чартер авио-превоз за сезону Лето 2024	109
10.	Редован и чартер авио-превоз за сезону Зима 2024	30
11.	Редован и чартер авио-превоз за сезону Зима 2024/2025	54
12.	Летење беспилотним ваздухопловом (примљено захтева 265, издато 262 решења)	262
13.	Летови обављени без одобрења ДЦВ	3

Табела 42: Област одобравања летова - издавање, измена и др. дозвола, одобрења и сл.

10.3 Ваздухопловно особље

У току 2024.г. извршено је (3.082) утврђивања услова за теоријску и практичну обуку и процену оспособљености испитивача.

Укупан број теоријских испита за ваздухопловно особље по предмету који је спроведен у 2024.г. износи (3.845) у (1.476) изласка на испит.

Број кандидата који је изашао на теоријске испите износи (1.035).

Провера услова и спровођење теоријских и практичних испита је дата у следећој табели:

Ред.бр.	Опис	Број
1.	Организација рокова за полагање теоријских испита за стицање дозвола пилота авиона, хеликоптера, једрилица, кабинског особља, падабранаца, ултралаквих ваздухоплова, параглајдера, ваздухопловних диспечера и инструкторских овлашћења ¹²	
1.1.	редовни рокови	10
1.2.	ванредни рокови	1
2.	Провера услова за издавање, ауторизације/сертификата испитивачима за вршење провере стручне оспособљености летачког особља	
2.1.	Ауторизација/сертификата испитивача	/
3.	Провера услова и спровођење теоријских и практичних испита и процена оспособљености	
3.1.	Провера услова за излазак на теоријске испите - беспилотни	598
3.2.	Провера услова за излазак на теоријске испите - остало	943
3.3.	Провера услова за излазак на практичне испите, провере и процене оспособљености	1541

Табела 43: Провера услова и спровођење теоријских и практичних испита

Поред горе наведеног, у току извештајног периода реализовано је и следеће:

1) утврђивање услова за:

¹² Испити се полажу сходно Годишњем плану теоријских испита

- валидацију *ICAO* иностраних дозвола и овлашћења (6);
- аутоматску валидацију *EASA* иностраних дозвола и овлашћења (19);
- конверзију *ICAO* иностраних дозвола и овлашћења (11);
- упис права инструктора (54);

2) анализа и издавање (3) решења којима се овлашћују администратори, испитивачи и оцењивачи за спровођење тестирање нивоа знања енглеског језика који се користи у ваздухопловној комуникацији;

3) преглед, анализа и издавање (1) решења којима се одобравају тестови за тестирање нивоа знања енглеског језика који се користи у ваздухопловној комуникацији;

4) издато је (15) решења за прелазак у други центар;

5) додатне провере испуњености услова за предмете (111);

6) стављено је ван снаге (3) потврде.

10.4 Обезбеђивање у ваздухопловству

У току 2024.г. реализовани су следећи послови на основу поверених овлашћења из области обезбеђивања у ваздухопловству – учешће у раду:

- 1) Тима за процену ризика (2 састанка), усвајање регистра ризика по цивилно ваздухопловство;
- 2) Национални комитет за обезбеђивање у ваздушном саобраћају - Израда годишњег извештаја активности контроле квалитета за 2023. за Национални комитет и достављање истог Националном комитету за обезбеђивање у ваздушном саобраћају;
- 3) Националног комитета за олакшице у ваздушном саобраћају (1 састанак);
- 4) Аеродромског комитета за обезбеђивање у ваздухопловству:
 - Аеродром „Никола Тесла” Београд (4 састанка);
 - Аеродром „Константин Велики” Ниш (3 састанка);
 - Аеродром „Морава” Краљево (4 састанка).
- 5) Аеродромски комитет за олакшице у ваздушном саобраћају:
 - Аеродром „Никола Тесла” Београд (1 састанак);
 - Аеродром „Морава” Краљево (2 састанка);
- 6) Остало:
 - *Belgrade Airport* (14 састанка);
 - МУП (2 састанака);
 - ЈАТ Техника (1 састанак);
 - *Menzies Aviation* (1 састанак).

10.5 Трагање и спасавање

У извештајном периоду у СТС/СКЦ је несметано организована 24-часовна покривеност пружања услуге трагања за ваздухопловом и спасавања лица у цивилном ваздухопловству Републике Србије.

Спроведено је укупно (14) комуникацијских тестова са *ITMCC* у Барију, Италија и (2) годишња са *FMCC* у Тулузу.

У 2024.г. Спасилачко-координациони центар је примио 51. *SIT* 185 порука узбуне највишег *SS* приоритета од стране „*COSPAS-SARSAT MCC*“ центрима из Барија и Тулуза. Укупно је било (16) порука узбуне са активираних радио предајника за откривање позиције у случају нужде са кодом наше земље, и све узбуне су имале статус лажни карактер.

Поднето је (45) захтева за тестирање радио предајника за откривање позиције у случају нужде (*ELT, PLB*) из *YU* регистра и радио предајника који ће се тестирати у зони одговорности *РС*.

Спроведено је укупно (300) вежби комуникационог нивоа са ангажованим учесницима ЦКС и ГСС, као и (160) комуникацијске вежбе са ОЦ РВ и ПВО и МУП и ХЈ МУП.

Спроведено (12) вежби провере радио везе *EMRG* 11 канала са аеродромским центром за ванредне ситуације.

Спроведене су (2) координационе вежбе током 2024.г. три вежбе координационо-пуног капацитета провере приправности дежурних јединица ЦКС и ГСС.

У 2024. г. СКЦ је учествовао у (61) догађају/операцији *SAR*. Укупно (17) догађаја се односило на активности СКЦ у надлежној области *SAR PC*, при чему је (1) догађај био удес ваздухоплова, док је (16) догађаја било лажног карактера. У (9) догађаја СКЦ учествовао у координацији операције *SAR* и/или пружања помоћи другим системима, укључујући ванредне ваздухопловне догађаје (пожари, принудна слетања и др., најавна бомбе). Преосталих (35) догађаја нису била у надлежности области трагања и спасавања Републике Србије.

Током октобра 2024.г. спроведена је обука у вези са дуалним образовањем за учеснике средње школе Драпшин за "рад" у СКЦ.

Представник Директората, шеф СКЦ, узео је учешће у Радној групи Тела за координацију служби безбедности за спровођење Стратегије безбедности саобраћаја РС за период 2024-2029.г.

У циљу обезбеђења пружања услуга трагања за ваздухопловом и спасавању лица у цивилном ваздухопловству у току 2024.г. закључени су анекси споразума и финансијски адендуми са МО, МУП, ГСС и ЦКС.

Промоција система трагања и спасавања је остварена кроз презентовање годишњих активности Србије у раду *RASARAC-a, C/S-a, ICAO SAR/TF*.

11. Остали послови

11.1 Обуке запослених и други послови у вези са људским ресурсима

У току 2024.г. реализовано је (403) обука запослених у Директорату, од чега се на појединачно стручно усавршавање односи (183) обука, а на групне обуке одржане у просторијама Директората (22) обука (*In-house* обуке).

Преглед реализованих обука по ОЈ ДЦВ је дат у следећој табели:

Р.бр.	ОЈ ДЦВ	Предмет обуке	Број
1.	IR	Обука о информационој безбедности. Обука о заштити података о личности. Курсе грчког језика. <i>IANS Operational Space Management</i> , Управљање неправилностима - улога интерне ревизије у систему управљања неправилностима	9
2.	CAD	Обука о информационој безбедности. Обука о заштити података о личности,	10
3.	СТС / СКЦ	Почетна обука за ваздухопловне инспекторе/провериваче, Ка ефикаснијим инспекцијама, Примена ЗУП-а у пракси, Обука о значају обезбеђивања у ваздухопловству, <i>Aircraft Coordinator/ ACO Course</i> , Обука за остваривање 10 сати налета на једномоторном клипном авиону, <i>CyberSecurity Awareness</i> , Обука о заштити података о личности, <i>Курс италијанског језика, Курс шпанског језика</i>	18
4.	OPS	Провера стручности за продужење важења овлашћења за летење на типу авиона <i>ATR42 72 – LPC, Flight Data Monitoring and Flight Data Analysis Programme, Part ARA, Part ORA, CS-FSTD, Dangerous Goods for CAA Staff and Airport Authorities, EFB, CAT.POL.MAB.100 (a)</i> - установљавање оперативне енvelope, Провера стручности за продужење важења овлашћења на типу авиона <i>B737</i> , Обука о значају обезбеђивања у ваздухопловству, <i>CCQ A320-A330</i> теоријска обука, <i>Flight Operations Training Course for RI Inspectors, CyberSecurity Awareness</i> , Обука о заштити података о личности, Почетна обука за ваздухопловне инспекторе/провериваче	56
5.	AIR	<i>THE1 - Helicopter understanding, Обука за управљање возилом по платформи аеродрома, Part ARA, Part ORA, CS-FSTD, EASA Airworthiness Review (Part M CAMO CAO)</i> , Почетна обука за ваздухопловне инспекторе/провериваче, <i>Fast Track Programme EASA Part-M, Part-CAMO, Part-145, Part-66/147, Part 21, Training in ACAM and Training in SMS and RBO</i>	53

Р.бр.	ОЈ ДЦВ	Предмет обуке	Број
		<i>in Part 145 and Part CAMO organisations, Airworthiness, Safety & Development Processes for Civil Aircraft (ED-79B & ED-135) – Introduction, Introduction to ECCAIRS 2 (E2) Workshop, Basic Airworthiness Inspector Course, Part 66/147, CAMP Training, CyberSecurity Awareness.</i> Курс италијанског језика.	
6.	PEL	Продужење обнова SEP, Провера стручности за продужење важења овлашћења за летење на типу авиона C560XLS LPC, Провера стручности за продужење важења овлашћења на типу авиона B737, <i>Dangerous Goods for CAA Staff and Airport Authorities</i> , Стандардизација за стицање сертификата инструктора напредне UPRT обуке, CCQ A320-A330 теоријска обука. Провера стручности код оператора за летење на типу авиона ATR42/72 – OPC, Обука за остваривање 10 сати налета на једномоторном клипном авиону, <i>CyberSecurity Awareness</i> . Курс италијанског језика. Курс руског језика. Обука о заштити података о личности	31
7.	OVDA	Заштита података о личности, <i>EASA Aircrew Licensing Training Course (EU) 1178 2011 and Amending Regulations</i> , Стандардизација, <i>CyberSecurity Awareness</i> , Курс руског језика, Курс италијанског језика.	21
8.	MED	<i>MESAFE Conference, AME Refresher, ICAMS, CyberSecurity Awareness</i> . Курс италијанског језика, Курс грчког језика	12
9.	ZPP	<i>TAIEX Regional Workshop on the functions of National Enforcement Bodies in implementation of air passenger rights</i> , Почетна обука за ваздухопловне инспекторе/провериваче, Заштита података о личности, Израда Стратегије заштите потрошача за период 2025-2030.г., <i>CyberSecurity Awareness</i> , Заштита потрошача, <i>World passengers Symposium</i> , Курс шпанског језика	9
10.	ATM	<i>Weak Signals - Theoretical Foundation (SAF-WS-INTRO), NAV-PBN, LEX-COMP-ATCO, Airspace Risk Assessment - U space, 2nd Aeronautical Information Management Group Workshop on aeronautical data in UAS, Airspace Risk Assessment - U space, UAS-SAF, SAF-CHG-AC-1</i> , Вештине говорништва и јавног наступа, <i>International UAS Conference</i> , Заштита података о личности, <i>EASA Innovative Air Mobility Implementation Forum 2024, SAF-CHG-MC-1, TR Beechcraft King Air 350, LEX-SES</i> , Практична обука на авиону типа <i>Beechcraft King Air 350</i> , Обука за одржавање важења овлашћења за инструментално летење и извршавање налета на једномоторном авиону, Извршавање налета и продужење важења MEP и IR ME, <i>Unmanned Aircraft Systems Operations (UASO), Unmanned Aircraft Systems Operations (UASO), Overview of Unmanned Aviation Fundamentals (OUAF), CyberSecurity Awareness</i> , Курс руског језика. Курс италијанског језика. <i>TAIEX Regional Workshop on the functions of National Enforcement Bodies in implementation of air passenger rights</i> .	45
11.	CNS	<i>Cyber Security Awareness</i> , Заштита података о личности, <i>ICAO EUR MID RadioNavigation Symposium</i> ,	7
12.	ADR	<i>Cyber Security Awareness</i> , Заштита података о личности, <i>GSN2: Airside Safety, ICAO Safety Analysis Workshop, LEX-AUDIT 1, LEX-Audit 3, Aircraft De-icing Ops. Navigation Obstacle Assessment, ECCAIRS 2 EASA IPA, ACI Vienna Airport Forum</i> , Обука за професионалног ватрогасца. Курс шпанског језика, <i>Dangerous Goods for CAA Staff and Airport Authorities, Training on SMS in Airport context</i>	36
13.	AVSEC	<i>LEX-AUDIT-3, Best Practices for Inspecting Security Equipment, ICAO Risk Management Workshop</i> , Заштита података о личности, Best Practice for national auditors - cyber security (level 2), <i>CyberSecurity Awareness. Regionalna radionica ECAC/ICAO-Atina, LEX-Audit 1, Cyber Security Awareness</i>	14
14.	OMS	<i>Introduction to Safety Regulation of Non-Military Drones</i> , Обука о значају обезбеђивања у ваздухопловству, Заштита података о личности, <i>Cyber Security Awareness, TAIEX Regional Workshop on the functions of National Enforcement Bodies in implementation of air passenger rights</i> , Курс италијанског језика. Курс руског језика, Курс грчког језика, <i>Dangerous Goods for CAA Staff and Airport Authorities</i>	12
15.	QMS	Интерна провера према <i>SRPS ISO 9001:2025</i> и <i>SRPS EN ISO 19011:2018</i> , <i>CyberSecurity Awareness. Chat GBT</i> ,	3
16.	ONP	Обука о боловању за XP, <i>Cyber Security Awareness</i> , Заштита података о личности, Родна равноправност.	10
17.	OOP	<i>CyberSecurity Awareness</i> , Заштита података о личности, 21. Конференција библиотекарског друштва Србије. Народна библиотека Србије, Дан специјализованих библиотека-Зрењанин. Курс руског језика	10
18.	PS	<i>Cyber Security Awareness</i> , Заштита података о личности.	7

Р.бр.	ОЈ ДЦВ	Предмет обуке	Број
19.	IT	Cyber Security Awareness, Заштита података о личности. Safaric Learning, Скуп информатичара -Крагујевац, Super Admin-Days 2024, Курс италијанског језика.	16
20.	FRP	Cyber Security Awareness, Заштита података о личности, Финансијско буџетско пословање, Напредне функције у Excel-у, Обрачун зарада, Зараде и накнаде, Курс руског језика	12
21.	PLN	Измене и допуне Закона о јавним набавкама, Средњорочно планирање, Радни стилови и радна ефикасност, Комуникацијом до циља, CyberSecurity Awareness, Заштита података о личности, Асертивне технике на послу, Вештине комуникације	12

Табела 39: Преглед обука по ОЈ ДЦВ

Надлежна ОЈ у Директорату је комуницирала са ваздухопловним организацијама за обуку у земљи и иностранством у циљу проналажења адекватних стручних обука за запослене у ДЦВ. У извештајном периоду је (15) запослених у Директорату прошло обуку за одржавање дозволе пилота за потребе рада Директората. Такође, вођене су евиденције стручног усавршавања запослених и оцене завршних стручних усавршавања.

По питању других послова из области људских ресурса реализоване су следеће активности и току извештајног периода:

- Израда решења запосленима по свим основама у вези са радно-правним односима (350);
- Израда уверења и потврда запосленима по свим основама из радно-правних односа (58);
- израда уговора, анекса и споразума о продужењу радног века (28);
- израда одлука из области људских ресурса (3);
- израда циркуларних обавештења (8);
- израда и предаја захтева за граничне дозволе и аеродромске пропуснице (142);
- издавање службених легитимација (157);
- давање мишљења из радно правног односа и безбедности и здравља на раду (4);
- припрема документације и пријава запослених за полагање испита за инспекторе (5);
- стално ажурирање кадровске и других евиденција у вези са запосленима; вођење евиденције стручних усавршавања и оцене завршних стручних усавршавања;
- спровођење интерног и екстерног конкурса-спроведена (2) конкурса;
- послови са Омладинском задругом у вези са ангажовањем задругара;
- координација и сарадња са Канцеларијом савета за националну безбедност и заштиту тајних података. У извештајном периоду Директорат је имао (7) строго поверљивих безбедносних сертификата за запослене и поднео је још (6) захтева;
- израда визит картица и др. послови из области Закона о раду.

11.2 Интерне провере из области ваздухопловства (compliance monitoring), провере система менаџмента, финансијско управљање и контрола и интерна ревизија

У току 2024.г. реализоване су следеће активности из области интерне провере, контроле и ревизије:

1) интерне провере из области ваздухопловства (compliance monitoring):

- У Сектору за саобраћајну делатност, пливдбеност и ваздухопловно особље током 2024.г. вршене су интерне провере (compliance monitoring) организационих јединица у складу са годишњим планом интерних провера.

2) провере система менаџмента:

- редовна интерна провера система менаџмента у свим ОЈ ДЦВ спроведена је у периоду 09-13.09.2024.г. На интерној провери нису утврђене неусаглашености;
- екстерна провера од стране сертификационог тела JUQS-а обављена је 01.10.2024.г. и састојала се од следећих провера: ресертификационе провере система менаџмента квалитетом, према захтевима стандарда SRPS ISO 9001:2015., прве надзорне провере система менаџмента животном средином, према захтевима стандарда SRPS ISO

14001:2015 и друге надзорне провере система менаџмента безбедношћу и здрављем на раду, према захтевима стандарда *SRPS ISO45001:2018*.

- 3) активности у вези са финансијским управљањем и контролом:
- израда Годишњег извештаја о систему финансијског управљања и контроле (ФУК) за 2023.г. и достава МФ-ЦЈХ; усаглашеност по извештају износи 95%;
- 4) активности интерне ревизије:
- израда Годишњег извештаја о обављеним ревизијама и активностима интерне ревизије за 2024.г. и достава МФ-ЦЈХ.;
 - израда Стратешког плана за период 2025-2027.г. и Годишњег плана за 2025.г.;
 - пружање савета у вези са функционалношћу апликације Тарифа такси, финансијским проверама, годишњим пописом и сл.

Попред претходно наведених активности извршена је и обрада података анкета (9) о раду ДЦВ који се достављају путем интернет странце ДЦВ; просечна оцена Анкетних листова је 4,46 (од максималних 5) па се може закључити да су корисници услуга ДЦВ у великом проценту задовољни радом Директората. У прилог овоме иде и чињеница да није било примедби/приговора на рад ДЦВ.

11.3 Израда приручника, процедура, упутстава и других интерних аката ДЦВ

У току извештајног периода израђена су следећа документа која су усаглашена са дефинисаним стандардом *SRPS ISO 9001:2015*

Ред. бр.	Назив документа	Ознака	Бр.изд./изм.
1. ПРОЦЕДУРЕ			
1.1. Израда нових процедура и нових издања постојећих процедура			
1.1.1.	Процедура ДЦВ путничке и ДЦВ робне накнаде	ДЦВ-ПЛН-ПР-005	01/00
1.1.2.	Процедура о поступању са захтевима за издавање одобрeња за летење беспилотним ваздухопловом и са упитима заинтересованих лица у погледу услова за коришћење беспилотних ваздухоплова	ДЦВ-БПВ-ПР-001	01/00
1.1.3.	Процедура о реализацији захтева за пружање услуга по Тарифи такси у Директорату цивилног ваздухопловства Републике Србије	ДЦВ-ДИР-ПР-024	02/00
1.2. Измена процедура			
1.2.1.	Процедура за вршење инспекцијског надзора инспектора <i>ATM/ATCO MET/AIS</i> и <i>CNS</i> Одељења	ДЦВ-АВС-ПР-002	01/05
1.2.2.	Процедура о заштити права путника	ДЦВ-ЗПП-ПР-001	02/04
1.2.3.	Процедура о изради и управљању документима	ДЦВ-ДИР-ПР-001	08/04
1.2.4.	Процедура о управљању људским ресурсима	ДЦВ-ХР-ПР-001	03/02
2. УПУТСТВА			
2.1. Израда нових упутстава и нових издања постојећих упутстава			
2.1.1.	Упутство о поступку припреме и доношења ваздухопловних прописа	ДЦВ-ЛЕГ-УП-001	02/00
2.1.2.	Инструкције за извештавање за ДЦВ путничку и ДЦВ робну накнаду	ДЦВ-ПЛН-УП-005	01/00
2.1.3.	Финансијска провера ваздухопловних субјеката	ДЦВ-ПЛН-УП-004	02/00
2.1.4.	Упутство за обележавање и осветљавање ваздухопловних препрека	ДЦВ-АДР-УП-003	01/00
2.1.5.	Упутство за израду и достављање ваздухопловне студије за препреке, објекте, инсталације и уређаје од оперативног значаја	ДЦВ-АДР-УП-004	01/00
2.1.6.	Упутство о поступку издавања сагласности за коришћење аеродрома, односно хелидрома	ДЦВ-АДР-УП-005	01/00
3. ПРИРУЧНИЦИ			
3.1. Израда нових приручника и нових издања постојећих приручника			
3.1.1.	Приручник за рад организационих јединица Сектора за саобраћајну делатност, пловидбеност и ваздухопловно особље	ДЦВ-ААА-001	08/00
3.2. Измена приручника			
3.2.1.	Приручник за рад Одељења за обезбеђивање у ваздухопловству	ДЦВ-АВСЕК-001	06/02
3.2.2.	Приручник за рад Одељења саобраћајне делатности	ДЦВ-ОПС-001	02/30
3.2.3.	Приручник безбедносног надзора	ДЦВ-АВС-001	07/06
3.2.4.	Приручник за рад Одељења аеродрома	ДЦВ-АДР-001	05/04
3.2.5.	Приручник за рад Одељења пловидбености	ДЦВ-АИР-001	10/02

Ред. бр.	Назив документа	Ознака	Бр.изд./изм.
4. ПРОГРАМИ			
4.1. Израда нових програма и нових издања постојећих програма			
4.1.1.	Програм и план провера над Контролом летења Србије и Црне Горе SMATSA доо Београд за 2024. годину	ДЦВ-ААС-ПРН-001	06/00
5. ПЛАНОВИ			
5.1. Израда нових планова			
5.1.1.	План основних и периодичних провера Одељења за обезбеђивање у ваздухопловству за 2025. годину	ДЦВ-А/SEC-ПЛ-001	10/00
5.1.2.	План инспекција Одељења за комуникацијске, навигацијске и надзорне системе и уређаје (CNS)	ДЦВ-CNS-ПЛ-001	05/00
5.1.3.	План инспекција Одељења за АТМ/АТСО/АИС/МЕТ	ДЦВ-АТМ/АТСО/АИС/МЕТ-ПЛ-001	05/00
5.1.4.	План основних и периодичних провера Одељења за обезбеђивање у ваздухопловству за 2025. годину	ДЦВ-А/SEC-ПЛ-001	11/00
5.1.5.	План инспекција Одељења аеродрома за 2025. годину	ДЦВ-АДР-ПЛ-001	09/00
5.1.6.	План периодичних провера Одељења аеродрома за 2025. годину	ДЦВ-АДР-ПЛ-002	09/00
5.2. Измена планова			
5.2.1.	План основних и периодичних провера Одељења за обезбеђивање у ваздухопловству за 2024. годину	ДЦВ-А/SEC-ПЛ-001	10/01; 10/02

Табела 44: Израда интерних аката у складу са SRPS ISO

Спроведено је управљање дељеним директоријумом: [\\fshare\Public\IMS](#), као и ажурирање горе наведених документованих информација.

Поред горе наведених, израђени су и следећи интерни акти Директората:

- 1) акти у вези са вршењем редовног годишњег пописа имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2023.г.:
 - пописне листе које су прилог извештаја о попису комисија за попис;
 - модели извештаја пописне комисије о извршеном попису: нематеријалних улагања, непокретности, постројења и опреме са стањем на дан 31.12.2023.г.; готовине, готовинских еквивалената, потраживања и обавеза са стањем на дан 31.12.2023.г. и модел извештаја централе комисије о извршено годишњем попису имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2023.г.;
 - Одлука о усвајању Извештаја о годишњем попису имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2023.г.;
- 2) Решење о давању овлашћења помоћнику директора Сектора за финансије, за доношење решења о повраћају више или погрешно уплаћених средстава по основу услуга које Директорат пружа на основу Тарифе такси за пружање услуга Директората цивилног ваздухопловства;
- 3) Решење о образовању радне групе која треба да дефинише пројектни задатак набавке и имплементације апликативног решења које би се користило у процесу наплате такси по Тарифи такси које се плаћају Директорату и реализацији захтева за услуге које пружа Директорат на основу тарифе (део примене препорука интерног ревизора по извршеној ревизији Тарифа такси), број: 6/2-03-0026/2024-0001 од 18.11.2024.г. и Извештај ове радне групе;
- 4) Регистар ризика (број: 6/0-03-0002/2024-0001 од 18.06.2024.г.) и Регистар прилика (број: 6/0-03-0001/2024-0001 од 18.06.2024.г.);
- 5) Упутство за коришћење евиденције радног времена у prime Web систему од 30.05.2024.г.
- 6) Измена и допуна Упутства о коришћењу службених телефона у Директорату цивилног ваздухопловства РС (број: 6/2-03-0017/2024-0001 од 26.06.2024.г.);
- 7) акти у вези са вршењем редовног годишњег пописа имовине и обавеза са стањем на дан 31. децембар 2024. године:
 - Одлука о спровођењу пописа и образовању комисија за попис са стањем на дан 31.12.2024.г. (број: 7/2-01-0003/2024-0001 од 18.11.2024.г.);

- Решење о формирању комисија за попис (Број:7/2-01-0003/2024-0002 од 20.11.2024.г.);
 - План рада комисија за редован попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2024.г. (број:7/2-01-0003/2024-0003 од 22.11.2024.г.);
 - ажурирање пописних листа које су прилог извештаја о извршеном попису комисија за попис;
 - ажурирање модела Извештаја пописних комисија о извршеном попису: нематеријалних улагања, непокретности, постројења и опреме са сатањем на дан 31.12.2024.г., готовине, готовинских еквивалената, потраживања и обавеза са стањем на дан 31.12.2024.г. као и модела Извештаја централе комисије о извршено годишњем попису имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2024.г.;
- 8) Правилник о организацији стручног рада и начину коришћења библиотечно-информационе грађе и извора библиотеке Директората цивилног ваздухопловства Републике Србије (број: 6/4-03-002/2024-0001 од 16.12.2024.г.);
- 9) План управљања ризицима од повреде принципа родне равноправности у Директорату цивилног ваздухопловства Републике Србије за 2025.г (број: 6/2-03-0035/2024-0002 од 27.12.2024.г.).

У току 2024.г. су реализоване и активности на изради следећих интерних аката Директората, чија је израда и даље у току:

- 1) Правилник о рачуноводству и рачуноводствене политике – израда предлога за образложењем, а у циљу усаглашавања са Законом о рачуноводству и подзаконским актима;
- 2) Нацрт процедуре о реализацији захтева за пружање услуга по Тарифи такси у Директорату цивилног ваздухопловства Републике Србије (издање 02);
- 3) Нацрт упутства о условима и начину пријема, обраде и евидентирања рачуна у Директорату цивилног ваздухопловства Републике Србије (издање 02);
- 4) Измена Процедуре набавки ДЦВ-ЈН-ПР-01 (издање 07);
- 5) Појмовник ваздухопловних термина ДЦВ-ДИР-001 (издање 13).

Припреме за увођење система управљања безбедношћу у ваздухопловно-техничке организације у складу са *ICAO Annex 19*, као и усвојеним *SSP RS* (Националним програмом безбедности у цивилном ваздухопловству РС) су у току.

11.4 Послови у вези са информационо-комуникационим технологијама

Из области информационо-комуникационих послова реализоване су следеће активности:

- 1) Одржавање информационо-комуникационе инфраструктуре (десктоп платформе, серверске платформе, мрежна инфраструктура, периферијски уређаји):
 - Склопљени су следећи уговори о одржавању:
 - Система за унапређење сигурносне инфраструктуре, контрола приступа мрежи и апликацијама и заштита мрежног саобраћаја, као и претплата за заштиту садржаја интернет претраживања и *e-mail* комуникације
 - Набавка и одржавање система за заштиту апликативних сервера и база података и система азштите при интеграцијама са екстерним системима
 - Апликације Писарница и *OpenText* платформе
 - Мобилна телефонија
 - Интернет услуге- примарни и секундарни линк Скадарска-Аеродром
 - решено је (438) инцидента;
 - Набављене лиценце за организовање телеконференцијских састанака (*Webex*)
 - Реализација постојећих уговора:
 - Одржавање система обједињених комуникација
 - Одржавање софтвера за резервне копије

- 2) Унапређење информационо-комуникационе инфраструктуре:
 - Имплементација *VMWare cluster-a*
 - Примена система за надзор рачунарске и мрежне инфраструктуре
 - Набавка и имплементација телеконференцијске опреме
 - Набавка периферијских уређаја
 - Имплементација система видео надзора
 - Имплементација система за контролу приступа и евиденција радног времена
 - Набављени нови таблет рачунари
- 3) Унапређење сигурности информационог система:
 - Набавка и имплементација мрежне баријере следеће генерације (*NGFW*)
 - Лиценца за антimalвер решење
 - Израда административних контрола
 - Примена контроле мрежног приступа путем аутентификације (*802.1x*)
- 4) Техничка подршка запосленима у коришћењу информационо комуникационих технологија: решено је (**282**) захтева запослених;
- 5) Увођење нових софтверских алата и апликација и продужетак лиценци постојећег софтвера:
 - Набавка и инсталација *Adobe Acrobat Professional*
- 6) Остале активности из области информационо-комуникационих технологија:
 - Учешће на више конференција и радионица из ове области;
 - Учешће у развоју нове верзије и ажурирање постојеће интернет презентације ДЦВ-а;
 - Омогућавање предуслова за мрежно повезивање са удаљеном локацијом у просторијама ДЦВ-а.

11.5 Општи послови

У току 2024.г. реализоване су следеће активности из области правних послова, општих послова одржавања пословног простора, канцеларијског пословања, финансијама и рачуноводственим пословима, планирањем и извештавањем и другим општим пословима Директората.

11.5.1 Правни и општи послови

Правни послови

У извештајном периоду су реализоване активности у сарадњи са ангажованим адвокатима који заступају Директорат пред надлежним судовима, извршним и управним органима, као и пред трећим лицима у (**8**) судских спорова.

За потребе и у сврху унапређења нивоа безбедности у цивилном ваздухопловству Директорат је у току 2024.г. закључио више уговора о донаторству, за донације како у новцу тако и у стварима, и то са: Републичким геодетским заводом и МУП РС за донацију беспилотних ваздухоплова, Удружењем студената ваздухопловства „*Beoavia*“ за финансирање учешћа студената на међународном такмичењу „*Air Cargo Challenge*“ у Ахену (Немачка) у периоду 9-13.07.2024.г. тима талентованих и амбициозних студената који пројектују и израђују беспилотне ваздухоплове и ракете и који су једини представници Универзитета у Београду и Републике Србије на међународним такмичењима из области ваздухопловства; затим са Министарством здравља за прву фазу пројектовања и изградње хелидрома на згради Универзитетског клиничког центра Србије чиме ће се значајно унапређење безбедности операција хеликоптера у здравственим интервенцијама; са Ваздухопловним савезом Србије за куповину ваздухопловне једрилице која би се користила за обуку будућих пилота једрилице и са Општином Црна Трава којој је Директорат за уступио без накнаде путем поклона, путничко возило.

Општи послови

У току извештајног периода реализовани су: послови техничког и текућег одржавања објекта, земљишта, инсталација уређаја и опреме, исправност постојећих техничких система инсталација, уређаја и опреме у објекту; проширење радног простора адаптацијом великог таванског простора; планирање активности у вези са функционисањем, одржавањем и њиховим иновирањем, израда планова за техничко и текуће одржавање и планирање потребних средстава за њихову реализацију; одржавање и контрола инсталације из домена заштите од пожара (система за детекцију и гашење пожара, мобилне опреме за гашење пожара), система видео надзора и контроле приступа, инсталације водовода, електро инсталација, столарије и опреме у објекту; одржавање и контрола клима система, система вентилације, грејања, набавка енергента за рад котларнице у објекту ДЦВ; праћење прописа из области заштите од пожара, Закона о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванреним ситуацијама у склопу кога је израђен Елаборат процене ризика од катастрофа и израђен План заштите и спасавања, физичко техничког обезбеђења, безбедности и здравља на раду.

Реализовани су редовни послови портирске службе (пријем странака, контролу кретања странака, вођење евиденција улаза и излаза из објекта, мониторинг система видео надзора) организовање и асистенција у објекту полагање испита, као и послови редовног сервисирања и одржавање возила, издавање возила за службена путовања, праћење и унапређење безбедности у складу са Законом којим се уређује безбедност саобраћаја на путевима; спровођење мера за техничку исправност возила; контрола примене важећих уговора са сервисерима, праћење наручених са извршеним сервисним радовима; контрола пријаве и реализације аутоштета по основу каско осигурања и ауто одговорности.

Реализовани су редовни текући послови из библиотечно-информационе делатности (библиографска обрада, инвентарисање, индексирање, поручивање, циркулација, дисеминација информација, претрага) у складу са поглављем 9. Закона о библиотечно-информационој делатности („Сл. гласник РС“, број 52/11).

Послови Писарнице

Заведено и разведено је **(50.528)** предмета; **(131)** експедованих предмета за иностранство и **(3.066)** за земљу; достављено **(94)** предмета ка републичким органима и организацијама, ка *SMATSA* доо **(1.294)**, експедиција преко излазне књиге за пошту са степеном тајности – **(95)** аката; Експедиција преко излазне књиге за странке **(839)** аката; достава преко финасијске интерне књиге **(4.695)** акта; достава преко интерне књиге за Тарифу такси **(4.724)** аката; Обавештени кандидати путем мејла који полажу испите ваздухопловног особља **(773)** кандидата; Обавештени кандидати путем мејла који полажу испите за беспилотне ваздухоплове **(543)** кандидата; Закључена је Архивска књига за 2023; Ажурирање апликације Писарнице за 2025. и формирање Решења о архивским знаковима за 2025.г.

11.5.2 Послови финансијске оперативе, платног промета и рачуноводствени послови

У извештајном периоду из области финансија и рачуноводства (у ОЈ ДЦВ *FRP*) реализоване су следеће активности:

- 1) платни промет и ликвидатура: обрађено **(680)** извода текућег рачуна Директората, урађено **(160)** спецификација обавеза за плаћање, састављено **(190)** дневних извештаја о стању и промету по рачуну, девизно плаћање – **(28)** ставки. У књизи улазних рачуна обрађено је **(3500)** документа за плаћање;
- 2) послови благајне: издато **(28)** налога за наплату и **(28)** налога за исплату, сачињено **(28)** благајничких извештаја;
- 3) обрачун зарада, накнада зарада и осталих личних примања: примљено и обрађено **(252)** листа присутности, контрола **(27.144)** сати података из листа присутности и унос података у АОП – обрачун зарада и накнада зарада, обрађено **(1200)** докумената годишње за обрачун зараде, обрађено **(4950)** вирманских налога за исплату зарада, формирана и предата документација за рефундацију накнада за 12 месеци боловање преко 30 дана и породилско

- одсуство, обрачун и исплата других примања запослених (превоз, солидарна помоћ, отпремнине, пакетићи, службена путовања у земљи и иностранству, коришћење сопственог возила у службене сврхе), превоз (12) месечних обрачуна по (156) просечно запослених са обрађеним прилозима (месечне карте за превоз, рачун за гориво), службена путовања у земљи – спецификација цца (50) ставки, службена путовања у иностранство налога цца (328) ставки, пакетићи (1) спецификација за (63) деце (деца запослених у ДЦВ), јубиларна награда (35) запослених, отпремнине (5) обрачуна, солидарна помоћ (1) спецификација за обрачун и исплату осталих личних примања за испитиваче (280), спецификације (42) за обрачун и исплату осталих личних примања ангажованих лица, (60) обрачуна и исплата осталих личних примања (УО), израда и предаја (105) пореских пријава по врстама исплата;
- 4) рачуноводство: контирање (6.800) ставки за књижење, израда (2.950) налога за књижење, унос цца (1.800) улазних рачуна у главну књигу, унос (1.750) излазних рачуна у главну књигу финансијског књиговодства, обрада (50) благајничке документације, обрада (2.700) ставки основних средстава/амортизација, пореска амортизација и обрачун садашње вредности, попис и усаглашавање пословних књига-сет докумената (Одлуке извештаји пописне листе, достављено преко (250) образаца ИОС-извод отворених ставки), затварање пословних књига и израда завршних финансијских извештаја у складу са Законом о рачуноводству; унос обрачуна зарада у гл. Књигу-рекапитулација зарада за 12 месеци, уговори накнаде и остала лична примања унос у главну књигу, месечни извештаји о раду-достављено (12) извештаја, сарадња са ревизорском кућом (припрема за израду извештаја о ревизији попуњено (22) упитника);
 - 5) Пријава у регистар запослених – месечно се креира и шаље за све запослене по елементима за обрачун зараде;
 - 6) Ванредни послови:
 - Израда годишње пројекције новца пре и после систематизације радних места: за потребе провере пословања у 2024.г. урађено је више врста пројекција реализације новчаног тока зарада у циљу сагледавања реализације средстава за зараде предвиђених Финансијским планом за 2024.г.
 - Пријава у регистар запослених: месечно се креира и шаље за све запослене по елементима за обрачун зараде.
 - Достава месечних Извештаја о токовима готовине за Министарство финансија.

11.5.3 Послови планирања, извештавања и накнада које се плаћају Директорату

У току извештајног периода реализоване су следеће активности планирања и извештавања:

Активности планирања – израда следећих планова:

- 1) Планови набавки ДЦВ за 2024.г. (План јавних набавки и План набавки на које се не примењује ЗЈН) усвојени Одлуком директора ДЦВ 1/0-0012/2024-002 од 8.02.2024.г. и (1) измена Плана набавки на које се не примењује ЗЈН бр.1/0-04-0012/2024-003 од 01.07.2024.г.;
- 2) Стратешке смернице за период 2025-2029.г. на основу којих је израђен и Стратешко пословни план ДЦВ за период 2025-2029.г. бр. 1/0-04-0028/2024-0001 од 30.12.2024.г.;
- 3) Програм рада ДЦВ за 2025.г. усвојен на седници УО ДЦВ 12.12.2024.г. (документ усаглашен са Стратешко пословним планом ДЦВ за период 2025-2029); Извод из Програма рада за 2025.г. који се односи на родну равноправност је достављен Министарству за људска и мањинска права и друштвени дијалог;
- 4) Финансијски план за 2025.г. усвојен на седници УО ДЦВ дана 12.12.2024.г. (документ усаглашен са Стратешким пословним планом ДЦВ за период 2025-2029.г.);
- 5) План стручног усавршавања запослених у Директорату за 2025.г.;
- 6) Израда Годишњег плана ИР за 2025.годину;

- 7) Израда Стратешког плана ИП за период 2025-2027.г.;
- 8) планови одита и инспекцијског надзора за 2025.г. - План инспекција Одељења за АТМ/АТСО/AIS/МЕТ, План инспекција Одељења за комуникацијске, навигацијске и надзорне системе и уређаје (CNS), План инспекција Одељења аеродрома и План основних и периодичних провера Одељења за обезбеђивање у ваздухопловству;

Активности извештавања – израда следећих извештаја:

- 1) месечни извештаји о контроли надзираних субјеката и достава истих Министарству државне управе и локалне самоуправе;
- 2) годишњи извештај о контроли квалитета (упућује се Националном комитету за обезбеђивање у ваздухопловству);
- 3) Извештај о реализацији параметара 2023.г.из СПП за период 2023-2027.г.;
- 4) Извештај о раду ДЦВ за 2023.г. усвојен од стране УО ДЦВ 28.02.2024.г. и достављен МГСИ на даље поступање; упоредни приказ реализације Програма рада и Извештаја о раду ДЦВ за 2023.г. за потребе информисања УО ДЦВ;
- 5) израда Информација о наменском трошењу финансијских средстава по финансијским адендумима за SAR споразумима са МУП, МО/ВМА, ЦКС и ГСС за услуге у 2023.г.
- 6) Извештај о правима путника за 2024.г. (ЕК се обавештава о спровођењу овлашћења Директората у виду достављеног годишњег извештаја);
- 7) израда Извештаја о међународним активностима ДЦВ за 1. квартал 2024.г. за УО ДЦВ;
- 8) израда месечног, полугодишњег и годишњег извештаја о спроведеним проверама и инспекцијском надзору;
- 9) месечно извештавање директора ДЦВ о реализацији активности утврђених Програмом рада за 2024.г. (секторски извештаји);
- 10) квартални извештаји о реализацији Финансијског плана ДЦВ за 2024.г. (1-3. квартал);
- 11) дневно извештавање руководства о току новца и стању на рачунима ДЦВ;
- 12) израда редовних годишњих финансијских извештаја и Статистичког извештаја за 2023.г. у складу са Законом о рачуноводству и достава истих Агенцији за привредне регистре (АПР); послови са екстерном ревизијом; Израда Одлуке о расподели добити за 2023.г.; достава финансијских извештаја за 2023.г. МГСИ ради информисања Владе, као и Одлуке о расподели добити ради добијања сагласности Владе на исту.
- 13) Извештај о пословању Директората за 2023.г. у складу са Законом о рачуноводству (елементи Извештаја о раду и Финансијских извештаја; доставља се АПР-у);
- 14) извештавање руководства ДЦВ о реализацији планова набавки за 2024.г. и као и о планираним роковима за покретање поступака набавки у 2024.г.
- 15) извештавање о уговорима, наруџбеницама и рачунима из поступака набавки на које се не примењује Закон о јавним набавкама путем Портала јавних набавки;
- 16) израда годишњег извештаја о набавкама на које се не примењује ЗЈН за 2024.г. и објављивање истог на Порталу јавних набавки јануара 2025.г.; евиденција трошкова за извештавање за 2024.г.

Терминалне накнаде:

Обрада кварталних извештаја *SMATSA* доо о фактурисаним и наплаћеним терминалним накнадама за 4. квартал 2023.г. и 1-3. квартал 2024.г. Израда и закључење са *SMATSA* доо Споразума о исплати потраживања Директората по основу терминалних накнада за 2023.г. као и (24) анекса анекса споразума за године од 2008. до 2024.г. по извештајима о фактурисаним и наплаћеним терминалним накнадама за ове године, израда и издавање (4) рачуна за део терминалних накнада који припада ДЦВ, као и (4) књижна одобрења путем СЕФ-а.

Рутне накнаде:

У 2024.г. реализоване су следеће активности у вези са рутним накнадама:

- фебруара месеца 2024.г је извршен прелиминарни обрачун стварних рутних трошкова ДЦВ за 2023.г. и прелиминарна корекција рутних накнада, док је маја месеца израђен коначан обрачун за 2023.г. и коначна корекција рутних накнада, заједно са прелиминарном пројекцијом трошкова ДЦВ за период 2025-2029.г.; октобра 2024.г. је извршена коначна пројекција рутних трошкова за период 2025-2029.г.;

- израђен је Протокол о инструкцијама за расподелу рутних накнада за 2025.г. у оквиру заједничке зоне наплате рутних накнада Србија-Црна Гора-КФОР и достављен на потписивање другим учесницима зоне;

- вршена је редовна обрада података о рутним накнадама са *ETNA-EUROCONTROL* екстрнет портала, на основу чега су израђиване рачуноводствене исправе за рутне накнаде.

Накнаде за унапређење ваздушног саобраћаја (ДЦВ путничка/робна накнада):

У извештајном периоду је у вези са накнадама за унапређење ваздушног саобраћаја реализовано следеће:

- обрада и провера података из извештаја оператера аеродрома, усаглашавање са оператерима аеродрома и издавање месечних рачуна за ДЦВ путничку / робну накнаду;
- евиденција плаћања ових накнада у апликацији ДЦВ накнаде;
- месечно извештавање руководства о 10 највећих дужника за ДЦВ путничку / робну накнаду, као и о 5 авио-превозиоца/оператера аеродрома са највећим учешћем у приходу од ових накнада;
- достава обавештења о дугу по издатим рачунима за ДЦВ путничку / робну накнаду;
- обрада жалби авио-превозиоца, комуникација са оператером аеродрома у циљу провере података по добијеним жалбама и издавање књижних одобрења и задужења (12).

Набавке

У току 2024.г. покренуто је (32) поступка јавних набавки предвиђених плановима за 2024.г. док је завршено (5) поступака покренутих у 2023.г. како је дато у табели:

Бр.наб.	Назив јавне набавке	Статус
Поступци ЈН који су покренути у 2023.г. и завршени у 2024.г.		
1.	ДМС и БПМ уз израду апликације писарница; поступање по поступку жалбе- (22/2023)	Обуствљен поступак
2.	Замена крова (23/2023)	Закључен уговор
3.	Обука за стицање МСС и TR (МРА)- (24/2023)	Закључен уговор
4.	Одржавање и унапређење рада базе догађаја-(25/2023)	Закључен уговор
5.	Систем за контролу приступа и евиденције радног времена-(26/2023)	Закључен уговор
Поступци ЈН који су покренути у 2024.г.		
1.	Електрична енергија – (1/2024)	Закључен уговор
2.	Осигурање објекта, опреме, возила, запослених, путно осигурање и одговорности према трећим лицима – (2/2024)	Закључен уговор
3.	Геодетска мерења за потребе одређивања магнетне деклинације – (3/2024)	Обуствљен поступак
4.	Специјалистичке обуке – (4/2024)	Закључен уговор
5.	Обрасци дозвола, сертификата са холограмом и лекарских уверења (5/2024)	Закључен уговор
6.	Одржавање софтвера за теоријске испите (6/2024)	Закључен уговор
7.	Добровољно здравствено осигурање (7/2024)	Закључен уговор
8.	Адаптација великог таванског простора (8/2024)	Закључен уговор
9.	Телеконференцијска опрема-табла (9/2024)	Закључен уговор
10.	Авио карте и хотелски смештај (10/2024)	Закључен уговор
11.	Набавка и одржавање система за заштиту апликативних сервера (11/2024)	Закључен уговор
12.	Набавка и одржавање система за унапређење сигурносне инфраструктуре (12/2024)	Закључен уговор
13.	Израда новог веб сајта (13/2024)	Закључен уговор
14.	Лиценца за антимаљвер решење (14/2024)	Закључен уговор
15.	Чишћење радног простора (15/2024)	Закључен уговор
16.	Мобилна телефонија (16/2024)	Закључен уговор
17.	Тонери (17/2024)	Закључен уговор
18.	Мрежна баријера (18/2024)	Закључен уговор

Бр. наб.	Назив јавне набавке	Статус
19.	Телескопска механичка рука (19/2024)	Закључен уговор
20.	Нафтни деривати (21/2024)	Закључен уговор
21.	Изнајмљивање паркинг простора (22/2024)	Закључен уговор
22.	Извршавање налета и продужење важења МЕП и ИР/МЕ (23/2024)	Закључен уговор
23.	Одржавање постојећег софтвера за рачуноводство и књиговодство – Next (24/2024)	Закључен уговор
24.	Софтверска платформа за надзор, праћење, пријаву и најаву летова беспилотних ваздуоплова (25/2024)	Закључен уговор
25.	Одржавање интерно развијених апликација (26/2024)	У току
26.	Периферијски уређаји (27/2024)	У току
27.	Интернет услуге - примарни и секундарни линк (28/2024)	Закључен уговор
28.	Одржавање софтвера за резервне копије и лиценце (29/2024)	Обустављен поступак
29.	Унапређење и одржавање електронског регистра ваздухоплова и ваздухопловно техничких организација и центара за обуку (30/2024)	У току
30.	Одржавање рачунарске мреже (31/2024)	У току
31.	Одржавање Микрософт инфраструктуре (32/2024)	У току
32.	Набавка добра – путничко, комби и теренско возило (35/2024)	Закључен уговор

Табела 45: Јавне набавке

У 2024.г. је обрађено и реализовано (266) захтева који се односе на поступке набавки на које се не примењује Закон о јавним набавкама, према плану за ову годину.

У оквиру закљученог уговора за набавку авио-превоза и хотелског смештаја, у току 2024.г. је реализовано (260) захтева за службено путовање у земљи и иностранство.

11.5.4 Остали општи послови

Поред свега претходно наведеног, у току 2024.г. реализоване су и следеће активности:

- активности у вези са Законом о слободном приступу информацијама од јавног значаја: редовна комуникација са канцеларијом Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, Заштитником грађана и сл.; израда и достава обавештења тражиоцу информација сходно овом закону; израда Информатора о раду који је објављен у Јединственом информационом систему информатора о раду;
- управљање интернет страницом ДЦВ и уређивање и вођење друштвених мрежа;
- организација 70-74. седнице УО ДЦВ;
- Попис, креирање и ажурирање административних поступака за привредне субјекте и физичка лица у Регистру административних поступака који води Републички секретаријат за јавне политике.

Број 110-01-0001/2025-0008

У Београду, 28 FEB 2025

УПРАВНИ ОДБОР

Председница

Проф. др Оља Чокорил, дипл. инж.

ПРИЛОГ: СКРАЋЕНИЦЕ

АКЛ	Аеродромска контрола летења
АЦВ ЦГ	Агенција цивилног ваздухопловства Црне Горе
АНТ	АД Аеродром Никола Тесла Београд
ГСС	Горска служба спасавања
ДЦВ/Директорат	Директорат цивилног ваздухопловства Републике Србије
Евроконтрол	Европска организација за безбедност ваздушне пловидбе- <i>EUROCONTROL</i>
ЕЗ	Европска заједница
ЕК	Европска комисија
ЕУ	Европска унија
Закон/ЗВС	Закон о ваздушном саобраћају
ЗИН	Закон о инспекцијском надзору
ЗЈН	Закон о јавним набавкама
ЈН	јавна набавка
КЛ	Контролори летења
МЕИ	Министарство за европске интеграције
МО	Министарство одбране Републике Србије
МГСИ	Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре Републике Србије
МУП	Министарство унутрашњих послова Републике Србије
ОЈ ДЦВ	Организациона јединица Директората
РХМЗ	Републички хидрометеоролошки завод Републике Србије
СКЦ	Спасилачко координациони центар
СТС	Сектор трагања и спасавања
УО ДЦВ	Управни одбор Директората

АСАМ	Програм за праћење континуалне пловидбености ваздухоплова (<i>Aircraft continuous Airworthiness Monitoring Programme</i>)
АМЕ	овлашћени лекар
АNS	Услуге ваздушне пловидбе (<i>Air Navigation Services</i>)
АТСО	Контролор летења (<i>Air Traffic Controller</i>)
АТМ	Управљање ваздушним саобраћајем (<i>Air Traffic Management</i>)
СКЛ / ЦКЛ	Центар контроле летења
СДДR	Централна зона за прикупљање информација путем COSPAS-SARSAT (<i>Central Data Distribution Region</i>)
СNS	Услуге комуникације, навигације и надзора (<i>Communication, Navigation and Surveillance</i>)
ЕАSА	Агенција Европске уније за безбедност ваздушног саобраћаја
ЕСAA	Заједничко европско ваздухопловно подручје
ЕСАС	Европска конференција цивилног ваздухопловства
ЕСQB	Европска централна банка питања (<i>European Central Question Bank</i>)
FAA	Ваздухопловна власт САД (<i>Federal Aviation Authority</i>)
FCL	Лиценцирање ваздухопловног особља (<i>Flight Crew Licencing</i>)
FSTD	Симулатор (<i>Flight Simulation Training Device</i>)
IANS	Институт за ваздушну пловидбу (<i>Institute of Air Navigation Studies</i>)
IBRD	Међународна база регистрованих радио предајника (<i>IBRD – International 406 MHz Beacon Registration Database</i>)
ICAO	Међународна организација цивилног ваздухопловства
ICAO SARP	ICAO стандарди и препоручена пракса
IMO	Међународна поморска организација
QMS	Систем управљања квалитетом
LAPL	Дозвола пилота лаких ваздухоплова (<i>Light Aircraft Pilot licence</i>)
MED	Ваздухопловна медицина
MEL	Листа минималне опреме (<i>Minimum Equipment List</i>)
MET	Услуге ваздухопловне метеорологије
NAT	Регион северног Атлантика (<i>Nort Atlantic Region</i>)
NPAA	Национални програм за усвајање правних тековина Европске уније (<i>National Programme for the Adoption of the Acquis</i>)
OPS	Саобраћајна делатност (<i>Operations</i>)
OSC	Координатор на месту догађаја (<i>On Scene Coordinator</i>)

PART	Део ваздухопловних прописа EASA
PBN	Навигација заснована на могућностима ваздухоплова (<i>Performance Based Navigation</i>)
PEL	Лиценцирање ваздухопловног особља (<i>Personal licensing</i>)
RASARAC	Регионални саветодавни комитет за трагање и спасавање у цивилном ваздухопловству
RASP	Радна група за регионални план безбедности ваздухопловства (<i>Regional Aviation Safety Plan</i>)
RVSM	(<i>Runway Visual Separation Minima</i>)
SAFA	Процена безбедности страних ваздухоплова на платформи (<i>Safety Assesment of Foreign Aircraft</i>)
SAR	Трагање и спасавање
SES	Јединствено европско небо
SMATSA доо	Контрола летења Србије и Црне Горе SMATSA д.о.о. Београд
SMS	Систем управљања безбедношћу
TKL	Терминална контрола летења
TSA	Агенција за обезбеђивање ваздушног саобраћаја САД

Скраћеница	Назив организационе јединице Директората
AVSEC	Служба за обезбеђивање у ваздухопловству
ADR	Одељење аеродрома
AIR	Одељење пловидбености
ATM/ATCO/MET/AIS	Одељење за управљање ваздушним саобраћајем, лиценцирање контролора летења, ваздухопловну метеорологију и ваздухопловно информисање
ZPP	Група за заштиту права путника
IT	Одељење за информационо-комуникационе послове
MED	Група за ваздухопловну медицину
OVDA	Одељење за ваздухопловне дозволе и архиву
OMS	Одељење за међународну сарадњу
ONP	Одељење за нормативно-правне послове и људске ресурсе
OPS	Одељење саобраћајне делатности
OOP	Одсек за опште послове
PEL	Одељење ваздухопловног особља
PLN	Одељење за планирање, анализу и извештавање
PS	Писарница
SAR	Сектор за трагање и спасавање
FRP	Одељење за финансије и рачуноводство
CAT	Група за обуке у цивилном ваздухопловству
CNS	Одељење комуникацијских, навигацијских и надзорних система и уређаја
QMS	Документовани процеси који су подршка системима менаџмента